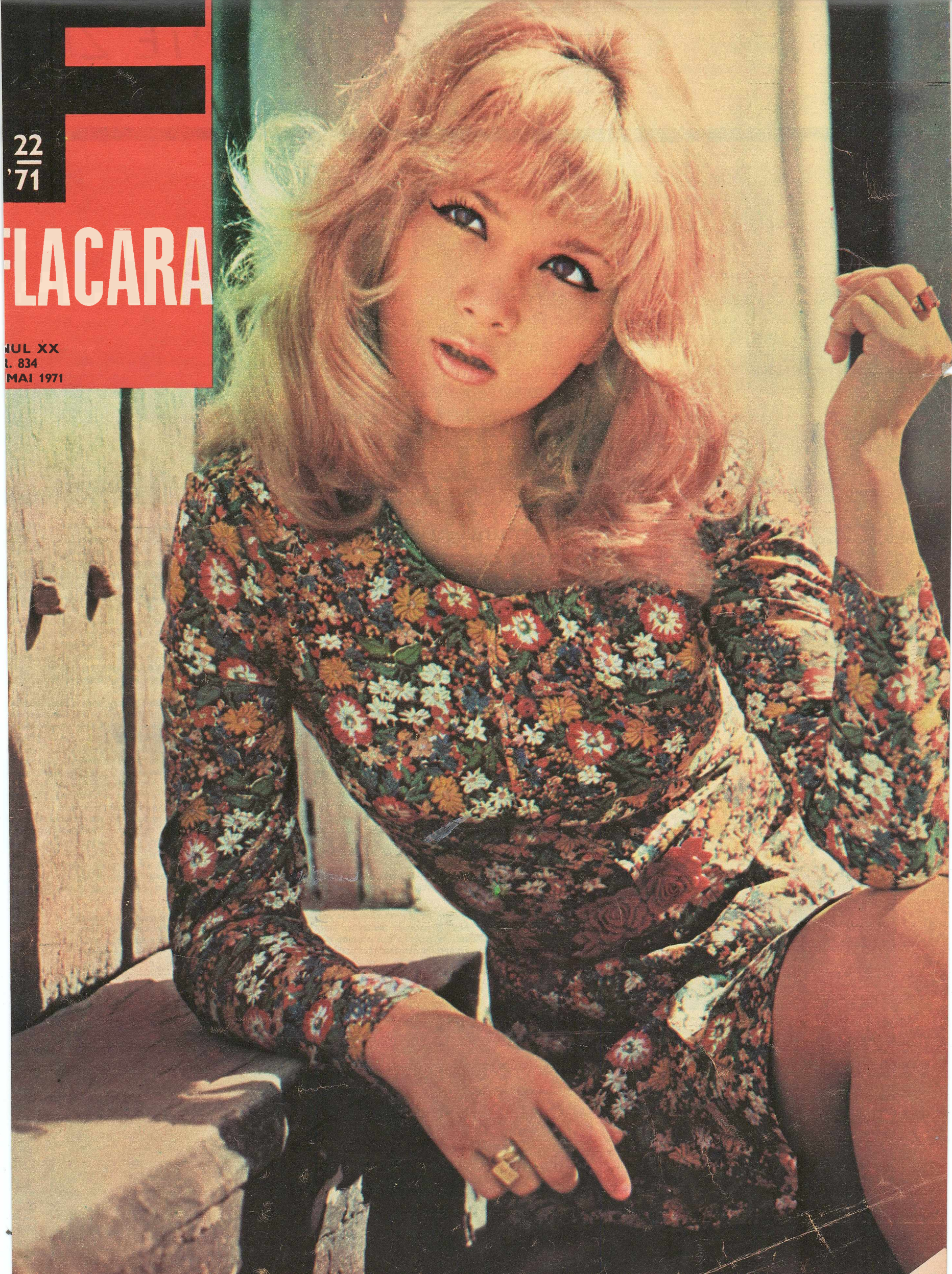
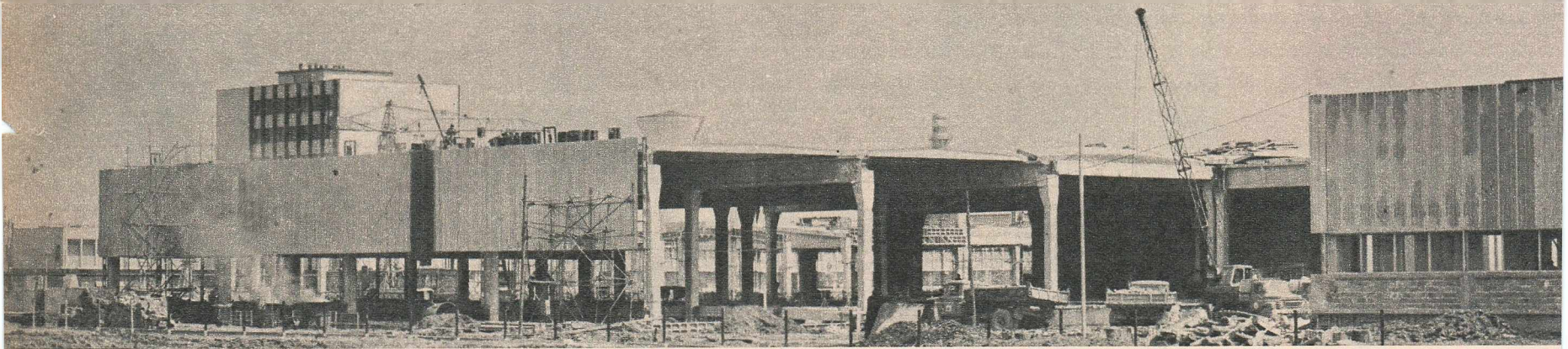

22
71

FLACĂRA

JUL XX
L. 834
MAI 1971

▲
Printre obiectivele ce se vor construi în anii actualului cincinal se numără și Fabrica de calculatoare electronice din Capitală.
Noua unitate, în curs de construcție, va avea o suprafață industrială de 33 000 mp.

vom munci zi și noapte pentru creșterea producției agricole

Pe întreg cuprinsul țării, măsurile luate de conducerea de partid pentru îmbunătățirea condițiilor de viață a celor ce muncesc pe ogoare continuă să facă obiectul unor vii și fructuoase dezbateri publice. Întruniți în adunări generale, țărani cooperatori își exprimă convingerea că recenta hotărâre a Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. va avea multiple efecte pozitive asupra vieții sociale și a situației economice din unitățile agricole cooperatiste. Pretutindeni, lucrătorii ogoarelor își exprimă recunoștința pentru măsurile adoptate, angajându-se, totodată, să-și sporească eforturile pentru a asigura creșterea rapidă a producției agricole, pentru a înfăptui și depăși sarcinile ce revin agriculturii cooperatiste în conformitate cu sarcinile celui de-al X-lea Congres al partidului nostru.

«Sustinând prin fapte traducerea în viață a hotărârilor adoptate — se menționează într-o telegramă adresată Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu, de către U.J.C.A.P.-Brăila — în numele întregii țărâni cooperatiste din județul nostru ne angajăm să valorificăm către stat, peste prevederile planului, 3 000 tone grâu, 8 500 tone porumb, 2 000 tone floarea-soarelui, 3 000 tone sfeclă de zahăr, 2 000 tone struguri, 3 000 tone legume».

Într-o altă telegramă se spune: «Oamenii muncii de pe ogoarele mehedințene sînt conștienți că noile măsuri

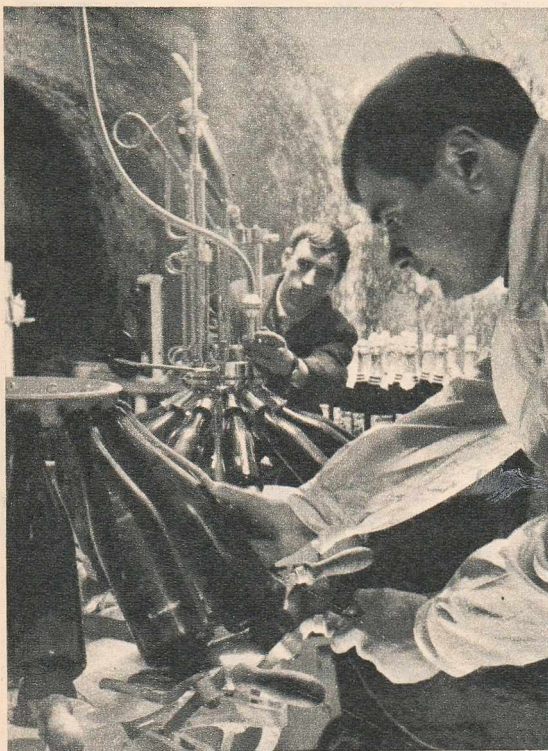
adoptate vor duce la ridicarea în continuare a nivelului de trai al tuturor membrilor cooperatori, fapt pentru care ne angajăm în fața conducerii partidului, a dumneavoastră personal, tovarășe secretar general — cel mai iubit fiu al poporului — să muncim cu toată pasiunea și totală dăruire pentru a furniza, peste plan, fondului centralizat al statului produse agroalimentare în valoare de peste 5 milioane lei».

«Exprimăm sentimentele de grațitudine și recunoștință Comitetului Central al Partidului Comunist Român, personal tovarășului Nicolae Ceaușescu, făgăduind că vom munci cu abnegație pentru a obține recolte cât mai bune, pentru a depăși sarcinile de producție», scriu, la rîndul lor, membrii C.A.P.-«Drumul păcii» din comuna Moldovenești, județul Cluj.

«Ne angajăm să facem totul pentru creșterea producției vegetale și animale, să contribuim la o mai bună aprovizionare a oamenilor muncii — subliniază în telegrama lor țărani cooperatori din comuna Hărman, județul Brașov. Vom depăși producția planificată la grâu cu 25 tone, la sfecla de zahăr cu 370 tone, la cartofi de sămînță cu 200 tone, iar în zootehnie — producția-marfă cu 690 hl lapte și 29 tone carne. Vom vinde statului, peste prevederile contractuale, 25 tone de grâu, 200 tone cartofi pentru sămînță, 370 tone sfeclă de zahăr, 85 tone legume, 29 tone carne».

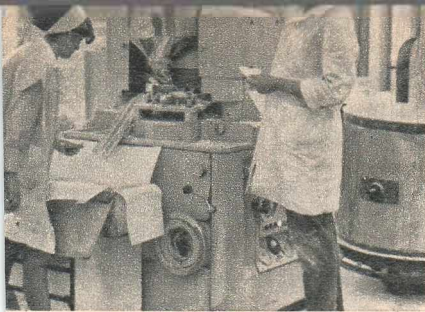
În telegrame similare, sosite din toate județele țării și adresate C.C. al P.C.R., tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, țărani cooperatori își exprimă același atașament fierbinte pentru politica realist-științifică a partidului nostru, angajându-se să nu precupețească nici un efort pentru realizarea unei producții cât mai ridicate, la nivelul condițiilor asigurate de partidul și statul nostru.

▼
Pretutindeni, pe ogoare, stadiul de vegetație al culturilor este foarte bun, ceea ce îi face pe specialiști să prevadă realizarea unor producții globale superioare celor planificate. Deocamdată, agricultorii sînt chemați să participe intens la întreținerea permanentă a culturilor. Fotografia noastră, realizată la C.A.P.-Poroschia, jud. Teleorman, vă înfățișează desfășurarea unei lucrări la ordinea zilei: prașila mecanică a porumbului.

▲
La început a fost... ideea. Apoi, ea s-a materializat într-un studiu care a fost apreciat de forurile tutelare și așa s-a născut inovația: «Valorificarea superioară a vinurilor din podgoria Panciu prin obținerea șampaniei albe și roze». Autorul, tînărul inginer Ion Pușcă, în calitate de șef al fermei industriale, a și trecut, cu sprijinul conducerii întreprinderii agricole de stat unde lucrează, la realizarea celor propuse. Deși existau unele condiții favorabile, materie primă care se pretează la prepararea șampaniei (se cultivă aici soiurile de struguri Fetească regală, Fetească albă, Riesling, Pinot gris, Băbească și Pinot noire) și o imensă hrubă, au trebuit învinse destule greutăți pentru materializarea ideii. Recent, la Panciu a început producția de serie a noului tip de șampanie românească. Se preconizează ca, în ultimul an al cincinalului, producția să ajungă la circa un milion de sticle.

FOTO: N. MOLDOVEANU
Ziarul «Milcovul»-Focșani

◀ D mașină modernă care poate produce zilnic mii și mii de comprimate.

tăți ale «Centralei industriale de medicamente și coloranți». Este vorba de o fabrică nouă, modernă, în ale cărei instalații se naște o mare parte din cele circa 2 000 de sortimente de medicamente produse azi în țară.

Ce noutăți ne oferă această importantă unitate a industriei farmaceutice românești?; care sînt perspectivele în domeniul respectiv, pentru întregul cincinal?

În cursul anului 1970, ni se spune, au fost asimilate 35 de produse noi (substanțe și medicamente), unele dintre ele fiind deja în farmacii și spitale. Iată, de pildă, câteva: «Cloxacilina» (capsule), un antibiotic nou, deosebit de eficace; «Tiocarlid»-ul (comprimate), un nou tuberculostatic; «Trifluoperazin» (drajeuri), tranchilizant major indicat în psihozele de tip schizofrenic; «Clofibrat» (capsule gelatinoase moi), medica-

ment destinat să reducă concentrația de colesterol și acizi grași din sînge, indicat în ateroscleroză. Lucrurile nu se opresc aici. Alte 50 de produse farmaceutice sînt cunoscute în planul de producție pe 1971 și urmează a fi fabricate. Printre acestea: «Meclofenoxat» (comprimate), regenerator al celulei nervoase, eficace în stări de surmenaj intelectual; «Aslavital» (fiole și drajeuri), factor regenerator activ în profilaxia și tratamentul fenomenelor de îmbătrînire, după o formulă originală a prof. dr. docent Ana Aslan; «Etambutol» (comprimate) avînd mare eficacitate în tratamentul tuberculozei; se vor fabrica de asemenea, pentru uzul laboratoarelor chimice și de microbiologie, microcomprimate pentru antibiogramme (patru truse), produs destinat determinării germenilor patogeni, precum și microcomprimate cu zaharuri

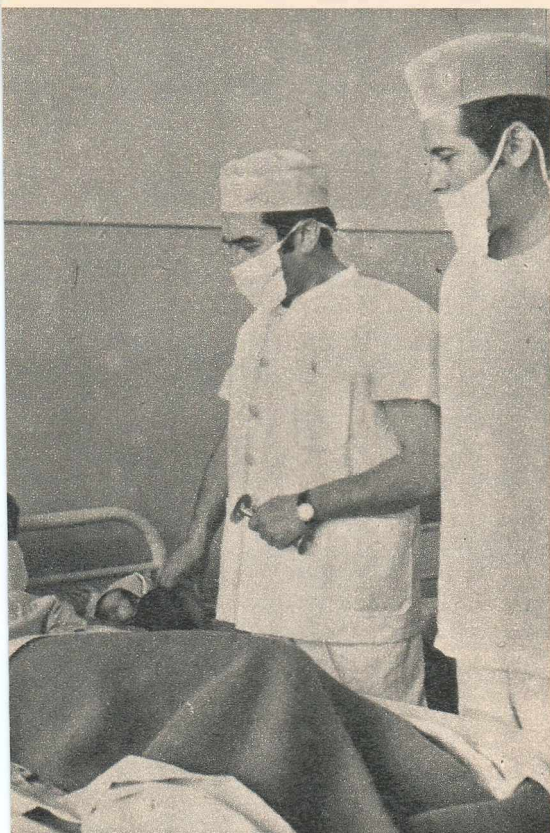
și alcool destinate identificării microorganismelor după proprietățile lor fermentative.

Și acum, care sînt perspectivele industriei noastre de medicamente pentru actualul cincinal? Este vorba de sarcini importante. În primul rînd, se prevede un larg program de dezvoltare orientat atît spre latura calitativă a producției, cît și spre asigurarea echilibrului balanței de export-import. În acest scop, volumul lucrărilor de investiții va crește în actualul cincinal de trei ori mai mult față de cincinalul anterior, bazîndu-se, în proporție de 90%, pe tehnologii elaborate de institute de specialitate și laboratoare proprii. Se prevede, de asemenea, ca la sfîrșitul cincinalului producția globală de medicamente să fie cu 55% mai mare decît în 1970.

F. URSEANU

cinci minute printre farmaciști

Sîntem la Uzina de medicamente-București, una dintre cele mai importante uni-

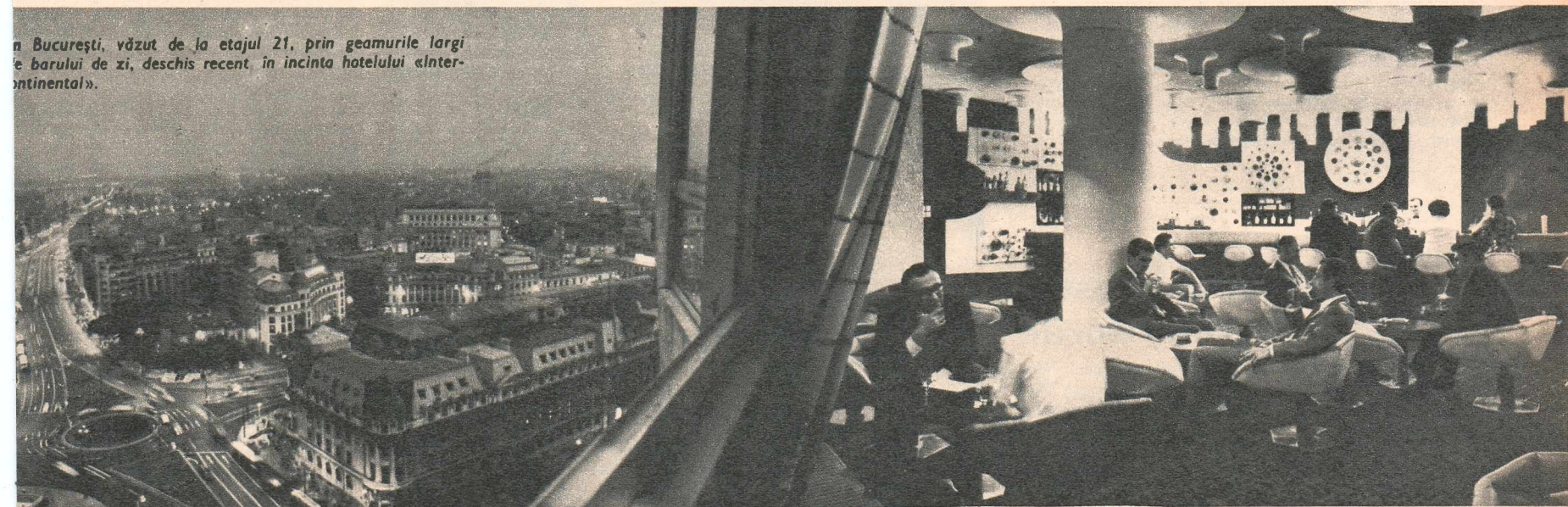
Un tren oprește pentru două vieți...

Medicul primar Liviu Stamatian și medicul specialist Stelian Arimie, de la spitalul din Turda (în fotografie), au fost de curînd eroii unor întîmplări mai puțin obișnuite. Chemat telefonic de către sanitarul comunei Ploscoși, unde o naștere dificilă punea în pericol viața unei sîtence, medicul Liviu Stamatian a fost nevoit să-și întrerupă misiunea din pricina drumului impracticabil. Transmițînd ștafeta colegului său — Stelian Arimie — medicul Stamatian a obținut de la impletul gării Cîmpia Turzii aprobare pentru oprirea rapidului de dimineață în halta comunei Ploscoși. Solicitudinea «ne-negulară» a funcționarului ceferist a permis medicului Arimie să ajungă la timp la patul bolnavei, salvînd viața mamei și a copilului printr-o intervenție chirurgicală...

Între 8 și 18 iunie a.c., cunoscutul Teatru «de la Cité»-Franța va întreprinde un turneu în țara noastră. Sub conducerea directorului Roger Planchon, colectivul teatrului va prezenta piesele «Tartuffe» de Moliere și «Bleu, alb, roșu» de Planchon, în orașele București, Timișoara și Iași. În fotografie: scenă din spectacolul «Tartuffe» de Moliere.

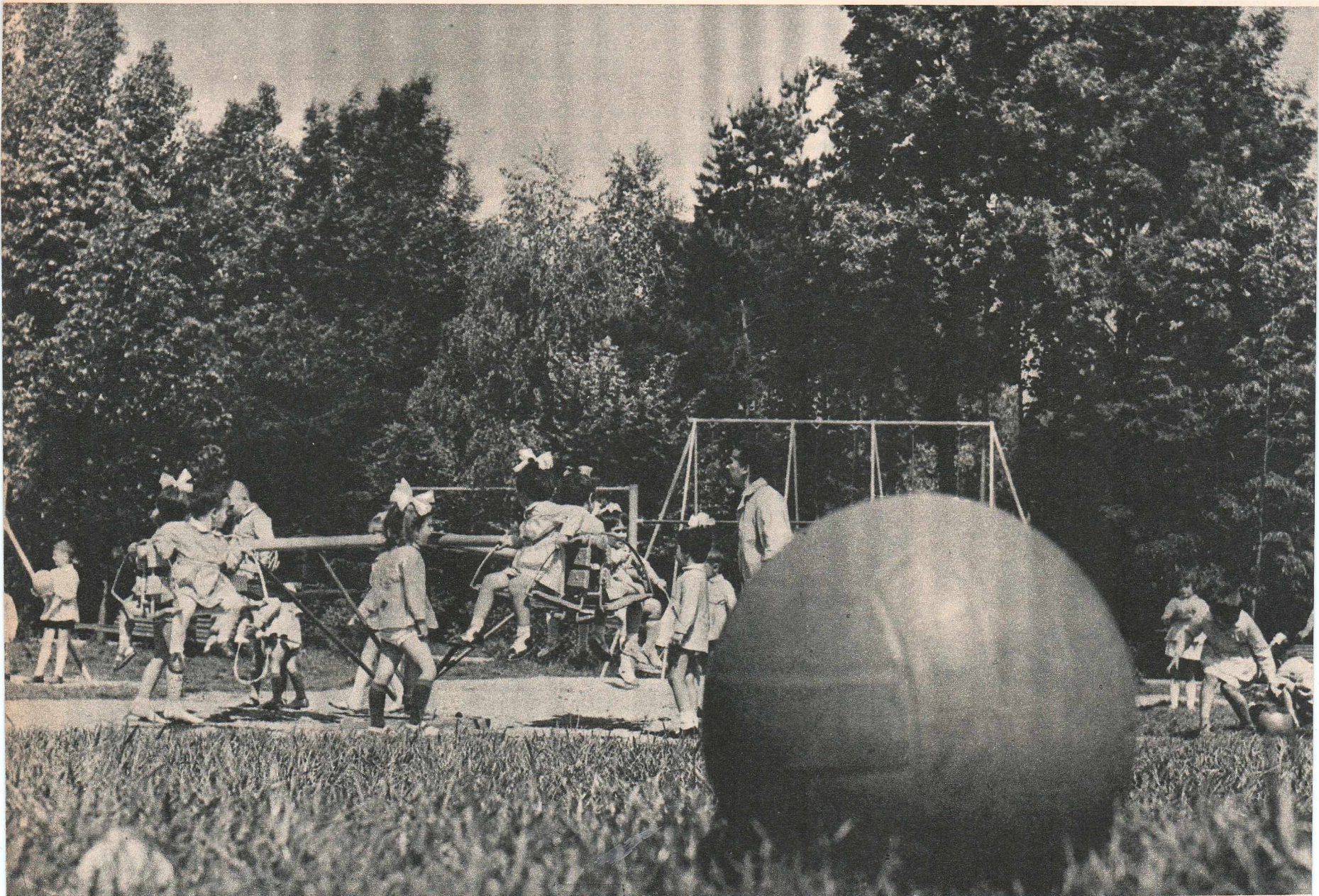
în București, văzut de la etajul 21, prin geamurile largi de barului de zi, deschis recent în incinta hotelului «Inter-Continental».

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

1 iunie - ziua copilului

▲ Atmosferă febrilă, zarvă mai mare decât oricând în «instituțiile» cele mai gălăgioase — grădinițe și școli. Se apropie 1 iunie, Ziua internațională a copilului, pretext pentru asidue pregătiri de sărbătoare. Fiind vorba de copiii noștri, ne-am permis să zăbovim cu indiscreția aparatului fotografic cit mai aproape de noi: la grădinița cu orar normal a I.A.I. «Casa Scintei». Din programul manifestărilor aflate în stadiul ultimelor retoșuri: lecții deschise cu participarea părinților, examinarea cunoștințelor la grupa mare, schimb de experiență cu clasa întâi a unei școli de cultură generală, mare concurs de triciclete, mare!, jocuri, poezii, dansuri. Programul obișnuit al grădiniței include, la alegerea... părinților, și învățarea unor limbi străine.

la ce mai folosesc chibriturile

▶ Tovarășul Traian Georgescu din București este unul dintre puținii noștri concetățeni care izbutesc să folosească toate bețele unei cutii de chibrituri. Utilizându-le drept material de construcție, el a confecționat, printre altele, cu o pricepere demnă de invidiat, o viară (53 000 de bețe), un violoncel în mărime naturală (56 000 de bețe) și mănăstirea din fotografie.

GASTRONOMICĂ

cu sandu...

Mi-amintesc cu duioșie de ziua însoțită în care l-am cunoscut. Parcă-i văd: a lăsat din mină feluța de piine fără sare, prăjită, și a extras semincioara de chimen pusă de-o mină grijuie, spre a mai da gust brânzei de vaci degresate. A ridicat din umeri și a pronunțat simplu: ulcer. Mi-am dat seama imediat că trebuie să mă ocup de ei; așa că am întrebat ce știe despre bătrînul Tales din Milet, despre Herodot și Anaximandru, și-am convenit amîndoi a ne opri mai pe îndelete la Epicur și adevărurile lui elementare. Fiind într-un sfîrșit de mai, am hotărît să mîncăm niște calcan prăjit călăfă-tuit cu maioneză picantă, pe care să-l udăm — spre a păstra sobrietatea convorbirii — cu pelin.

Bănuiesc că numai datorită zelului meu de a-l face sănătos pe Sandu s-a întîmplat ca, în scurt timp, stirpea calcanului să se încheie mistuită de stomahurile noastre Desigur, că această situație a avut influență directă și asupra lichidului pe care-l folosim noi — dovadă calitatea de nerecunoscut a pelinului din acest an.

Peste puțin timp Sandu, cu perspicacitatea sa piină de strălucire, a observat că nu ne ocupăm suficient de limbile etranjere. Așa că mi-a propus să direcționăm discuțiile spre analiza cuvîntului «Vorspeise». Știind cum era înainte ca pionierii acvnauticii să sărbătorească tragerea în țepă a ultime

Tinăra actriță Valeria Marian, o speranță a scenei și ecranului nostru.

Fotografie de Elena GHERA

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10—int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

știucii din lacul Mogoșoaia, am avut posibilitatea să dezbaterem problema aceasta lingvistică consumind nenumărate salate din cre de ștucă, viețuitoare care, dacă și-ar fi continuat ciclul natural, ar fi dat de lucru a câteva generații de neveste gospodine pricepute în umplerea lor. Așa se face că, în zece zile din urmă, am trecut la alt pește pe care l chema chefal (săracul!). Și care n-a înfrizat să aibă aceeași soartă ca predecesorii. Rînd pe rînd, mîncat-am roșioarele, dibanii, linii, șalții și chiar păstrăvii — rînd totuși grijă să împăiem câteva exemplare pe care le-am depus la Muzeul «Antimihai», spre a putea fi folosite ca material didactic. Fac «mea culpa» pentru că anul acesta n-am mai avut timp să mă ocup de șandru și inevitabilul s-a produs. Fire sensibilă și sociabilă nu a suportat ăpsa de întura și conversație elevată și s-a operat. Desigur, nu va rămîne în voia soartei. După încercarea prin care a trecut, datorită neglijenței mele, mă simt obligat să reiau un dînsul vechile noastre discuții pornind tot de la Epicur (are o înclinație deosebită pentru acest interesant și complex degustător de înțelepciune ai antichității). Din acest motiv m-am și pregătit cu câteva materiale. Pentru un convalescent, regimul trebuie ntrucîtva schimbat, așa că voi începe cu hestii mai ușoare. Din trei snopi de usturoi verde am făcut niște fundulițe (ca să u-l deochi), pe care le-am opărit și pus la marinat în oțet slab, puțin îndulcit. Am convingerea că 3-4 fundulițe din acestea cu 6 măsline înlăcrămate de ulei și o mică picuțică l-ar putea înviora fizic și spiritual. Ca rezultatul să poată fi consolidat mai am o rezervă 12 ardei luți, copti ușor pe plită care înnoată într-un borcănaș umplut tot u oțet diluat. Două-trei bucăți din asemenea ardei alături la o scrumbioară de unăre dolofană, proaspăt rîdicată de pe pătar, însoțită de piine nesărată prăjită pentru că în convalescența postoperatorie e recomandată proaspătă), l-ar întări. După cum arată piața scrumbiilor, tramentul are șanse de a fi de mai lungă durată. Niște bere rece și spumoasă de ahova — care a început a fi recunoscută apă artistică desen de pe căpăcel — ar putea să-i ajute digestia pentru a trece la un u fel. Aici încă mai sovăi între un pui rasoi mujdei și mămăliguță caldă (după ce merge bere) sau un cotlet de porc la țatar bine cimbrat în prealabil (se știe că getalele, mai ales uscate, fac bine la omac), la care ar putea bea câteva spîri, pe îndelețe, fără lăcomie. Finalul — tot brînză fermentată, că ajută la intelect și mulăază conversația. Mai ales, dacă se bină cu un vin negru de Murfatlar — curat nic pentru cei anemiati. Și cred că cu ta mi-am spălat păcatul neglijenței și îl i reda pe amicului meu Sandu din nou cietății.

P.P. NAȘU

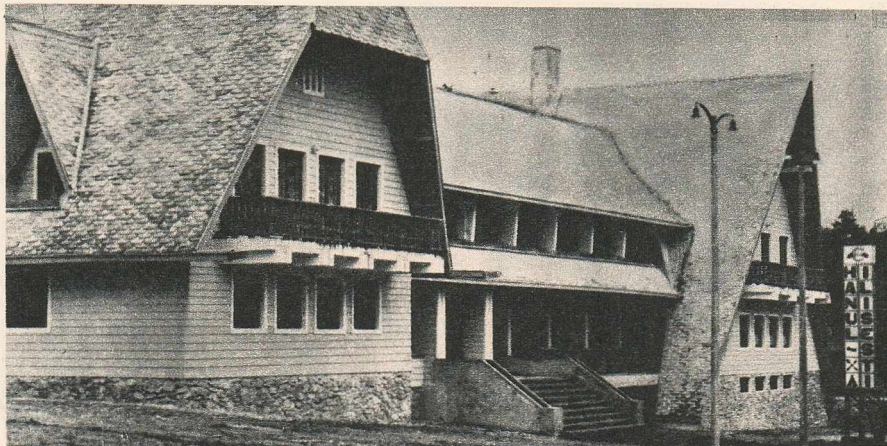
prestări de servicii și activități meșteșugărești

Recent studiu al organelor locale de partid de stat din județul Brăila a oferit noi jance dezvoltării activităților industriale și stărilor de servicii din comune. Populația ală va beneficia de o cantitate mult mai re de materiale de construcții (aproximativ 19 milioane cărămizi produse în unitățile ești). Se va trece, de asemenea, la construc-de locuințe cu plata în rate pentru tinerii ătoriați.

Tem informați că, totodată, se va extin-considerabil munca la domiciliu, în cial pentru producerea covoarelor destie exportului. Se vor înființa noi cojocării comune ca lanca, Gemelele, Înșurăței, guiești și în aproape toate satele vor fi chise secții de confecționat obiecte de uz nic: țesături, coșuri, mățuri, alături de cte de fierărie, tinichigerie, timplărie ș.a. i la finele anului viitor, în fiecare sat este 400 de familii va exista o brutărie.

— Te-am chemat ca să-mi explici despre ce e vorba în inovația aia a dumitale la care sînt și eu coautor!!!

Hanul Ilișești — un nou popas de «întremare» pentru neobosiții călători de frumuseți ale naturii și de camere turistice. Concepută în stilul arhitectural al vechilor case bucovinene și dotată cu mijloace de confort modern, construcția de la Ilișești este pregătită să ofere găzduire iubitorilor de drumeție pe șoseaua de mare circulație turistică nr. 7 Suceava-Vatra Dornei.

La Uzumbair, comuna Mihail Kogălniceanu, arheologii au scos la iveală un fabulos tezaur numismatic: peste 25 000 monede de argint, 195 monede de aur și 105 lingouri de argint. Monedele — sînt de părere specialiștii — au fost bătute în jurul anului 1300 și au aparținut hanilor Hoardei de Aur.

teze și paranteze

de Aurel BARANGA

UN CENTENAR

Literele românești celebrează un centenar de glorie: o sută de ani de la nașterea ilustrului critic și animator de cultură Garabet Ibrăileanu. Las specialiștilor în materie sarcina de a-i reconstitui profilul spiritual, derivat dintr-o operă uriașă și mai mult decît atît: dintr-o prezentă covârșitoare în mijlocul unei jumătăți de veac de pasionante dispute ale ideilor, dezbateri plurale la care magistrul a participat cu o fervoare egal împărțită între catedră și redacția «Vieții Românești».

Garabet Ibrăileanu — «domnul Garabet Ibrăileanu», cum îl numesc și astăzi supraviețuitorii «Vieții» din perioada ieșană — a fost poate cel mai stimat critic pe care l-am avut, dacă ne gîndim că Maiorescu a fost admirat, Călinescu, invdiat, și Lovinescu, iubit.

Ibrăileanu a fost respectat din pricina unei seriozități împinsă pînă la fanaticism, din cauza spaimelor lui de a emite o judecată nedreaptă și a dubiilor sale creatoare, convertite în infinite nopți de insomnie.

Dar nu despre toate aceste aspecte, fabuloase, aproape legendare, ale unei personalități critice și culturale, unice în literatura noastră, aș vrea să scriu, ci despre o altă latură a ei, metamorfozată în conștiința mea într-un principiu etic. Ibrăileanu, se știe, n-a scris niciodată «frumos». Asaltat de idei, n-a putut, sau n-a vrut, să scrie «frumos». N-a avut timp s-o facă, aș fi mai curînd ispitit să cred. Și totuși, în pofida acestei evidente anti-calofilii, judecata de unii, puțini, ca o infirmitate, a fost prețuit și în primul rînd de acei cărora le-a disecat, necruțător, literatura. Creditul făcut maestrului își avea izvorul în bunăcredința lui nedezmințită, în devoțiunea lui absolută în serviciul literelor românești, într-o consecvență fără fisură și într-o treaptă la care s-a plasat judecata lui critică, de o înălțime morală, exemplară. Iar spre sfîrșitul vieții, cel care cincizeci de ani a redactat, indiferent la stil, fiindcă era obsedat de Idee, a dat o lecție de o nobleță artistică magistrală: a compus «Adela».

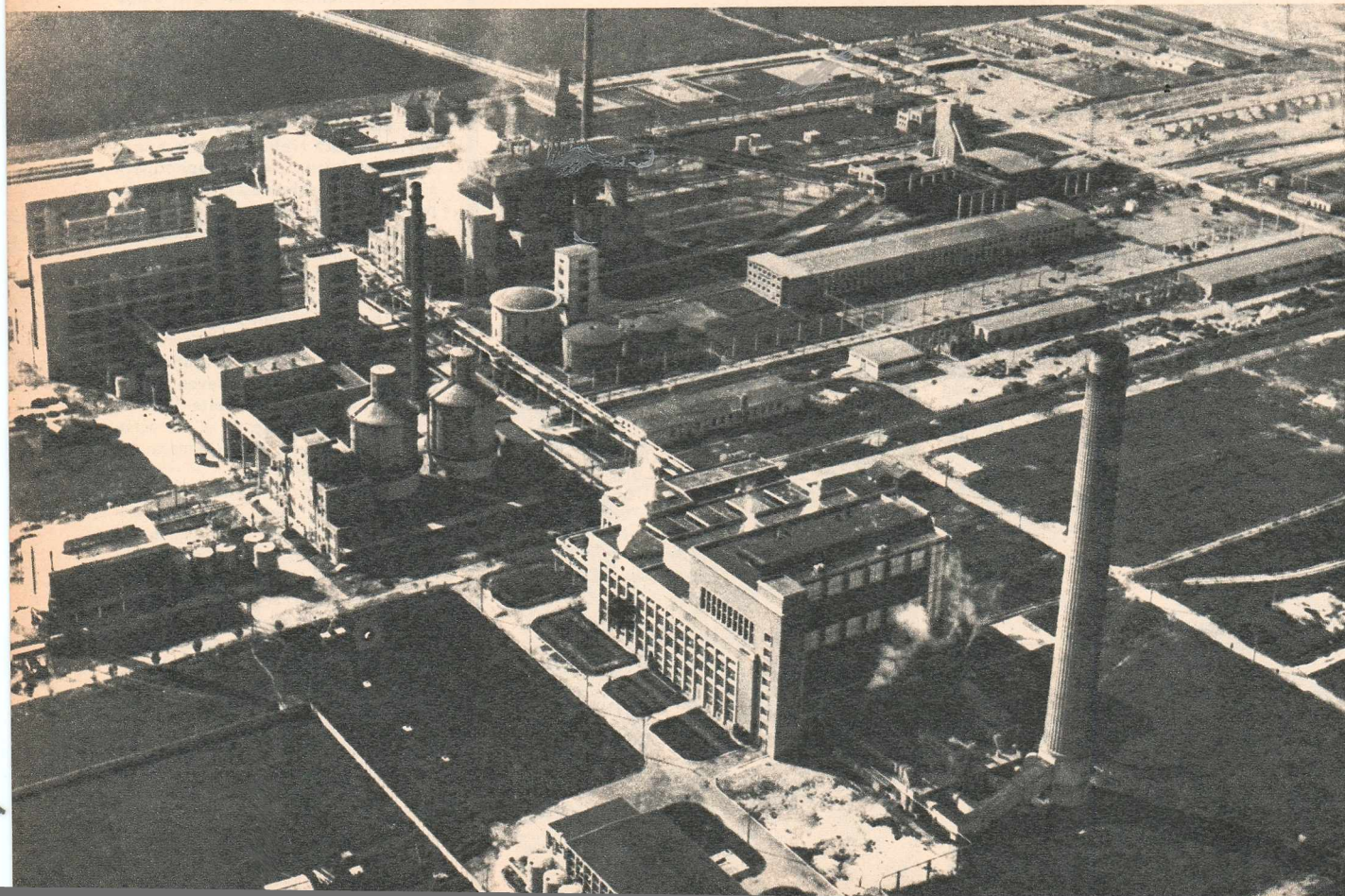
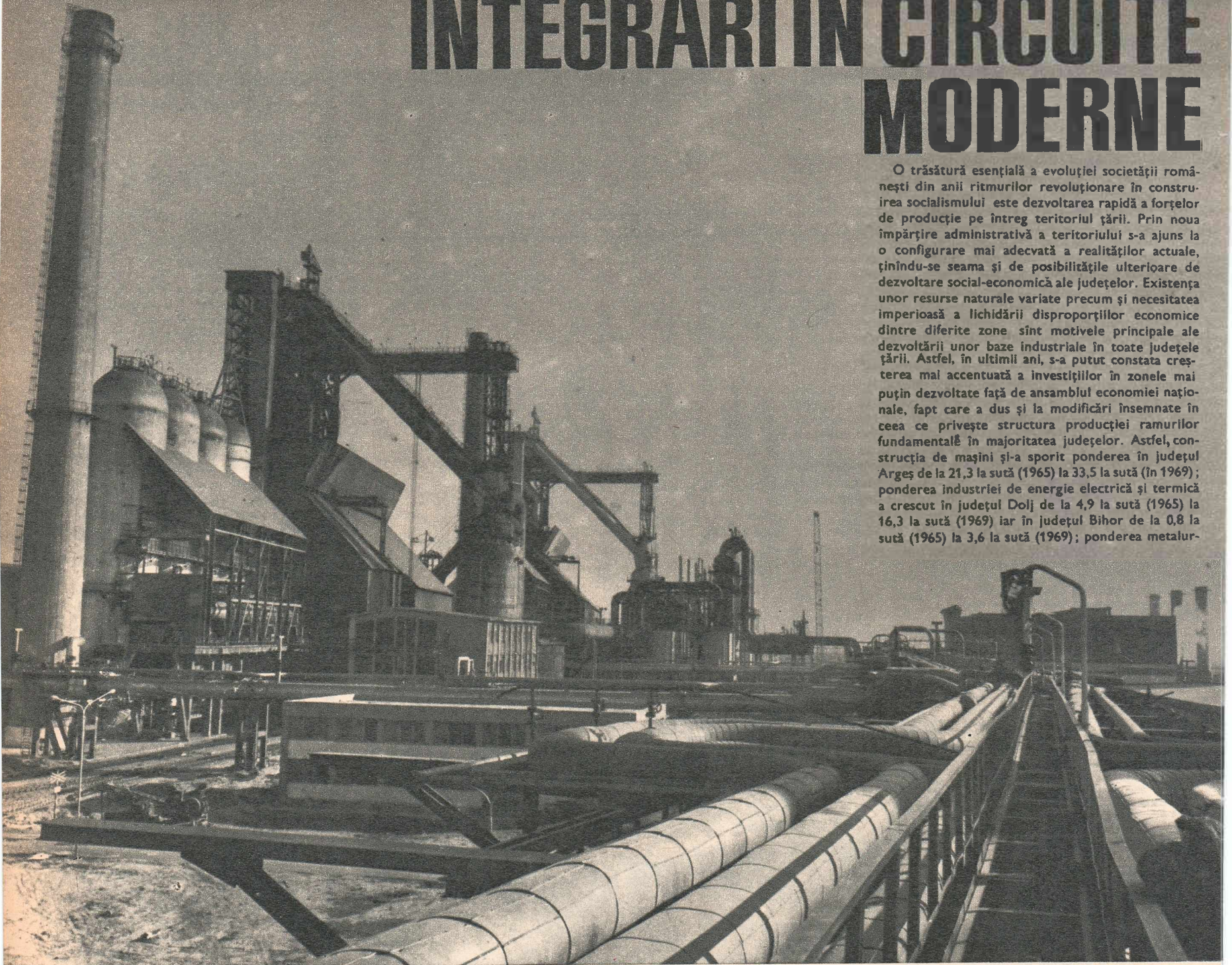
Acela care toată viața lui a scris «urît», fiindcă trebuia să scrie exact, a dat «Adela», această capodoperă a literaturii românești, una dintre primele cinci cărți de proză ale veacului, dacă nu m-am hazardat la cifră, prin exagerare. «Adela» nu e numai un roman strălucit în care fiecare cuvînt e așezat la locul lui de o peniță diafană, dar e o lecție morală, de consecințe impredictibile. Fiindcă, iată paranteza: atunci cînd Ibrăileanu, judecătorul sever al atîtor pagini de mediocritate literară condamnată, s-a așezat el să scrie literatură, a ieșit din călimara lui de grație «Adela».

Ce să mă fac cu dumneata, critic al neputințelor mele aspru judecate și pe care cînd te citesc în beletristică personală, mă iau cu minile de păr? Nu-ți cere nimeni să fii și poet și prozator și dramaturg, faptul că te-ai declarat critic mi-ajunge. Dar dacă nu-ți ajunge dumitale, și vrei să-mi dai lecții de literatură, atunci scrie neapărat «Adela».

Fiindcă, altfel, te sancționez eu și cu maximă asprime: nu te mai cred. Centenarul Ibrăileanu readuce în actualitate efigia unei personalități literare și imaginea unui om, cărui timpul îi sporește dimensiunile și autoritatea cu asemenea insistență, încît ne convingem cu greu că asistăm doar la o pioasă comemorare.

INTEGRĂRI ÎN CIRCUITE MODERNE

O trăsătură esențială a evoluției societății românești din anii ritmurilor revoluționare în construirea socialismului este dezvoltarea rapidă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. Prin noua împărțire administrativă a teritoriului s-a ajuns la o configurare mai adecvată a realităților actuale, ținându-se seama și de posibilitățile ulterioare de dezvoltare social-economică ale județelor. Existența unor resurse naturale variate precum și necesitatea imperioasă a lichidării disproporțiilor economice dintre diferite zone sînt motivele principale ale dezvoltării unor baze industriale în toate județele țării. Astfel, în ultimii ani, s-a putut constata creșterea mai accentuată a investițiilor în zonele mai puțin dezvoltate față de ansamblul economiei naționale, fapt care a dus și la modificări însemnate în ceea ce privește structura producției ramurilor fundamentale în majoritatea județelor. Astfel, construcția de mașini și-a sporit ponderea în județul Argeș de la 21,3 la sută (1965) la 33,5 la sută (în 1969); ponderea industriei de energie electrică și termică a crescut în județul Dolj de la 4,9 la sută (1965) la 16,3 la sută (1969) iar în județul Bihor de la 0,8 la sută (1965) la 3,6 la sută (1969); ponderea metalur-

▲ În ultimul deceniu Galațiul a devenit unul dintre puternicele centre siderurgice ale țării, prin construirea și dezvoltarea an de an a Combinatului siderurgic.

◆ Schimbări calitative importante au loc și în structura producției industriale a tuturor județelor țării. Astfel, în Vilcea, ponderea industriei chimice a crescut de la 13,5 la sută la 27,1 la sută, urmînd ca și în actualul cincinal să se înregistreze aici creșteri substanțiale în această ramură.

Maramureșul, tradițională zonă folclorică a țării, cunoaște în zilele noastre ritmurile înalte ale industrializării.

giei neferoase a crescut de exemplu în județul Olt de la 8,5 la sută (1965) la 44,7 la sută (1969). În dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor țării se remarcă eforturile statului socialist pentru crearea de noi obiective industriale. În cincinalul 1966—1970, de exemplu, au fost alocate de către stat fonduri în valoare de 289,7 miliarde lei pentru noi unități economice, fapt care a dus la darea în exploatare a circa 1 500 capacități și obiective industriale.

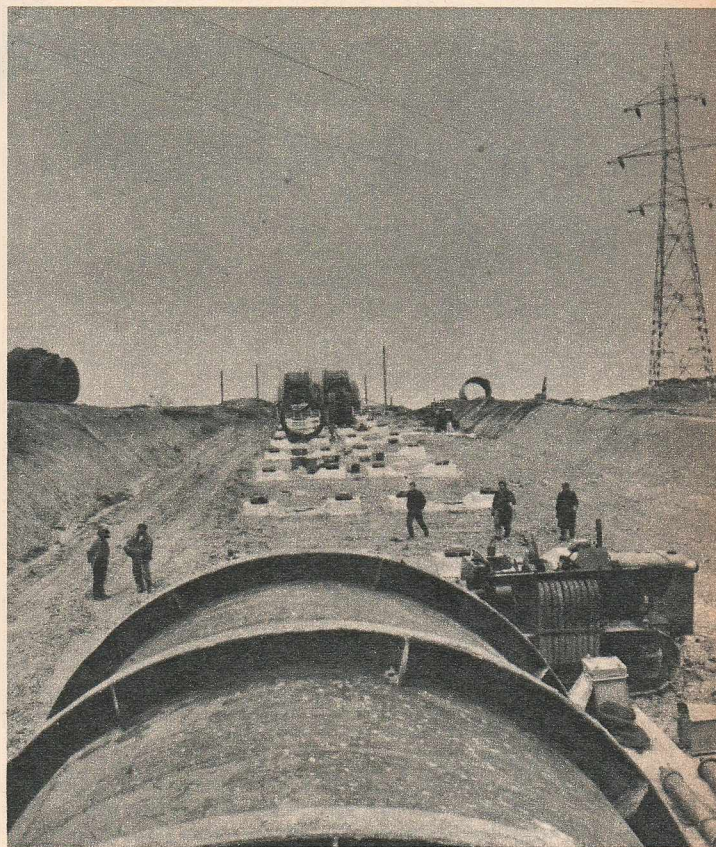
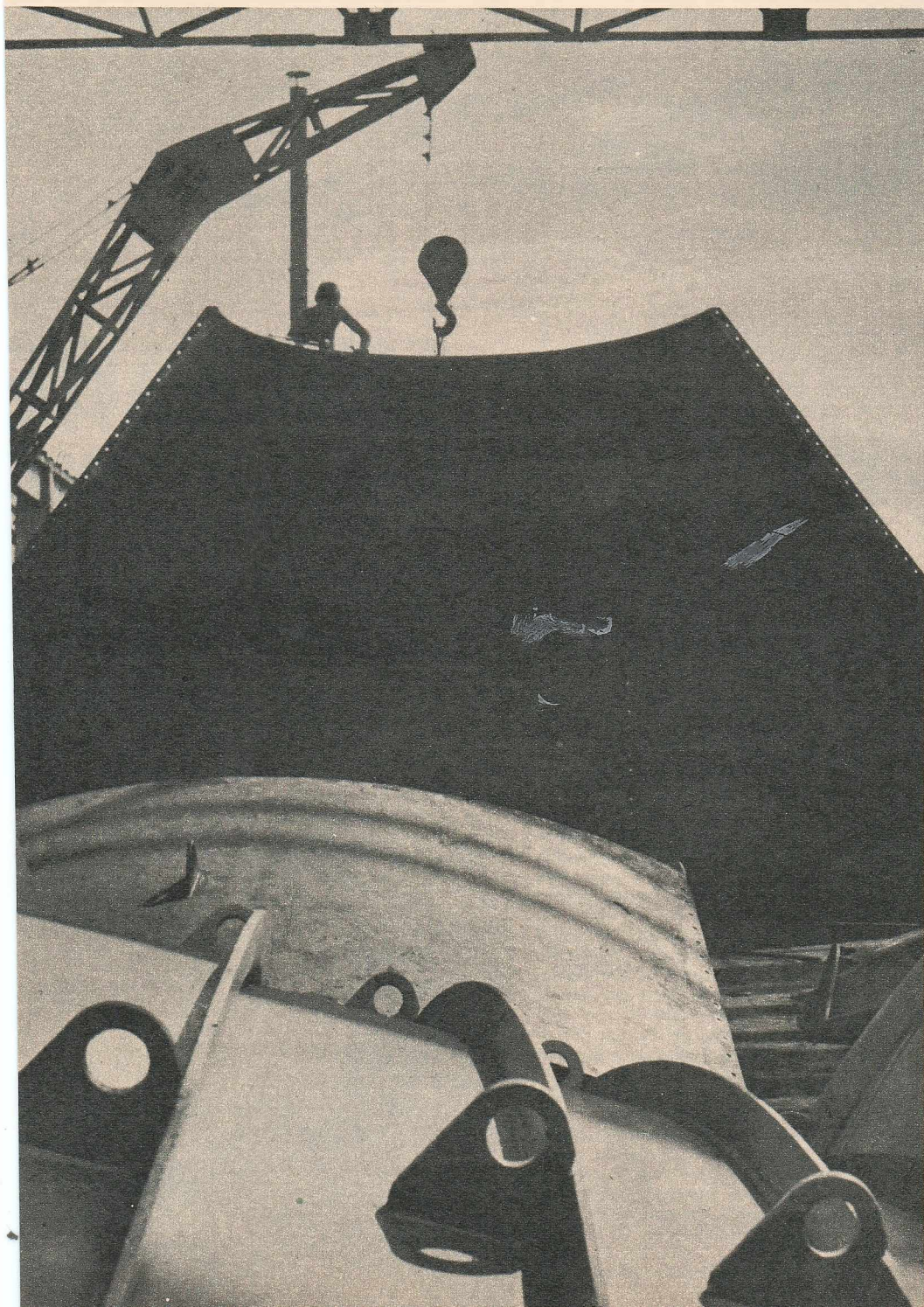
Numeroase orașe intră în acest cincinal într-o epocă de intensă industrializare. Vom reține dintre acestea doar două: Tîrgoviște și Alexandria... Tîrgoviște era un oraș în care timpul curgea molcom, impregnat de melancolia istoriei. Oraș calm, de recluziune tirzie pentru pensionari, smuls din monotonie de excursioniștii estivali, își întregeste personalitatea prin noile construcții industriale. Fabrica de strunguri, care va depăși prin capacitatea sa pe cea din Arad, va produce în faza finală 9 500 strunguri convenționale și 5 700 tone piese forjate pe an. Uzina de oțeluri aliate și înalt aliate va plasa orașul printre noile centre metalurgice ale țării. Enumerînd și a treia mare unitate în construcție — Romlux, adică fabrica de lămpi fluorescente tubulare — vom avea imaginea unui alt oraș Tîrgoviște, care trăiește înaltele ritmuri contemporane și care va trebui redimensionat urbanistic. Dezvoltarea municipiului Alexandria. Era un târg pierdut în Cîmpia Dunării, despre care, nu cu prea mulți ani în urmă, n-am fi putut spune ceva deosebit. O industrie modestă realiza o producție globală anuală de numai circa 40 milioane lei! În 1975, adică la sfîrșitul acestui cincinal, noua industrie a orașului — fabrica de panouri și tablouri electrice, fabrica de elemente ușoare și prefabricate, întreprinderea de aparataj și accesorii pentru industria materialelor de construcții etc., etc — va realiza circa 7,2 miliarde lei. Implicațiile sociale ale acestei dezvoltări sînt nu-

meroase. Numărul salariaților va crește cu circa 10 000. Din trei locuitori unul va lucra în unitățile de pe noua platformă industrială. Se prevăd mari eforturi edilitare: încă în 1971 vor fi date în folosință 588 apartamente și magazine cu o suprafață comercială de circa 6 000 mp. Aproximativ 300 milioane se vor investi în industria cu profil alimentar.

Dezvoltarea armonioasă a tuturor zonelor țării va marca o importantă schimbare și în structura socială a națiunii. Ca urmare a industrializării se estimează că în viitoarele două decenii circa 80 la sută din populație va lucra în ramurile neagricole ale economiei. Această tendință este de pe acum simțită. Dacă în 1950 numărul muncitorilor ocupați în economie era de 1 222 900, la sfîrșitul anului 1969 acest număr se ridică la 3 661 800. Apelînd la statistică pentru detalierea acestor cifre globale, putem să constatăm mutații semnificative în structura forței de muncă a diferitelor județe, ca urmare a distribuirii pe teritoriu a diverselor obiective economice. Astfel, numărul total de salariați a crescut în perioada 1966—1970 cu peste 30 de mii în județele: Iași, Dolj, Argeș, Constanța, Galați etc., cu peste 20—30 mii în județele: Suceava, Ialomița, Buzău, Vîlcea, Bihor etc. În actualul cincinal numărul salariaților va spori cu peste 1 milion, ponderea forței de muncă din industrie și din celelalte ramuri neagricole ajungînd la circa 60 la sută din totalul populației ocupate.

Politica de dezvoltare a României are drept scop formarea unei economii moderne. Soluția adoptată de partidul nostru pentru atingerea acestui țel are la bază abordarea și îndeplinirea simultană a tuturor legităților generale ale socialismului multilateral dezvoltat printre care se evidențiază și dezvoltarea rapidă a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării. O politică consecventă, care va marca o nouă treaptă revoluționară de progres și prosperitate.

Botoșani,
un oraș la cultura căruia —
veche și vestită — zilele noastre
au adăugat o nouă dimensiune:
industrie modernă.
În fotografie:
Uzina textilă «Moldova».

Nu numai orașele
dar și vastele
întinderi agricole
ale țării
sînt supuse
unor profunde prefaceri.
Actualul cincinal
va fi o etapă
hotărîtoare
pentru îndeplinirea
programului național
de îmbunătățiri funciare.
Astfel, în 1975
suprafața
de pămînturi irigate
va fi de peste
2 milioane
de hectare.

Una dintre atracțiile Bucegilor:

Sfinxul.

În această zonă, sezonul turistic 1971 ne oferă — ca peste tot în țară — multe noutăți.

Telefericele de mare viteză de la Sinaia și Poiana Brașov sînt în același timp dotate cu cabine de mare capacitate.

Din Sinaia pînă la Platoul Bucegilor poți ajunge doar în 8 minute, cu oprire la Cota 1400 —

Hotel Alpin;

iar din Poiana Brașov pînă pe Postăvarul, doar în 4 minute.

În același timp în stațiunile de pe Valea Prahovei și din Țara Birsei

a crescut numărul locurilor de cazare: numai la Predeal și Poiana Brașov

s-au dat în funcțiune hoteluri noi cu peste 1 000 locuri.

INVITAȚIE PENTRU ZECE MILIOANE DE VILEGIATURISTI

Un lucru este astăzi clar pentru oricine: dacă nu Columb a fost primul om din «lumea veche» care a pășit pe pământul american, totuși el este acel care a deschis, primul, drumul Occidentului peste Ocean. Tot așa putem spune că, dacă nu noi și nu în anii noștri am descoperit litoralul Mării Negre, izvoarele tămăduitoare de la Slănicul Moldovei sau Olănești, apele termale de la Herculane și Felix, originala arhitectură a mănăstirilor sucevene sau frumusețea Cheilor Turzii — apoi noi, generația aceasta care ne mîndrim cu atîtea realizări, sîntem acei care am făcut sacrificii uriașe pentru crearea unei baze materiale de valorificare la un alt nivel a tuturor frumuseților cu care natura a binecuvîntat pămîntul patriei noastre (numai în cincinalul 1966—1970 și numai prin O.N.T. s-au investit în acest domeniu peste 3 miliarde lei). Noi, generația aceasta, am creat un sistem de organizații puse în serviciul celor aflați în concedii, vacanțe, tratamente etc.

Cîți erau acei care, înainte cu 3 decenii, puteau beneficia de o vacanță într-o stațiune sau de turism organizat, ori pe cont propriu? Cîteva mii — hai să zicem cîteva zeci de mii de oameni. În 1970 am ajuns la peste 8 milioane (dintre care un sfert veniți de peste hotare), iar anul acesta ne vom apropia de cifra de 10 milioane!

Desigur că nu toți aceștia vor pleca să facă turism în sezonul iunie-septembrie. Totuși perioada de vîrf a vacanțelor rămîne vara. De unde și cifra impresionantă pe care litoralul o smulge din totalul celor ce-și petrec vacanța

în acest sezon: 2 milioane de oameni vor beneficia de soarele și nisipul, de hotelurile, vilele, restaurantele și instalațiile de agrement ale litoralului românesc.

Dar celelalte 8 milioane?

În primul rînd multitudinea de stațiuni balneoclimaterice — peste 150! — răspîndite pe întreaga suprafață a țării. Apoi turismul, individual sau în grupuri organizate. Cîndva, în vremuri ce azi ni se par îndepărtate, aproape că nu exista nici un fel de organizare în acest domeniu. Azi avem un Minister al Turismului cu vasta rețea organizatorică a celor trei oficii ce-i sînt subordonate. Sindicatele își aduc la rîndul lor o importantă contribuție la organizarea odihnei salariaților. Apoi: Biroul de turism pentru tineret, Automobil Clubul Român, Centrocooperul prin vasta rețea de unități ale cooperației de consum răspîndite pe întreg cuprinsul țării, sute și sute de organizații comerciale locale și de prestații din toate județele — iată cît de mare este forța organizatorică ce ne stă la dispoziție.

Numai în 1970 s-au inaugurat 60 de hoteluri turistice noi — altele 16 în primele 5 luni din anul acesta. Peste 200 de campinguri și locuri de campare pe principalele trasee turistice, peste 240 000 locuri de cazare doar în unitățile O.N.T. (plus altele circa 100 000 la particulari), iată doar cîteva cifre. Și ele cresc necontenit: în cincinalul 1971—1975 se investesc prin Ministerul Turismului altele 4,5 miliarde lei în acest domeniu.

Cooperația de consum dispune, la rîndul ei, de 15 hanuri

◀ Mănăstirile din județele Suceava și Neamț se numără printre cele mai cercetate puncte de atracție turistică. O.N.T.-ul organizează permanent excursii în această zonă, iar cooperăția de consum, acordându-i o atenție sporită, a amenajat aici numeroase campinguri, cabane, hanuri turistice (amintim câteva: Vatra Moldoviței cu 120 locuri la mese și camping cu 20 locuri în căsuțe; Sucevița cu 80 locuri la mese și 60 locuri în căsuțe; hanul turistic Agapia cu 135 locuri la mese, 48 locuri de cazare în han și 30 în căsuțele din camping etc.) În fotografie: Voronețul, monument de arhitectură moldovenească de faimă internațională.

◀ Pe toate traseele turistice din țară vom putea poposi în campinguri aparținând fie O.N.T., fie cooperăției de consum, amplasate în vecinătatea cabanelor, a hanurilor sau a restaurantelor turistice. Numai cele circa 100 campinguri ale cooperăției de consum dispun de câteva mii de locuri de cazare în căsuțe cochete, cum sînt cele din campingul Balványos (jud. Covasna) din fotografie.

Cunoașteți stațiunile-satelit construite în ultimii cîțiva ani în jurul Mangaliei? Ele se numesc: Venus, Iupiter, Saturn. În imagine: arhitectură specifică din noua stațiune Venus.

Trei hoteluri noi, fiecare cu cîte 400 locuri, din stațiunea-satelit Venus; ele se numesc: Pajura, Cocorul și Furturul.

uristice cu bun renume (dintre care 4 au fost inaugurate recent: Bran, Iliești—jud. Suceava, «Ursul negru» din Iovata și Cheia din Prahova), altele urmînd a fi date curînd în funcțiune: Peștera Muierii — Gorj și «Crama Domneasă» din București. În același timp cooperăția de consum mai dispune de 24 de cabane (dintre care două au fost inaugurate recent: la Scornicești-Olt și la Moisei-Maramureș) aproape 100 de campinguri cu căsuțe amplasate în vecinătatea unor hanuri, bufete sau restaurante renumite prin reparatele lor culinare, cu specific local. Practic, cooperăția de consum ne ajută să pătrundem, ca turiști, în toate colțurile țării, acolo pînă unde în urmă cu cîțiva ani nu exista nici urmă de organizare.

...Dar cîte nu s-ar mai putea aminti! Trebuie însă să găsim locul convenit și imaginilor fotografice. Sperăm că în ele — ca și prin cele mai sus arătate — v-am deschis titlul turistic. Și nu ne mai rămîne decît să vă urăm: **VACANȚĂ PLĂCUTĂ!**

V. SAVIN

◀ Numai în stațiunile Saturn și Neptun II turiștii dispun anul acesta de 14 000 locuri în plus față de anul trecut, în hoteluri, vile și căsuțe, precum și de 30 de restaurante, baruri de zi și de noapte și locuri de distracție și agrement, inedite. Imaginea ne prezintă satul de vacanță «Dunărea» din stațiunea Saturn.

«...Da, a fost greu, apa se infiltra într-una, se lucra în apă, ca în deltă. Acum e mai simplu, avem și timp... cît să tragi dintr-o țigară»(ing. Virgil Buzilă).

FABRICI PRINTRE DEALURI ȘI MUNȚI

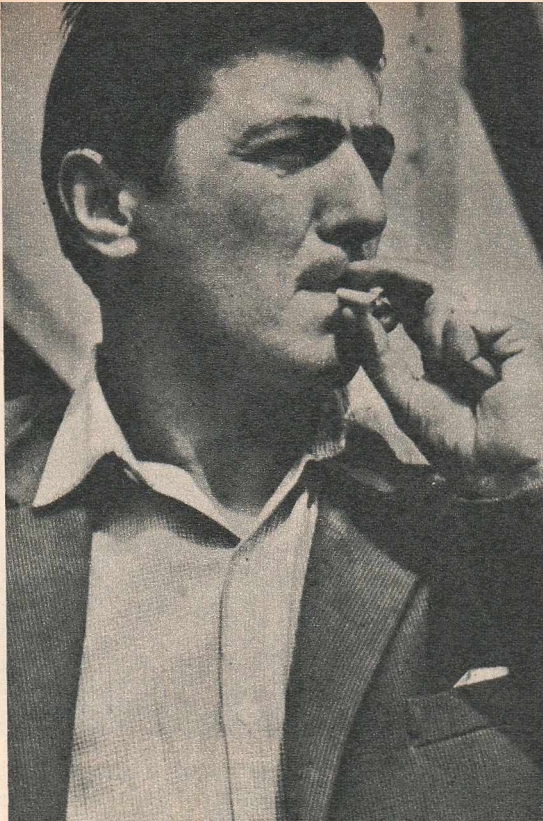
de Mihai HETCO

Fotografii de Eugen IAROVICI

Zalău... Un punct pe hartă, un orașel pierdut între dealuri cît munții, departe de linii de comunicații importante. O așezare albă, presărată de-a lungul unei văi înguste, sinuoase, deasupra căreia se înalță enorma masă a muntelui Mezeș. O piață, cîteva străzi în pantă, două-trei clădiri mai arătoase. Și tăcerea, o tăcere uriașă, respirația muntelui Mezeș, a pădurilor sale ce coboară pînă în apropierea celor citorva străzi în pantă, gata parcă să le inunde, să le acopere cu talazurile sale vegetale. Zalău... Un orașel anonim, trăind imperceptibil, ca o plantă. Iarna, turmele de mistreți coboară pînă aproape de grădini, și nu de puține ori, cei cu casele mai răzlețite descoperă diminețile, în zăpadă, urme de lupi și vulpi.

Așa cunoașteam Zalăul. Reintîlnindu-mă cu el, aveam să constat că vechea imagine nu mai corespundea în mare parte. Orașelul, sinonim pentru mulți cu claustrarea și anonimatul, suferise o metamorfoză uimitoare. În prelungirea sa, acolo unde micul, firavul pîriu Zalău curgea în voie, a apărut un mare șantier, un șantier cum orașul și chiar și Sălajul n-au mai cunoscut. Pe zeci și zeci de hectare se înalță siluete de fabrici, corpuri de clădiri în construcție, munți de materiale. Pe o suprafață care întrece cu mult pe cea a orașului propriu-zis, sute, mii de constructori înalță cu febrilitate ceea ce pînă în urmă cu trei ani era de domeniul fanteziei: industria.

Realitate dinamică, în urmă cu trei ani industria abia se contura, sub forma unor planuri de anvergură, menite să acorde proaspătului județ Sălaj și reședinței sale, mai ales, Zalăului, noi dimensiuni.

Una după alta s-au înălțat fabrica de produse ceramice, fabrica de armături industriale, fabrica de conductori emailați, filatura de bumbac, complexul de industrializare a legumelor și fructelor. În trei ani de cînd au fost atacate lucrările la primul obiectiv — fabrica de produse ceramice — ceea ce a devenit noțiune curentă în limbajul locuitorilor Zalăului, platforma industrială, n-a încetat să se contureze, să se amplifice. Cum a fost posibil ca într-un perimetru geografic total lipsit de industrie să se înalțe într-un timp relativ scurt atîtea obiective economice, și încă de anvergură? Ce a determinat amplasarea tocmai în Zalău a unor fabrici ce necesită mîna de lucru cu înaltă calificare, specialiști?

Au sosit, aici în inima Sălajului, tehnicieni și ingineri din centre cu puternice industrii, de la Cluj, Cîmpia Turzii, Baia Mare, Oradea, Arad. Au sosit pentru a dinamiza și acest colț de țară, așa cum au făcut în atîtea și atîtea alte locuri. Industrializarea Zalăului. Sălajul în orbita industrializării... O parte, o carată din marele, cuprinzătorul plan elaborat după criteriile științei de partidul nostru ce urmărește ridicarea, dezvoltarea armonioasă a tuturor regiunilor țării. N-a fost simplu de loc. Atît de tînăra reședință de județ era lipsită de cadrele tehnice necesare. Orașul, care în urmă cu trei ani nu posedea în materie de industrie decît un atelier ceva mai mare, unde se executau garnituri de mobilă, ce e drept de bună calitate, chiar și exportate, se vedea pus în situația de a pregăti în cel mai scurt timp sute și sute de muncitori calificați, maiștri cu experiență, de a dispune de un număr suficient de ingineri.

N-a fost simplu de loc. Cei nou veniți, constructorii fabricilor amintite, au devenit, în ciuda tuturor legilor în vigoare, cumularzi, ziua muncind, coordonînd activitatea de pe șantier, după-amiezile transformîndu-se în profesori, predînd alfabetul unor meserii ca cea de dulgher, fierar, betonist, lăcătuș, zidar etc. unor oameni atunci descinși din satele din jurul Zalăului, de la Crasna, Agrij, Sînmihaiu Almașului. Seri lungi, alături de acești tineri care vedeau atunci pentru prima oară un șantier. Săptămîni și mai lungi, luni chiar pînă cînd aceștia să deprindă nu numai meseria, ci și spiritul muncii organizate, industriale, cu disciplina și rigoarea ei obligatorii. Luni de oboseală, uneori aproape de exasperare pentru acești maiștri și tineri ingineri proaspăt locuitori ai Zalăului.

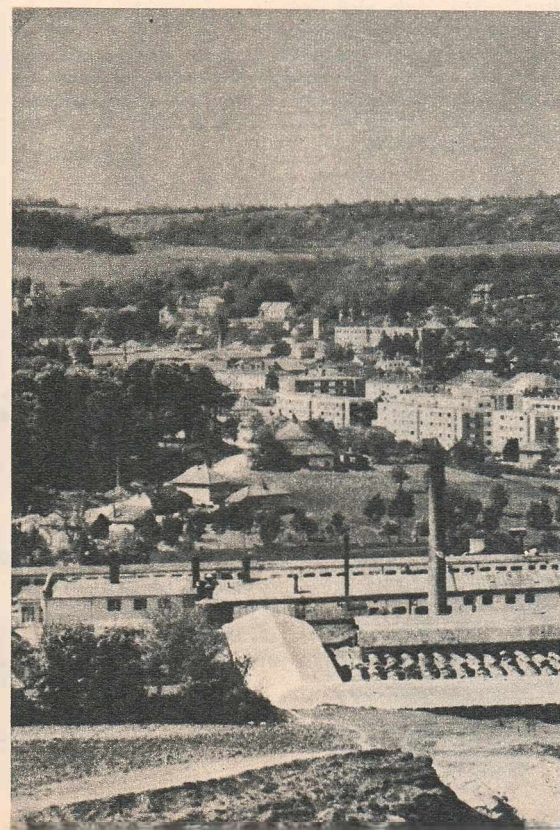
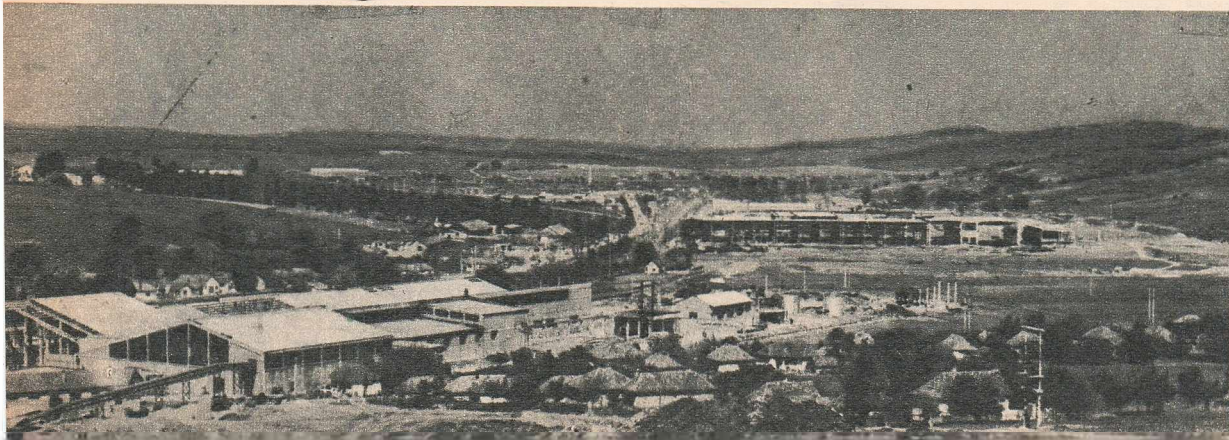
Am aflat despre acest efort, care nici pe departe n-a scăzut ci, din contra, a crescut în intensitate, fiindcă toate cele cinci obiective se află în plină construcție, vizitînd șantierul fabricii de armături metalice, obiectiv ce trebuie să intre în funcțiune la sfîrșitul anului viitor. Mă însoțea

Cîmpia Turzii, Cugir, Cluj,
Baia Mare, Oradea, acum Zalău...
Iată itinerarul maistrului Ion Opreș.
Ce va urma apoi?

inginerul Teodor Olaru. A venit la Zalău de la Cluj și din februarie lucrează la instalațiile de alimentare cu apă a platformei industriale. Lucrări dificile, conductele aducînd apa tocmai de la Jibou, de la 21 km. Nu existau instalatori, de organizare nici vorbă. În primele luni, o fluctuație de cadre de-a dreptul alarmantă. Inginerul, împreună cu alți specialiști, participă în calitate de lector la cursurile de calificare a muncitorilor, pune mîna, demonstrează, dovedește calități pedagogice de care el însuși se declară acum surprins. În puțină vreme, munca astfel statornicită operează o triere severă a oamenilor. Au rămas cei mai buni, s-a demonstrat că pe șantier au valoare doar disciplina, hărnicia, spiritul de inițiativă.

Urmăresc continuul du-te-vino al camioanelor grele, înaintarea grea a buldozerelor, legănatul macaralelor ce ridică stîlpi enormi de beton. Lîngă mine se află maistrul Vasile Alexa. Supraveghează lucrul unei echipe de constructori. «Sînt originari din Sic, dintr-o comună mai depărtată, îmi spune. Sînt din cei mai buni muncitori pe care-i avem. De altfel comuna e vestită, furnizează muncitori a căror hărnicie este cunoscută pe multe șantiere din țară». Îl privesc cum vorbește cu oamenii. Are autoritate, știe ce vrea. La 25 de ani! Nu oricine știe să se impună, nu oricărui oameni aceștia cu mare experiență în muncă, rodați pe diferite șantiere, îi duc la îndeplinire întocmai, fără șovăire, indicațiile. Dar aici, lîngă Zalău, valoarea muncii a primit dispensă de vîrstă și nu se mai miră nimeni

Platforma industrială a orașului Zalău, o realitate în continuă mișcare, așa
încît imaginea fotoreporterului peste o lună, două va fi depășită!

de Henri WALD

Pe șantier, prestigiul nu este legat de vîrstă, ci exclusiv de capacitatea profesională a fiecăruia. O demonstrează tinerețea lui Vasile Alexa (25 de ani), unul dintre cei mai ascultați și respectați maiștri ai șantierului.

În curînd filatura de bumbac va intra parțial în funcțiune. Unul dintre cei care au urmărit realizarea investiției încă de la început a fost și inginerul constructor Florian Lazea.

de cutare inginer, șef de lot, în vîrstă de 24-25 de ani, de ingineri-șefi în jur de 30. Aceasta este, de fapt, caracteristica celor ce lucrează pe platforma industrială a Zalăului. Tinerețea. O tinerețe dinamică, impetuoasă, ce-și impune prezența peste tot. Nu e de mirare deci că la ora actuală toate lucrările sînt la zi, că în cinstea lui 23 August constructorii și-au propus să termine hala de prelucrări metalice din cadrul fabricii de armături. Nu este iarăși nimic surprinzător cînd află că la anul fabrica de conductori emailați va intra în funcțiune, că filatura de bumbac va produce încă în acest an, iar la sfîrșitul anului viitor complexul de industrializare a legumelor și fructelor va intra și el în producție. O industrie tînără, construită de tineri și care va fi în continuare exploatată de tineri. Pentru aceasta, încă de pe acum, sute de băieți și fete din Zalău și satele învecinate urmează în prezent cursuri de calificare. Viitorii muncitori de la filatură urmează actualmente la școala profesională de pe lîngă U.T. Arad. «Și s-au dovedit atît de bine pregătiți, îmi relata inginerul șef al filaturii de bumbac, Anton Wille, încît cei de la Arad i-au și repartizat în producție, pînă în momentul cînd întreprinderea noastră va porni». De unde se vede că apetența tehnică, talentul, n-au lipsit acestor tineri din Sălaj, industrializarea descălușînd energiile, punîndu-le în valoare hărnicia, inițiativa. Actualul cincinal va însemna deci pentru Zalău un moment de răscruce. Așezarea, practic lipsită de orice întreprindere industrială cît de cît notabilă pînă în urmă cu

2-3 ani, se va metamorfoza într-un centru industrial important. Dacă adăugăm că pe lîngă cele cinci întreprinderi a căror capacitate va spori necontenit în următorii ani (în acest sens sînt deja planuri, perspective precise), în 1975 va începe construirea unei mari fabrici de mobilă, afirmația de mai sus capătă și mai multă legitimitate.

Platforma industrială a Zalăului se dovedește a fi o inepuizabilă sursă vitală pentru oraș. Miile de constructori veniți au impus edificarea a două noi cartiere, Păcii și Bărnăuțiu, moderne, dotate cu toate atribuțiile civilizației. Febrila activitate de pe șantier, circulația continuă a mașinilor necesită lărgirea, modernizarea străzilor. Fabricile platformei sînt mari consumatoare de apă. Conducele, cu punctul de pornire la Jibou, vor alimenta nu numai pe acestea, ci și orașul care pînă în urmă cu un an era lipsit de canalizare. Pentru noua, plină de vitalitate populație a Zalăului (care s-a dublat în interval de 3 ani, de cînd orașul a devenit reședință de județ), se înalță noi edificii, un hotel cu 10 niveluri, o casă de cultură, spital, școală, cinematograful nou etc., etc. Orașul crește, se dilată, ritmul existenței sale este accelerat la maximum, nu lipsesc nici stridențele, dar marea, cu adevărat marea performanță s-a realizat: Zalăul, locuitorii săi, au ieșit din inerție, au pornit-o din loc.

...Și totul a început în urmă cu trei ani, cînd într-o iarnă friguroasă cițiva topometri au înfipt țărushi în valea dominată de dealuri și munți austeri, ce păreau de netrecut.

În prelungirea șantierului, pe dealurile din preajmă, noul Zalău, Zalăul constructorilor.

În ultimă analiză, fenomenologia este o *filozofie a paradisului de «dincoace»*. Filozofia paradisului de «dincoace» s-a infiripat o dată cu primele gînduri despre lume, cînd oamenii au încercat să pactizeze cu «sufletul» lucrurilor așa cum începuseră să pactizeze cu sufletul semenilor. Erau prea slabi ca să poată stăpîni lucrurile fără să facă apel la sufletul lor. Și astfel, prin nenumăratele variante ale religiei — prin creștinism și platonism îndeosebi — această filozofie supraviețuiește pînă în zilele noastre.

Diversele utopii au încercat să opună paradisului de dincoace un paradis de aici, de pe pămînt. Falimentul întreprinderii a sporit considerabil setea de imobilitate, de absolut, de eternitate a filozofiei. În căutarea unei asemenea filozofii, unii au fost cuprinși de deznădejde: renunțarea pozitivistă și spaima existențialistă o exprimă din plin.

Edmund Husserl a crezut însă că a găsit-o: *fenomenologia*. «Această idee a unei filozofii definitiv variabile, adevărată în sine, este oare un miraj? Oare nu se pot avea decît filozofii, la plural?», se întreabă el. Și răspunde, construind un sistem în care paradisu sufletelor este mutat din esența obiectului în esența subiectului. Fenomenologia este o teologie răsturnată: ea amenajează un «rai transcendent», diametral opus «raiului transcendent» al diverselor religii. Pentru un fenomenolog, esența lucrurilor nu se mai află dincolo de fenomen, în adîncul lucrurilor sau în cer, ci dincoace de fenomen, în străfundurile eului uman. Caracterizîndu-și propria sa filozofie, Husserl mărturisește că ea «nu este nimic altceva decît o explicare a ego-ului meu ca subiect al unor cunoștințe posibile».

Ca și Platon, Husserl crede în existența unor idei pure, nelîtinate de materie, dar în opoziție cu Platon, Husserl plasează aceste idei într-o lume transcendentă a subiectului și nu într-o lume transcendentă a obiectului; de aceea, spre deosebire de ideile platonice, ideile husserliene nu au o existență reală, ci numai una intenționată; ele nu sînt existențe, ci intenții, ci entități, ci funcțiuni.

Fenomenologia pretinde că depășește opoziția dintre fenomenul perceput și percepția fenomenului. «Subiectul nu mai e subiect pur, obiectul nu mai e obiect pur. Fenomenul este în același timp ceea ce se dezvăluie și ceea ce dezvăluie» (Jean Wahl). «Obiectele sînt smulse din fixitatea lor ștearsă pentru a scripi în jocul razelor care merg înapoi și încolo între dătător și dat. Un du-te-vino în care omul constituie lumea căreia în același timp îi și aparține» (E. Levinas). Deoarece fundamentul «nu este nici lumea, nici subiectul, ci acordul omului cu lumea. Nu un termen, ci o relație, o relație mereu presupusă, în afara căreia termenii izolați n-au sens» (Mikel Dufrenne).

Un ecou al fenomenologiei poate fi găsit în substanțialismul lui Camil Petrescu: «Nu rădăcina sortită să rămîie în pămînt, nici frunzele moderniste care se innoiesc în fiecare an, ci principiul germinativ însuși, cel care circulează din rădăcină pînă în frunziș, impulsionat spre cer; aceia căruia i se subordonează toate organele, e copacul. Prelungit adînc din trecut pînă departe în viitor, necontenit viu, subordonînd totul, acesta e substanțialul. *Adică prezentul permanent*». În fenomenologie, cunoașterea nu reproduce, ci produce lucrurile. Ea e un proces prin care trăirea subiectului se polarizează în fenomene sensibile și esențe logice. Pentru un fenomenolog, lucrul nu este unitatea contradictorie dintre fenomen și esență, ci fuziunea dintre un complex de senzații și o esență logică. Lucrul se constituie printr-un act de judecare: unui complex senzorial i se atribuie o esență logică. Trăirea subiectului dă naștere obiectului prin predicarea unei esențe logice despre un fenomen sensibil: *acesta este un om*. A cunoaște înseamnă, în același timp, a unii idei pure cu conținuturi senzoriale, precum și a intuii aceste idei pure, în puritatea lor. Reducînd fenomenul la percepție și esența la noțiune, fenomenologia este atît gnoseologie, cît și ontologie.

Așa după cum, în raiul iudeo-creștin, Dumnezeu «l-a zidit pe om din țărîna pămîntului și a suflat în nările lui suflare de viață», tot așa, în paradisu husserlian, subiectul făurește obiectul prin pătrunderea esenței pure într-un complex senzorial.

La succesul fenomenologiei a contribuit și faptul că, în zilele noastre, obiectul a ajuns să se miște nu numai independent de subiect, dar chiar potrivit lui. Fenomenologia răspunde ostilității obiectului față de subiect cu ostilitatea subiectului față de obiect. Ea opune mersului alienant al obiectului imobilitatea iluzorie a subiectului transcendent.

Este adevărat că obiectul nu poate fi cunoscut și dominat decît prin activitatea subiectului, dar subiectul nu este decît un obiect care gîndește, iar eternitatea nu este decît maxima stabilitate a proprietăților universale și a categoriilor logice care le reflectă. Eternitatea nu este a-temporală, ci își are izvorul în vremeinicie.

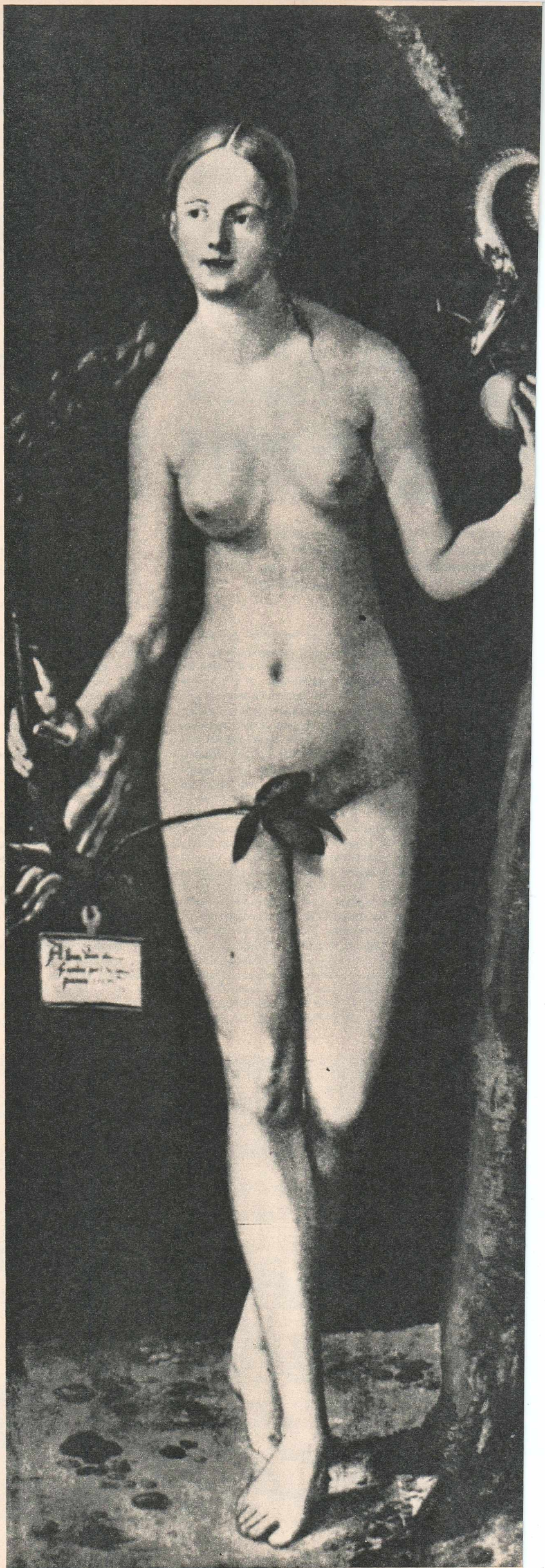
Materialismul dialectic nu contestă activitatea creatoare a subiectului, dar, prin adevărurile pe care le construiește, subiectul reflectă însuși obiectul.

1) În vreme ce «transcendent» înseamnă dincolo de experiență, «transcendental» înseamnă dincoace de experiență; transcendentul este în afara subiectului, transcendentul este în adîncul subiectului.

AUTOPORET
(1493)
Luvru-Paris

EVA
(1507)
Prado-Madrid

Dürer

(1471-1528)

SAU FASCINAȚIA PERFECȚIUNII

...«După aceea iubitului meu tată, Albrecht Dürer, a venit în Germania, a stat multă vreme pe lângă marii artiști din Țările de Jos, iar în cele din urmă s-a stabilit aici la Nürnberg...» Aceste evenimente, notate în «cronica de familie» de către artist, se petreceau spre anul 1455 într-o Europă sfișiată de războaie, decimată de ciumă, exaltată de miracole și temperată de tortură. Evui mediu își trăia neputincios crepusculul vechiat pios de fascinantele catedrale gotice și de melancoliile cavalerismului oboșit de reveriile eroice, eviavie și trandafiri. Dürer sosește în această lume plină de tainice splendori și roasă de carilele timpului și bătrâneții, în care totuși e contradicție și amenințare: țăranii sînt amenințați de foame și infern, seniorii de către țăranii, burghazia citadină de către poporul de dincolo de zidurile orașului, împăratul de către seniori, papa de către împărat. Tensiune socială și religioasă care dărmă încet și cu răbdare evui mediu teocentric și teocratic, ca să pună o dată cu Renașterea, în centrul universului, ocupat de Dumnezeu atîta timp, omul.

...«eram sîrguitor în tot ce făceam ca să învăț. De aceea tatăl meu m-a dat la școală, iar după ce m-am deprins să scriu și să citesc, m-a scos iarăși de la școală și m-a învățat meșteșugul de orfăurar. Dar cînd am ajuns să lucrez curăței, pornirile mele m-au purtat, mai degrabă, spre pictură...» O trădare a tradiției, la care tatăl său va consimți resemnat. Dar meșteșugul procedeelor tehnice rafinate, spiritul de precizie însușit în atelierul meșteșugărești din anii de ucenicie, îl vor ajuta, mai tîrziu, la proiectele aparatelor pentru desenele în perspectivă și-i va însufia gustul pentru detaliu. Nürnbergul nu-i oferă pentru învățarea rudimentelor noii meserii decît pe asceticul Michaeli Woigemut, prob dar fără geniu. Trei ani de ucenicie și apoi tînrău.

pictor pornește în tradiționalul «itinerar de învățătură»: Basei, Strasbourg, Colmar, unde e atras de faima lui Martin Schöngauer. Dar pictorul și gravorul coimarez murise între timp și Dürer ia drumul Italiei.

Italia în acest mijloc de mileniu exercită — pentru a cîta oară? — o nouă atracție asupra Europei, cu ideile sale umaniste, fermentele ale Renașterii. Roma, cum spunea cineva, cucerise lumea pînă atunci de trei ori: cu legiunile sale, cu biserica sa, cu dreptul său. Acum Italia o fascina cu arta și viziunea sa despre lume și om. Dürer se află în 1494, după toate probabilitățile, la Veneția. Spiritul nordic descoperă nu numai cerul, transparențele și luminile sudului, dar și o modificare radicală în ordinea valorilor, o predominantă a materialului asupra spiritului, păgînismul senzual al nudului, o nouă poetică a formei, în sîrșit o nouă obsesie, aceea a perfecțiunii și armoniei. Pentru descoperirea acestei perfecțiuni se va reîntoarce încă o dată în orașul din lagună, își va istovi nopțile, căutînd-o, va construi instrumente s-o descopere, va desena căutînd în linii, vectoare și cercuri revelația ei magică, căci undeva ea trebuie să existe, oricum, și nu-i rămîne decît s-o descopere și își va închina acestei obsesii întreaga viață pînă la emaciație, ca să salveze și ei, pe cît îi stă în putință, la fei ca și aiții, pe om din dezastrul în care îl aruncase acea morală care-i hărăzea întotdeauna infernul și numai arareori paradusul și care-l numea cu dispreț «formatus de spurcis simo spermate in pruritu carnis» (alcătuit din cea mai spurcată sămîntă, zămisiit din mîncărirea cărnii). Al doilea popas, deci, la Veneția (1505-1507), cu toate preocupările zilnice, tracasarile, invidiile pictoriilor din lagună, îngrijorările și, în sîrșit, succesul pe care îl are cu «Sărbătoarea mătăniilor», pictat pentru altarul bisericii Sf. Bartolomeu, nu e de fapt decît o înde-

de Valeriu CRISTEA

Mircea Horia

Simionescu:

bibliografia generală

După ce și-a propus în **Dicționarul onomastic** (primul dintre cele patru volume prevăzute să apară, sub un titlu general, în ciclul **Ingeniosul bine temperat**) să extragă din tainicele sugestii ale numelor portretele celor ce le poartă, Mircea Horia Simionescu ne introduce, dându-ne această **bibliografie generală**, într-o bibliotecă fictivă. O bibliotecă în toată legea, cu secțiile și ramurile de rigoare (știință, artă, literatură, exegeză critică), în care autorul, pretins «șoarece de bibliotecă», inventariază «lucrările», întocmind conpecte ironice. Pentru a intra în atmosfera acestei vesele biblioteci, cităm câteva titluri și una dintre «fișele» caracteristice: **MYRON CHEVALIER: Misiunea doamnei Sachelarie în literatura americană** (Colecția «Brandenburg», Texas 1959); **MATEO SENTEMBRINI: Catalog de vise contemporane** («Fiammarion», Paris 1959); **HANS FREGATA: Determinarea gradului de abstracționism la sugari («Orienta», Hamburg — Leipzig 1956); ION GABRIELESCU: Răspindirea copiilor codați în zona subcarpatică** (București 1910. Broșură dactilografată); **LOLA CENTOMILLA: Condiția de șoarece. Roman** (Ed. Paimier, Lyon 1958); **NICOLAE RAȚA: Jupuirea de viu în relațiile dintre puterea otomană și satul Tărtășești (jud. Covurlui)** (Editura «Socec», București 1938) etc. Iată, acum, rezumatul ultimei «lucrări»: «Bază pe documente aflate recent în Arhiva Aibă din Constantinopol, Nicolae Rață dovedește că în răstimpul a cincizeci de ani de legături trainice multilaterale dintre Poarta otomană și satul Tărtășești, metoda jupuirii de viu a fost folosită cu succes, sistematic și pe scară largă. Se cercetează avântajele, aspectele sociale, baza relațiilor dintre puteri. Se specifică, printre altele, că în perioadele de slăbire a suveranității otomane, metoda era folosită cu aceeași îndemânare, singură sau ca adjuvant, de indivizi izolați. Se arată, în sfârșit, că mulți oameni din Tărtășești arătau, după jupuirea de viu, limpezi și cristalini, lăsând impresia că sînt ca și cum n-ar fi».

Nu sînt multe lucruri de spus despre această formulă de succes imediat, totuși dificilă, pentru care a optat Mircea Horia Simionescu (a complica prea mult lucrurile înseamnă a cădea în pedantismul pseudo-subtilii luat pe drept cuvînt în deridere de autor). Amestec de parodie și spirit urmuzian, cartea — ce poate oferi o bună cură de dezintoxicare pentru vicioșii lectorii — și-a propus să devină, pe măsura sporirii volumului ei, un adevărat dicționar (enciclopedic) al prostiei (ai prostiei active, «creatoare», roasă de morbul manifestării); ea denunță imbecilitatea recenzentului, satisfăcut de activitatea pe care o desfășoară, clișeele și convenționalitatea literaturii (ca în **LEON ROMAN—TOBRUK: Spre polul ud** — o reușită parodiare a romanului picaresc), prețiozitatea falsei exegeze, pierderea timpului în amănunte fără rost, ca în scri-soarea — de 320 de pagini — a lui **ANDRE HAUSEN-BLAS**, intitulată **Perspective** și în care respectivul autor «laudă strădaniile specialiștilor care își dedică toate eforturile lămuririi unui singur aspect parțial. El citează articolul «Figurina din miez de piine» semnat de Claudio Montale, Ginevra Bertucci, Luca Tartini și Antonio Bellacasa, în care sînt făcute precizări în legătură cu data modelării de către Goethe a unui chip din miez de piine, în timpul unui prînz la prietenul său Finkelstein din Hanovra». De multe ori pînă de vervă și ingenios în procedeele sale, «bine temperate», autorul nu ajunge întotdeauna la scop, căzînd în facilitate și într-o dispoziție pur iudică. Lungimea cărții (a cărei lectură, de ia un moment dat, obosește puțin) pune de asemenea în evidență pericolul manierismului. În peisajul prozei noastre contemporane în care domeniile nu o dată se confundă, Mircea Horia Simionescu are meritul de a-și fi tăiat o brazdă proprie. Cît de departe va putea — și va trebui — s-o ducă, e principala problemă pe care, acum, autorul o are de rezolvat.

Cornel BOZBICI

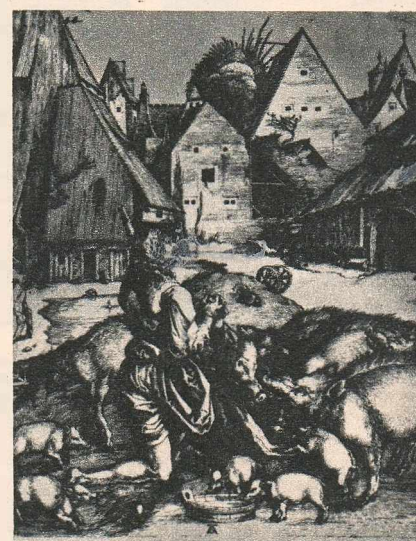
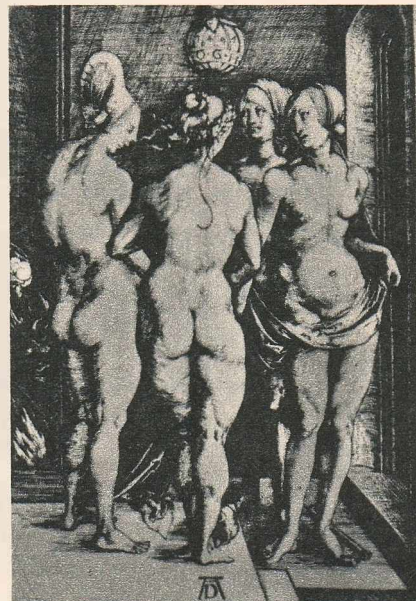
MOARA (1494)

BAIA BĂRBAȚILOR
(circa 1497-1498)

lungată pîndă pentru descoperirea perfecțiunii. Pîndă și neliniște. Neodihnă și cercetare. Împreună cu Da Vinci, Dürer împarte acea sete de cunoaștere universală, pasiune pentru cercetarea teoretică și credința în puterea științei. Mai ales în științe: în matematică, dar în special în geometrie. Cînd prin 1500 Jacopo de Barbari îi arată la Nürnberg figurile saie lucrute după calcuții proporțiilor, Dürer trăiește febra revelației și-i cere pictorului venețian secretul. Dar acesta refuză să-i comunice. Este punctul de plecare în marea incursiune și a propriilor saie cercetări care încep cu lecturi din Pliniu și Vitruviu, cu studiul statuarului antic, cu Euclid. De-a lungii anilor totdeauna va persista în credința că secretul perfecțiunii și frumuseții îl posedau anticii, dar el s-a pierdut, ca să fie redescoperit de către artiștii Italiei. Dar aceștia nu-l trădează. Deci nu-i rămîne decît să-i smulgă singur. «După aceea aș porni călare spre Bologna pentru a-mi însuși arta unor perspective tainice, în care vrea să mă instrulască cineva...», scrie ei pe ia 13 octombrie 1506 prietenului și protectorului său, Willibald Pirckheimer. Acei «cineva» nu e un artist, ci Fra Luca Pacioli, călugărul matematician, a cărui operă fundamentală, «De Divina proportione», va apărea la Veneția peste cîțiva ani (1509) și în care ideile neoplatoniciene sînt amestecate cu referințe din Sf. Augustin și Duns Scot și cu jocul mistic, pitagoreic, al numerelor. Tratatul lui Pacioli i-a dat probabil lui Dürer ideea de a scrie la rîndul său o operă teoretică, concepută ca un vast tratat, la care s-a gîndit toată viața, dar pe care n-a realizat-o decît fragmentar. «Îndrumarul pentru măsurători», «Tratatul despre proporții», precum și «Marea incursiune estetică» închid în ele marea vis al lui Dürer despre perfecțiunea și frumusețea ideală redată vizibilului prin intermediul geometriei și matema-

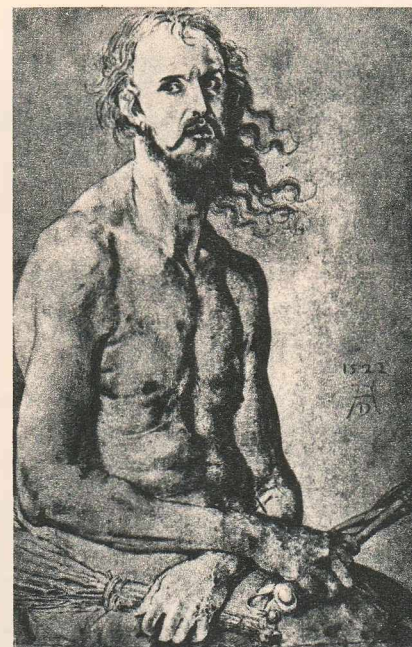
PATRU FEMEI
(Patru vrăjitoare) (1497)

ÎNTOARCEREA FIULUI
RISIPITOR
(1498)

ticii. Dar și un dureros eșec. Marea artă poate fi supusă unei raționalizări atît de sistematice? Corpul omenesc poate fi redus doar la un sistem de drepte și cercuri? Pe această cale se pot atinge armonia și frumusețea? Dar, în fond, ce este frumusețea?, se întreabă Dürer obosit. Și mărturisește penitent: «Ce este frumusețea, eu nu știu, deși ea este o însușire a multor lucruri...» Deci, totdeauna ne putem înșela și totdeauna rătăcim prin propriile noastre iluzii. Frumusețea absolută e imposibilă. Îndoiala aceasta metafizică pare să fie sen-

OMUL ÎNDURERAT (1522)

sui secret al «Meiancoliei» (gravată în 1514). Gînditor, ingerul trist ține în mina sa dreaptă compasul, simbol al măsurii, grație căruia știința va cuceri lumea. În jur, un tabel pitagoreic, o baianță în echilibru, un ceas de nisip, tot obiecte ale măsurii. Și mai presus de toate dodecaedrul, corpul platonice perfect, simbolul geometric al chintesentei, care desparte lumea aceasta strînsă în sine, cu reveriile ei, de infinit. E un ceas profund al interogațiilor. Și totuși presimțim că acest univers nu se închide definitiv. Undeva mai există o salvare. Dacă nu putem realiza perfecțiunea, trebuie să ne regăsim în setea noastră de cunoaștere și în natură. Dürer se destăinuie în «Marea incursiune estetică»: «Arta adevărată se găsește doar în natură, iar cel care poate s-o smulgă de la natură, o stăpînește... Totuși experiența contează mult la aceste lucrări. Și cu cît opera sa se va apropia mai mult de înfățișarea firească a vieții, cu atît ea va părea mai bună. De aceea să nu socotești nicicînd că ai putea să faci tu ceva mai bine... De aici se vede că nici un om nu va putea face niciodată din propria lui închipuire un tablou frumos, afară doar dacă, străduindu-se să copieze natura, a reușit s-o înțeleagă întru totul cu mintea sa». Și, de aici, treptat, Dürer se apropie de înțelegerea artei ca «una cosa mentale» și proclamă relativitatea principiilor, implacabila lor depășire în timp.

Drumul acesta lung în căutarea unui absolut vizual, cu incursiuni în imperiul euclidian al geometriei, ori în deșertul ascetic al poliedrelor regulate din lumea corpurilor platonice, apoi tot acest efort arzător pentru crearea unui canon, trece dincolo de frontierele frumosului. La capătul lui se află omul, trupul și chipul său, în proporțiile temperate și infinite pe care i le dăruie natura.

lumea noastră și fotografia

O fotografie care vorbește simplu, direct, sincer, despre oameni și trăirile lor afective, despre oameni și mediul în care viețuiesc, o fotografie fără artificii și fără «contribuții» de laborator — iată ce pare să (re)trezească interesul iubitorilor de artă fotografică. Acestea ar fi, cel puțin, concluziile ce se pot trage din palmaresul unui recent concurs de fotografii organizat de revista «Life». Spre ilustrare, trei lucrări distinse cu mențiuni și premii:

1) O firească scenă de familie: în prezența fiului și a nepoatei, bunicul suflă în luminările tradiționale, la aniversarea a 93 de ani de viață. Fotografia a fost făcută de studentul Leslie Todd și a obținut o mențiune.

2) Tot un student, Robert Burroughs, a fost distins cu o mențiune pentru acest peisaj de amurg, prevestitor de furtună, din Mesa Grande — California.

3) O fetiță desculță, într-o mică așezare omenească din Munții Apalași (Tennessee), a fost surprinsă pe peliculă de Fred Dole din Connecticut. Fotografia a obținut premiul II.

← pentru onor!...

Autoritățile militare din Wiesbaden (R.F. a Germaniei) au emis ordine de recrutare pentru tinerii din noul contingent. Unul din ordine viza pe un anume Eike și mai nu știu cum. Eike și mai nu știu cum asta era, de fapt, o asta, adică o fată, în al cărei act de naștere, la rubrica «sexul», în loc de fată a apărut băiat (de! se mai întâmplă și prin alte părți). Disciplinată, fata a dat curs invitației și s-a prezentat în fața comisiei de recrutare. Acolo s-a stabilit că Eike are altă menire în viață decât să devină soldat și a fost trimisă acasă. Dezamăgiți de această hotărâre «burocratică», dar și curtenitori, câțiva dintre ex-viitorii camarazi de arme ai fetei i-au dăruit o caschetă (majurul cu echipamentul o să se descurce el) și apoi, constituiți în companie de onoare, au condus-o pînă la poarta cazărzii.

de Constantin POPESCU

PE ECRANE

ZILELE FILMULUI CEHOSLOVAC

Reținut după grații, pașa, care visa cucerirea cetății, va aștepta «sfrîșitul lumii» pentru a-și îndeplini planul josnic (cadru din filmul lui Karel Zeman, «Pe cometă»).

În cele patru zile ale filmului cehoslovac desfășurate la cinematograful «Capitol», am putut urmări evocări ale luptei împotriva fascismului («Cheia», «Reportaj cu ștreangul de gît»), o parabolă amuzantă («Pe cometă») și o incursiune în lumea copilăriei («Vulpile și șoarecii»).

«Reportaj cu ștreangul de gît» (regizat de Jaroslav Balik după celebrele carte a lui Julius Fucik) și «Cheia» (regia, Vladimir Cech) surprind câte un moment al luptei pentru libertate, împotriva teroarei și violenței fasciste, rememorări făcute cu știința artei cinematografice.

Cu totul altceva, «Vulpile și șoarecii», realizat de Vera Plívová-Simková, o poveste ce se petrece în universul copiilor, unde se înfruntă binecunoscutele grupuri rivale, este o încercare de a aduce la dimensiunile cotidiene, cu

ironie, elemente de basm fantastic de ev mediu, care se potrivesc foarte bine unui sat ceh care «a fost odată pe un deal». Există unele similitudini cu un univers steinbeckian din «Călușul roib», dar filmul cedează această posibilitate valoroasă de analiză psihologică ușor schițată (amintim copacul cu păsări al «groparului», sălbatica coridă cu căprioara sau figura bătrînului singuratic dar înțelept) în favoarea unei cantități tipologice, făcută însă superficial și în joacă; cu unele lungimi, imaginea frumoasă, chiar dacă urmărește armonii plastice, rămîne uneori exterioară. Un film senin și agreabil.

Din selecția oferită, filmul lui Karel Zeman, «Pe cometă», care rulează simultan și pe ecrane, a fost momentul cel mai interesant. Animator binecunoscut, Zeman s-a impus în filmul de ficțiune — amintim «Cronica unui bufon», «Baronul Krac», «Fantastica aventură» — fiind de reținut modul original în care îl abordează pe Jules Verne. Atracția pe care acest romancier a exercitat-o asupra cinematografului este celebră, cel puțin prin cazul Méliès; și așa cum epoca de sfrîșit și început de secol, încărcată de butaforii și avidă după fantasticul senzațional, se oglindește cu fidelitate în opera pionierului — cineast francez, tot astfel ne putem regăsi în parabola, semnată de Zeman, despre război și pace, despre intoleranță și iubire. Autor și al scenariului, pe un motiv din Jules Verne, regizorul își pune eroii într-o situație limită, fantastică: catastrofa iminentă a ciocnirii Pământului cu altă planetă, transferul vieții pe acea planetă și reîntoarcerea, tot printr-un cataclism, înapoi pe Pământ. Dar în ciuda acestor situații, care trezesc spaime «metafizice» atît generalului birocrat, ambasadorului venal, pașei și armatei lui de beduini, îndrăgostiții plutind deja în lumea lor, oamenii nu învață nimic și nu se schimbă de loc. Disperarea în fața dezagregării, a absolutului, cînd se vor plini de dragoste față de semenii lor, dispăre imediat ce se reintră în «normal»; pasiunile se continuă, conflictele reîncep. Se reiau vechile reflexe, anulate pentru un moment și neînlocuite cu nimic altceva.

Povestit cu umorul și grația pline de gust și de patina a cărților poștale de la început de secol, filmul este reconstruit cu prea multă evidență pe o idee și încărcat în plus cu vizitele didactice și evolutive ale reptilelor preistorice — chiar dacă secvența goanei căruței cu oale, în care se zbate o fată, pe un cîmp plin cu dinosauri, este parcă ilustrarea unui poem suprarrealist și chiar dacă folosirea noilor instrumente de război este de un comic irezistibil.

O anumită naivitate, folosirea decorului construit, a imaginii colorate, și demonstrația făcută cu mijloace care țin de construcția artificială în studio, ne fac să constatăm că linia pe care Méliès a deschis-o, dar care a fost abandonată de cinematograful în favoarea spontaneității plain-air-ului și firescului impus de Lumière, și-a mai găsit un adept.

Rodica S. POP

OPINII

de Mihail LUPU

AȘTEPTÎNDU-L PE... GODARD

Deocamdată nici un film al fostului «copil teribil» aloului val francez nu a ieșit pe ecranele noastre. Au existat cum citva timp, dacă țin bine minte, intenții de a achiziționa 2-3 realizări ale lui Godard. Proiectele au fost însă abandonate sau, poate, doar amînate. Evident, nu absența sau prezența lui Jean-Luc Godard într-un repertoriu cinematografic reprezintă factorul hotărîtor cînd se stabilește eficiența calitativă al acestui repertoriu. Nu e mai puțin evărat însă că ponderea valorică a unui ansamblu de circa 0-160 premiere de filme anual este dată de prezența ope-

relor importante ale celei de-a șaptea arte. Deci, în aceste rînduri nu despre Jean-Luc Godard este vorba, sau, ca să fiu exact, nu numai despre el.

Titlul de mai sus poate să se refere la fel de bine (dincolo de calamburul cu titlul piesei lui Beckett) la destule alte personalități de prima mărime ale cinematografului mondial care apar încă foarte rar sau nu apar de loc în rețeaua noastră cinematografică. Ingmar Bergman a fost prezent în 1963 cu «Voii fi mamă» și după cinci ani cu «Fragii sălbatici». Cît va mai fi de așteptat pînă la următoarea întîlnire cu marele cineast suedez? Din opera lui Robert Bresson, cineast auster, de o rară puritate poetică a expresiei, nu s-a văzut decît, cu ani în urmă, «Un condamnat la moarte evadat». Practic, de la «Ghepardul» nici Luchino Visconti nu mai există pentru publicul de la noi. Luis Bunuel e servit și el cu țîrița și într-o ordine întîmplătoare, ca de altfel și Hitchcock, Orson Welles sau Joseph Losey. Unul dintre

(Continuare în pag. 16)

DAGOVER Lii

Actriță germană de tîm și teatru, născută Martha Maria Lilits, la Madiven (Java), la 30 septembrie 1897. Își face studiile în patrie, la Baden-Baden și Weimar, unde este remarcată de Fritz Lang, care va ști să pună în valoare frumusețea-clasică, sensibilitatea și jocul ei spontan, sincer, în filme ca: *Hara-Kiri (M-me Butterfly)* și *Păianjenii* (1919) și, mai ales, *Moartea obsedat* (*Der müde Tod* — 1921) unde joacă 4 roluri. Anul ei de debut, 1919, îi mai aduce o consacrare: rolul feminin din *Cabinetul dr. Caligari*. La începutul anilor '20 este cea mai solicitată vedetă feminină, nu numai în Germania, unde apare în filme intrate în istorie, ca: *Judecătorul din Zalamea*; *Intrigă și iubire*; *Zur Chronik von Grieshus*; *Tartuffe*; *Frații Schellenberg*, ci și în Franța: *Rosu și negru*; *Monte-Cristo*, în Suedia: *Numai o balerină*; *Soția englezoaică* etc. În ultimii ani ai filmului mut cunoaște o perioadă de maximă strălucire în filme care cunosc un imens succes de public ca: *Orient-Expres*; *Rapsodia ungară*; *Intrigă țarinei*; *Hagi-Murad*; *În taina nopții*. Filmul vorbitor îi aduce noi satisfacții artistice: *Colonelul Red*; *Congresul danșează*; *Un întec vechi*; *Boicot*; *Elisabeta, împărăteasa Austriei*; *Dansatoarea din Sans-Sauci*; *Doamna Barbă-Albastră* și *Romanul unei femei frumoase (Thea Roland)*. După o scurtă escală la Hollywood, soldată cu un singur film: *Aventuriera din Monte-Carlo*, revine în patrie și continuă o carieră de neîntreruptă pînă azi, făcînd pe parcursul a încă 4 decenii frumoase creații în: *O femeie care știe ce vrea*; *Evantaiul d-nei Windermere*; *Adolescentă*; *Simfonia a IX-a*; *Sonata Kreutzer*; *Secretul unei femei frumoase* etc. După război, în R.F.G., face remarcabile roluri de compoziție în filme ca: *Königliche Hoheit* și *Die Buddenbrooks* după Thomas Mann; *Die Barrings*; *Krönprinz Rudolf letzte Liebe* (un nou Mayerling, unde reia rolul împărătesei Elisabeta). A jucat și teatru la Viena și Salzburg, practicînd în momentele libere pictura și sculptura, dovedindu-se de asemenea o strălucită scriitoare.

DAMITA Lily

Actriță de film cu carieră internațională, de origine franceză, născută Liliane Marie Madeleine Carré, la Paris, la 19 iulie 1901 (sau Bordeaux 1906). Debută în teatru de revistă, ca balerină, la 16 ani, adoptînd un nume nou: Damita de Rojo, și cîștigînd un concurs de fotogenie organizat de Cinemazine, debutează în film, în 1921, sub alt nume: Lily Deslys. În 1923 i se dă un prim rol în *La voyante*, ultimul film al Sarei Bernhardt și un al treilea nume artistic (de astă dată definitiv): Lily Damita. Își continuă paralel activitatea la revistă, unde preia locul lui Mistinguett la Casino de Paris, și în film, devenind o vedetă internațională care turnează la Berlin, Londra și Viena. Modelată de regizori experți ca: Pabst, M. Curtiz și Robert Wiene, frumoasa stea de varieté devine un star ideal pentru drame și comedii mondene de atmosferă cosmopolită, cu titluri sugestive: *Fluturile de aur*; *Sonia, păpușa Barcelonei*; *Celîmène, păpușa din Montmartre*; *Voiaj de nuntă*; *Frumoasa aventurieră* etc. Este angajată la Hollywood de Samuel Goldwyn, la începutul vorbitorului, pentru a fi partenera lui Ronald Colman în *Singuraticul* (1929) după Joseph Conrad. Trece apoi la Paramount și la Metro, unde, pe lîngă filme originale ca: *Desfrînată*, după *Bridge of San Luis Rey* de T. Wilder sau *Caravana însingurată*, cu Gary Cooper, interpretează o serie de versiuni franceze ale unor filme americane ca: *Nu-ți înșela nevasta* cu Adolphe Menjou, *Occupă-te de Mitzi* cu M. Chevalier; *Sovietul copiilor* și *Cînd ești frumoasă* cu André Luguet. Între 1931 și 1934 mai turnează la Hollywood în filme ca: *Sfinxul a vorbit*, după Dekobra, cu E. V. Stroheim și Laurence Olivier; *Doamna și-a pierdut rochia* cu Cary Grant; *Între păcat și pasiune*; *Regele chibriturilor* (Ivan Kreuger), după care, revenită temporar în Franța, apare în *S-a furat un bărbat*, de Max Ophüls, cu Henri Garat. După o scurtă escală la Londra: *Caranga* (1935) cu Jack Buchanan și două ultime filme americane: *Tavernele din San Francisco*, cu James Cagney, și *The Devil on Horseback*, își încheie definitiv cariera cu un ultim film francez; *L'escadrille de la chance* (1936) rezumîndu-se ulterior la rolul de soție a lui Errol Flynn (pînă în 1942).

DANDRIDGE Dorothy

Cîntăreață și actriță americană de film, născută la Cleveland, la 9 noiembrie 1922; moartea la 8 septembrie 1965. Debută de mică la radio în emisiuni muzicale destinate copiilor, iar mai tîrziu, cu sora ei și o colegă, alcătuiește un trio vocal care va cunoaște celebritatea în show-urile orchestrei lui Jimmie Lunceford. Căsătorită în 1944 cu unul dintre celebrii frați Nicholas (dansatori negri), debutează în film, alături de cei doi, în *Serenada din Valea Soarelui* (scheciul Chattanooga). Între timp face serioase studii de canto și de dramă (Hollywood Drama School), apărînd într-o mare revistă pe Broadway și cîntînd la night-clubul Mogambo, și la TV, ca parteneră a cuplului Jerry Lewis-Dean Martin. Redescoperită pentru film de Samuel Goldwyn, cunoaște o celebritate mondială în două musicaluri de antologie: *Carmen Jones* (1954) cu Harry Belafonte și *Porgy and Bess* (1959) după Gershwin, cu Sidney Poitier și Sammy Davis-jr., ambele realizate de Otto Preminger. Excelentă actriță de dramă, cîntăreață de blues inegalabilă, D.D. a fost poate singura vedetă de culoare care să fi cunoscut o vogă atît de mare la Hollywood (datorită în mare parte și atributelor ei fizice excepționale). Mai amintim dintre filmele ei: *Tarzan's Peril*; *Bright Road*; *Remains to be Seen*; *Island in the Sun*; *Tamango*; *The Decks Ran Red*.

DANIELS Bébé

Actriță americană de film și teatru, născută la Dallas, la 14 ianuarie 1901; moartea la Londra în martie 1971. Balerină la revistă, este angajată la Hollywood pentru farmecul și calitățile ei sportive, puse ulterior în valoare în filmele lui Cecil B. de Mille și mai ales în comediele lui Harold Lloyd, a cărui parteneră devine. Din 1924, o dată cu consacarea ei ca parteneră a lui Rudolph Valentino în *Monsieur Beaucaire*, B.D. va cunoaște o perioadă de glorie de zece ani în care, pe lîngă tradiționalele roluri de ingenuă de film de aventuri și western: *Sensation Seekers* Argentine Love, *Dangerous Money*; *The Pony Express* etc., creează un tip feminin comic, nespun de original, în filme ca: *Fetița din car*; *Jumătate băiat, jumătate fată*, sau excelează în parodii, după Douglas Fairbanks (*Crăioasa codrilor*), după Valentino (*Fiica șecului*), după Malec (*Damnișoara reporter*). O dată cu apariția vorbitorului, cu excepția unei singure comedii: *Aventuri pentru o femeie (Reaching for the Moon)* cu Douglas Fairbanks, apare ca star în somptuoase musicaluri ca: *Rio Rita*; *Dixiana*; *Strada 42*; *Music is Magic* și ca (neașteptată) actriță de dramă în: *O noapte cu tine*; *The Maltese Falcon*, prima versiune a *Șoimului maltez*; *Onoarea familiei*; *Cocktail*; *Avocatul femeilor* etc. Stabilită din 1935 la Londra, împreună cu soțul ei, Ben Lyon, apare mai rar în film și mai des în teatru și la radio, unde va interpreta în timpul războiului un popular serial: *Hi Gang!*, iar după război, la TV, alte două serialuri-show: *Life with the Lyons* și *The Lyons in Paris* (1954-1956).

(Urmare din pag. 15)

cei mai inventivi și atracțioși comici contemporani — Jerry Lewis, regizor și actor — a apărut doar o singură dată într-un film prea puțin reprezentativ și pe care nu-l realizase el însuși: « A dispărut o navă », deși succesul filmelor lui ar fi cel puțin egal cu cel al peliculelor jucate de Louis de Funès, Alberto Sordi sau Norman Wisdom. Dintre realizările lui Stanley Kubrick, cinefilii nu cunosc decît «Spartacus», dar să sperăm că măcar «2001 — o odisee a spațiului» nu se va lăsa mult așteptată. Exemplele ar putea continua.

Pun punct pentru că nu vreau să alcătuiesc liste răsunătoare de nume și titluri. E sigur că ele sînt tot atît de binecunoscute și de cei care se ocupă efectiv cu importul filmelor. Nu mă gîndesc nici să ignorez dificultățile obiective (în special de ordin financiar), care stau în calea strădaniilor organelor noastre de achiziție și difuzare a filmelor și nici să contest realele îmbunătățiri produse în acest sector de la o vreme încoace (suita filmelor lui Antonioni de la «Strigățul» la «Blow-up» prezentată într-un răs timp relativ scurt și într-o ordine încheată e numai un exemplu edificator că se pot face și se fac acțiuni bune). Important e să fie subliniat faptul că, oricîte satisfacții ar avea cinefilii de pe urma progreselor constatate în calitatea repertoriului curent, rămîn perfect valabile nemulțumirile și pretențiile în raport cu ceea ce nu s-a făcut încă.

Se simte în continuare nevoia unei mai consecvente preocupări pentru un program cultural de achiziționare a filmelor, bazat pe criterii clare și ferme, printre care nu în ultimul rînd urmărirea cronologică a evoluției marilor personalități ale artei filmului. Firește, în jocul complicat al selecției și cumpărării producțiilor străine, destinate pieței interne, întîmplătorul nu poate fi exclus total. Dar, preluînd expresia revistei «Cinema», și difuzarea e o artă, ba chiar, aș adăuga, o știință. O dată cu grija pentru cuprinderea unei varietăți de genuri și categorii de filme, de școli naționale, de vedete admirate etc., trebuie asigurată și prezența celor mai reprezentative creații ale celor mai reprezentativi cineaști, într-o continuitate care să deschidă mereu noi orizonturi cinefililor și să contribuie sistematic și eficace la formarea culturii cinematografice a marelui public.

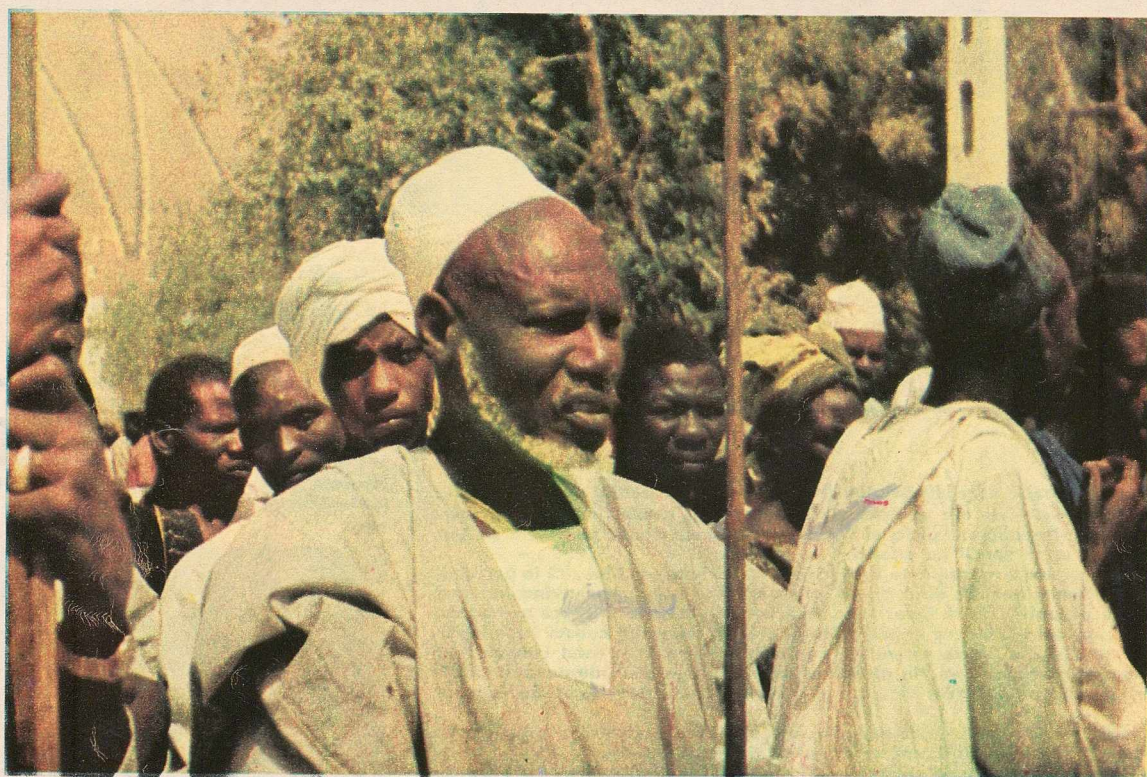
Adesea se fac observații pertinente în presă la adresa programării filmelor, a profilării cinematografelelor, a modului cum se echilibrează repertoriul curent. Toate bune. Numai că pentru ca să iasă filme bune pe ecrane, ele mai întîi trebuie să intre în posesia Direcției rețelei cinematografice și a difuzării filmelor. Iată un adevăr elementar, a cărui înfăptuire este, în mod cert, în puterile factorilor de răspundere din acest domeniu. Sînt convins că anul 1971 poate confirma așteptările cinefililor în mai mare măsură încă decît cel precedent, desigur însă cu condiția tenacității și perseverenței în atingerea obiectivelor culturale pe care organele de difuzare a filmului și le pun în față.

De ce
nu se aduc
filmele
lui Jerry Lewis,
cineast
pe care mulți
nu ezită
să-l numească genial?

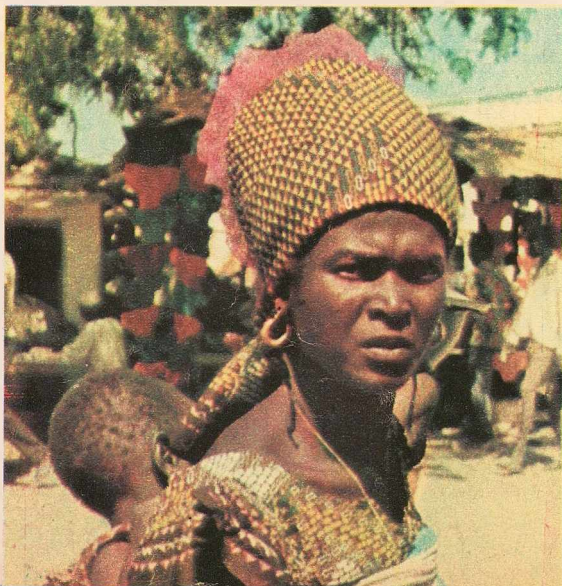
Actori și roluri

Tina Aumont
(fîca Mariei Monte
și a lui
Jean-Pierre Aumont
un nume
care urca
În zilele
filmului italian
am văzut-o în trei
dintre cele
patru pelicule
prezentate
Metello
Casanova
și Corba

În mulțime, veniți din toate colțurile țării, se aflau africani purtând costumele și armele tradiționale. Peste tot răsunau ritmurile ardente ale tam-tamului.

O piață africană, o mamă în veșminte policrome, purtându-și copilul în spate — imagine obișnuită, întâlnită pe tot traseul nostru prin Africa.

Prin piața tixită de invitați, ziariști și un numeros public, au trecut cu mare alai cortegiile sultanilor înveșmîtați în haine scumpe, cu caii împodobiți cu plăci de argint, înconjurați de mulțimea nevestelor și a servitorilor, urmați de muzicanți și garda războinicilor călări. O demonstrație a forței și curajului, o simfonie de culori și sunete.

de la DAKAR la MOMBASA

Fotografii color:
Valeriu CIMPOERU

...Douăsprezece țări, peste 15 000 km prin regiuni de savană, semidesert, pădure ecuatorială, munți și platouri înalte; de la Dakar (pe coasta Atlanticului) la Mombasa (pe cea a Oceanului Indian), peste fluviile Senegal, Niger și Congo, pe lângă marile lacuri Ciad, Albert, Edward și Victoria, prin marile parcuri naționale din Congo și Kenya — un traseu lung și variat parcurs de noi, cei opt români, în expediția transafricană.

Am trecut prin zeci de orașe și sute de sate, am văzut acasă la ei mii de africani, am stat de vorbă cu elevi, țărani, pescari, învățători, muncitori, oameni din pustietățile savanei sau din adîncurile junglei. Le-am cunoscut modul de viață, ne-au împărtășit necazurile și speranțele lor. Carnetele ni s-au umplut cu impresii, aparatele fotografice au înregistrat sute de imagini...

La Fort Lamy am asistat la o mare serbare populară, prilejuită de ziua națională a Republicii Ciad.

de la DAKAR la MOMBASA

de Vladimir GUSIC
doctorand în biologie

Opinia publică românească a primit cu interes și satisfacție știrea că tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU — primind pe membrii expediției științifice românești care a traversat, prin zona ecuatorială, continentul african — a dat o înaltă apreciere rezultatelor activității desfășurate de expediție. Grupul de exploratori, condus de prof. univ. Nicolae Botnariuc, a fost felicitat călduros pentru rezultatele de interes științific ca și pentru cele privind extinderea relațiilor de colaborare și prietenie cu țările africane străbătute.

În cele ce urmează, cititorii «Flacării» sint invitați să însoțească... retrospectiv expediția română transafricană în drumul ei de-a curmezișul continentului negru. Momentele cele mai interesante ale călătoriei au fost consemnate pe peliculă alb-negru de către conducătorul expediției, prof. univ. dr. docent N. Botnariuc. Iată-le... Firește, însoțite de un comentariu «pe viu».

Expediția română transafricană și-a încheiat recent misiunea. Cei mai mulți dintre membrii grupului, inclusiv conducătorul său, prof. univ. doctor docent Nicolae Botnariuc, decanul Facultății de biologie din București, s-au întors cu avionul în patrie; unul dintre biologi și cea mai mare parte a «recoltei» științifice vor reveni curând, străbătând valurile oceanelor și mărilor.

Tovarășul Botnariuc a binevoit să ne împărtășească câteva dintre proaspetele sale impresii, și nu numai din acelea exprimate verbal, dar și din cele pe care, de-a lungul itinerarului său african, le-a fixat pe pelicula fotografică.

CUM SE NAȘTE O IDEE

Expediția, astăzi atât de reală și fertilă, s-a născut sub forma unei idei cu aproape trei ani în urmă în mintea unui tânăr și entuziast biolog clujean, Dragoș Neculce. Ca un firicel firav la început, dar încălzit de flacăra entuziasmului celui care avea să devină și cel mai tânăr membru al expediției, și încălzit parcă de însuși tropismul continentului african — firicelul din mintea lui Dragoș a crescut îndrăzneț și s-a transformat apoi într-o plantă viguroasă. Mulți factori de răspundere de la Universitatea din Cluj au dovedit receptivitate și înțelegere față de proiectul tânărului biolog.

După geneza ideii a început să se intruchipeze, să prindă ființă și puntea ce avea să-i ducă pe mesagerii țării noastre spre continentul savanelor și bruselor, al elefanților, hipopotamilor și pigmeilor, dar și al speranțelor unei dezvoltări economice și sociale accelerate.

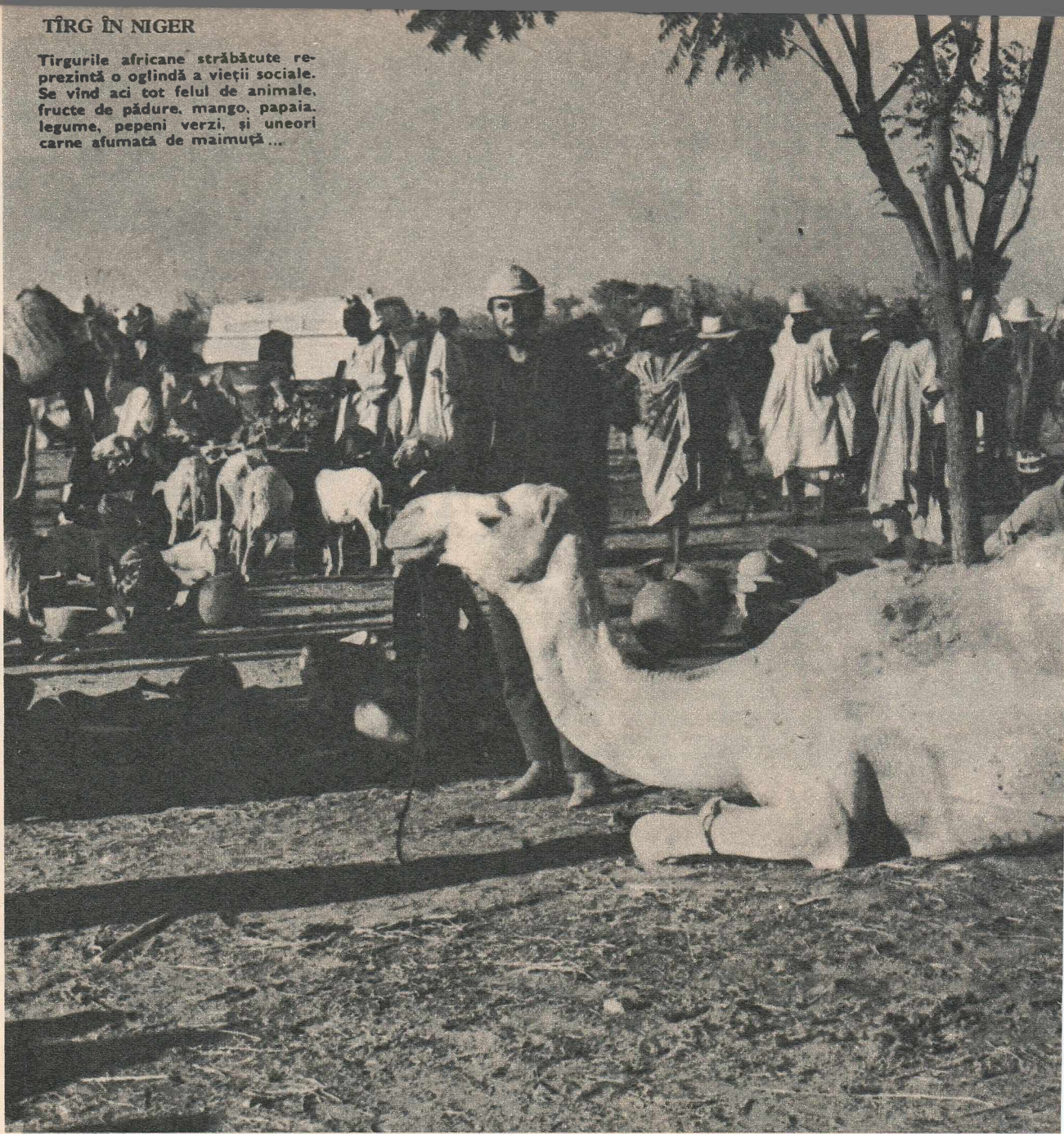
ENTUZIASMUL BIRUIE SCEPTICISMUL

Izbînda expediției a fost și istoria optimizantă a luptei dintre entuziasm și scepticism, căci în calea realizării acestui proiect — se poate spune acum — a stat la început și o doză de scepticism din partea unora. De altfel era firesc să se întâmple așa. Marele Albert Schweitzer, a cărui activitate africană a fost încununată cu Premiul Nobel și mai ales cu aureola de mare umanitarist, spunea desigur și din proprie experiență: «Soarta oricărui adevăr este de a fi ridiculizat înainte de a fi recunoscut». Organizarea și realizarea expediției implicau, de asemenea, învingerea unor dificultăți care nu puteau fi subapreciate, printre care și cele de ordin financiar. Țara noastră tocmai trecuse prin calamitățile primăverii durezoase 1970 și redresarea reclama un mare efort financiar, sacrificii.

Entuziasmul lui Dragoș Neculce nu avea însă numai un suport afectiv și subiectiv: înfăptuirea expediției devenise, într-un anumit sens, obiectiv necesară. În condiții în care diferite

TÎRG ÎN NIGER

Tirgurile africane străbătute reprezintă o oglindă a vieții sociale. Se vind aci tot felul de animale, fructe de pădure, mango, papaia, legume, pepeni verzi, și uneori carne afumată de maimuță...

țări «pur» continentale, ca Cehoslovacia și Ungaria — pentru a nu pomeni decît state apropiate — organizaseră expediții africane, România, deschisă spre mare și cu bune tradiții în ajutorarea statelor în curs de dezvoltare din continentul african, era o țară perfect indicată

pentru a trimite o expediție care să devină o mesageră a poporului nostru pînă în cele mai îndepărtate așezări din inima continentului negru.

(Continuare în pag. 20)

UN „ZGÎRIE-NORI“ DIN LUMEA FURNICILOR

Dintre construcțiile insectelor și chiar altor animale mai mari, termitierele : cele mai impresionante dimensiuni. Est teresant de notat că termitile aglutin atît de bine particulele de sol cu care, struiesc încît nici torențialele ploii trop nu le distrug «edificiile».

BRUSA ÎN FLĂCĂRI!

Brusa reprezintă o formație vegetală predominant arbustivă, specifică zonei tropicale. Există mari variații regionale ale componenței floristice a brusei; amintim printre speciile mai des întîlnite salcîmii pitici și fisticul. În brusele de tip semiarid se constată predominanța unor specii cu adaptări la uscăciune.

Din cele mai vechi timpuri o mare parte a Africii sud-sahariene era bîntuită în perioada sezonului uscat de focuri aprinse de om; ele se practică și în prezent, avînd menirea să îmbunătățească pășunile sau să favorizeze vinătoarea. Această practică are adepți și adversari. Din punctul de vedere al păstoritului efectul favorabil constă în îndepărtarea ierburilor uscate din brusa estivală. Procedul ușurează în mod considerabil dezvoltarea ierburilor atunci cînd vin ploile, astfel încît animalele domestice găsesc o hrană proaspătă valoroasă. Focul distruge și o serie de dăunători: căpușe, lăcuste muște țe-țe.

Silvicultorii critică însă incendierea brusei pentru faptul că exercită o acțiune nefastă asupra arborilor și în general înlătură orice șansă de reîmpădurire.

Focul acționează și ca un factor de selecție sui-generis favorizînd anumite plante denumite pirofite, cum ar fi, de exemplu, gramineele din genul *Andropogon* («Barba bărbatului» — în traducere), ale căror organe subterane profunde pot supraviețui focului, sau plantele ale căror semințe posedă un inveliș foarte gros lignificat; acesta plesnește sub efectul căldurii incendiului și astfel germinarea semințelor respective este favorizată!

Brusa se incendiază și în scopul defrișării.

de Teodor MAZILU

de Ioan GRIGORESCU

**merge
și
așa...**

L-am cunoscut pe Y în timp ce lucra, plin de voie bună și de neglijență, la o reparație oarecare... N-am să intru în amănunte tehnice, vreau numai să precizez cu câtă blajină uimire a ripostat la protestele mele.

— Lasă, domnule, merge și așa... Ce, nepărat trebuie să fie o bijuterie?

Această frază îl caracterizează pe deplin... Ce e adevărat, e adevărat, Y nu caută perfecționarea. E convins că, oricum, lucrurile merg de la sine... Șontic-șontic, dar o să meargă. De ce să ne mai zbatem? De ce să ne mai chinuim? Desigur, ideul ar fi ca o mașină să aibă patru roți, dar și cu trei roți poate da, cel puțin teoretic, același randament.

Toate lucrurile Y le face pe jumătate — convins că și așa merge. Vorbește cu jumătate de gură... gindește cu jumătate de cap... iubește cu jumătate de suflet! De oprit se oprește întotdeauna la mijlocul drumului. A face ceva pînă la capăt i se pare o nebunie. De câte ori cineva protestează, Y aduce aceleași argumente:

— De ce faci atîta scandal? De ce esti în halul ăsta de afurisit? Merge și așa...

Y nu-și dă osteneala pentru nimic și pentru nimeni. Cu alte cuvinte, n-ar mișca un deget pentru nimeni. Îi e imposibil să meargă, de aceea preferă să se tîrască... Dar și această operație o face cu chiu, cu vai... Y așteaptă ca viața să vină la el, nu face nici un efort să-i iasă în întîmpinare. Ideul lui de existență e să zacă într-un fotoliu și realitatea să alerge după el... De aceea, visul lui Y e să zacă. În toate împrejurările, în toate condițiile... E ceea ce în limbaj mai simplu se numește «ceva nesimțit». Cred că pe undeva pe aici se află adevărul.

nimic nu mai cade!

Tot la Monte Carlo, ca spectator, am încercat să pătrund încălțita judecată a celor care mizau ghidindu-se după notițele lor, străduindu-se să domine capriciul bilei în dementa ei rotire pe tipsia ruetei. Începătorii încearcă s-o fascineze cu privirile, s-o facă să se oprească pe numărul sau pe culoarea cu miza lor, o tinără cu port-figare aurit își trimite toate farmecele și întreaga putere de seducție crupierului care ar trebui s-o înțeleagă, cei mai mulți însă așteaptă biazăți sau cu emoțiile stăpînite, analizînd coloanele de cifre din carnețele lor. Speranța lor este «fundamentată» matematic, bazată pe credința că, după un anumit număr de jocuri, toate cele 36 cifre de pe masa verde trebuie să iasă cel puțin o dată. Această falsă lege a întoarcerii la echilibru se complică însă la infinit pe măsura creșterii numerelor dintr-un joc, ea fiind aplicabilă cu mai mult sau mai puțin succes doar la riscă, la «cu soț și fără soț» sau în alternanța dintre două culori. «Speranța matematică» dă însă certitudine administrației sau proprietarilor de cazinouri, jucătorii neavînd, în covârșitoarea majoritate a cazurilor, altă alternativă decît ruina-re automată. Căci, în lupta pentru dominarea legilor hazardului sub tensiunea emoției de la masa verde, jocurile inechitabile nu dau decît o certitudine: decavarea jucătorilor. Se cunosc, desigur, și cazuri inverse, lovături răsunătoare, șanse repetate, îmbogățiri spectaculoase și numai așa se explică atractivitatea cazinourilor pentru o anumită lume.

Logica ruinării e simplă: cazinoul nu poate fi deficitar. Dar dacă n-ar exista intima marjă dintre probabilitatea cîștigului și certitudinea ruinării, n-ar mai juca nimeni. Căci fiecare, pătînd un bilet de intrare sau scoțîndu-și un abonament săptămînal ori lunar la un cazinou (legitimîndu-se pentru a fi înregistrat în fișele poliției de tripouri), schimbîndu-și banii pe jetoane de ebonită și așezîndu-se la masa de joc, n-are decît o speranță: că va ieși cîștigător. A miza «la noroc» înseamnă a te lăsa în voia întîmplării. Dar a juca «metodic», adică a încerca atacarea legii numerelor mari și înlăturarea pericolului pe care îl prezintă inechitatea jocului, nu înseamnă altceva decît a pierde «rațional». Deosebirea este că cel ce pierde jucînd la voia întîmplării zice: «n-am avut noroc», iar pîgubașul «cu metodă» zice: «am avut ghinion». Credința naivă că bila ar fi înzestrată cu memorie, că trebuie să existe o corelație logică între numărul care a ieșit și cel care urmează să iasă produce, în ciuda imuabilității șansei, «savanții» ai jocului, obligînd administrațiile tripourilor la supravegherea strictă a tehnicii care să asigure ca fiecare joc să fie independent de celăilalt, pus fără nici cea mai mică restricție sub semnul hazardului. Arareori, cite un fericit face să «sară banca», adică, printr-un număr repetat de lovături să golească vistieria mesei și să piece, petrecut deopotrivă cu ură și cu temenele slugarnice, cu buzunarele pline. Dar asta nu este decît excepția care întărește regula.

Doamna aceasta tensă, pe tîmplăle căreia venele se zbat de parcă i-ar trece gîndaci grăbiți prin ele, «atacă» prin alternanță, o dată roșu, o dată negru, și, din optsprezece mize cîștigă patru.

Vecina ei, o scovergă cu ocheiari ca lupele de ianternă, are «tehnica turnantei», adică ia masa verde prin învăluire mîzînd pe rînd, de la «manque», la fără soț, apoi la roșu, la negru, la cu soț, și, în sfîrșit, la «passe». Din șase mize pierde patru. Vizavi de ea se află un domn parcă desprins din operele lui Lehar, cu un joc de mare știință: ei nu mizează pe roșu decît după ce bila s-a oprit pe un număr cu cifra 6. Cîștigă patru mize din șapte și, prinzing curaj, atacă simultan 6, 16, 26 și 36. Iese 9. Zîmbește gaibent, mușcînd ultimul jeton pînă li trosnesc fălcile. Lingă și șade o venerabilă doamnă, cu vreo cinci impozante guși supraetajate (cred că nu din lipsă de iod, ci din exces alimentar), care desfășoară cel mai impresionant joc de «mică ciupeală». Întîi mizează un franc pe negru. Nu iese. Atunci aruncă doi franci pe aceeași culoare. Nimic. Se încapătînează și mizează, tot pe negru, opt franci, apoi 16. La al șaselea joc pune 32 de franci și negrul iese. Primește 64. Calculez și constat că, în fond, n-a cîștigat decît un franc, deoarece în total mizase 63 (1+2+4+8+16+32). Dacă n-ar fi ieșit negrul la cea de-a șasea lovitură, cred că, după ciudata sa progresie aritmetică, ar fi mizat 64 de franci și ar fi primit, eventual, la a șaptea lovitură, 128 de franci, rămînd tot cu un franc cîștig. Ce să mai vorbim de scofală! Dar gușiile nu se ruinează decît foarte rar, pînă la urmă tot reușind să-și scoată gratis ceaiul de seară și pachetul de posmagi. Asta se cheamă știință, nu gumă!

Nu, pe-aici nu mai miroase a praf de pușcă și a creieri pe pereți. În «camera sinucigașilor» sună o muzică blîndă și bujorii roșii plîng încet fără iacrimi, ci doar cu pieoape de petale moi...

De prea mult savanțic din partea jucătorilor, cazinoul s-a văzut nevoit să instaleze prin foaierele de la parter automate cu «trei prune, trei clopote și trei portocalie», în care viri o monedă, tragi de o manivelă, prunele se amestecă cu clopotele și cu portocaliele, se aude un zîngănit de fiare vechi și banul e înghițit automat de pntecele mașinii. Arareori, cînd prunele, clopotele sau portocaliele se opresc în linie pe discurile rotitoare, o sonerie se trezește în burlihanul de fier, și drăcovenia scuipe pe fărșu, de sub ea un pumn de monede zornăitoare.

Vreau să-mi încerc și eu norocul, dar mă retrag. Maneta automatului este slinoasă, jilavă, piină de transpirația altor paime. Și plec neșurat.

**SAT ÎN SAVANA
SENEGALEZĂ**

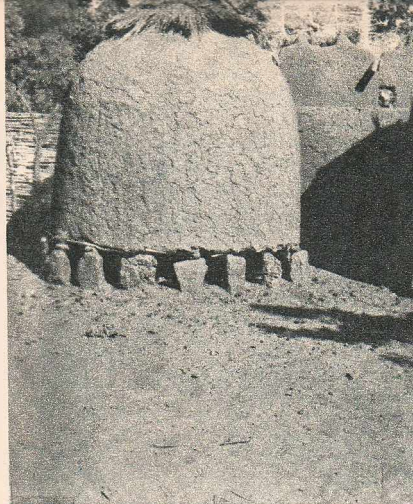
▶ Satele străbătute de expediție reprezintă o simplă grupare de colibe destul de rudimentare. Nu există străzi sau alte amenajări. Singura «autoritate» locală este doar un membru mai bătrîn al comunității rurale, învestit cu mari drepturi de conducere.

OKAPI

▲ Animal curios, înrudit cu girafa, descoperit de către oamenii de știință abia în 1901, în rîșul masiv forestier Ituri. Pigmeii, care cunoșteau și vîneau acest animal, îi spuneau 2-a-pi, de unde îi vine și numele.

Pe locul unde a fost tabăra lui Stanley, faimosul explorator al Africii din secolul trecut, pe numele adevărat John Rowlands.

CIUDATE DEPOZITE DE CEREALE

Aceste depozite din Volta Superioară sînt amplasate fie pe țărugi, fie pe suporturi de piatră; altfel termitele ar consuma totul!

de la DAKAR la MOMBASA

(Urmare din pag. 18)

Venind într-o zi la București, Dragoș Neculce, specialist în arahnide, a întâlnit în laboratorul cercetătorului Ionel Fuhn pe profesorul Nicolae Botnariuc, care a devenit nu numai un adept al ideii expediției, dar și un asiduă promotor al acesteia. «Ralierea mea, ne-a mărturisit profesorul, a fost determinată de persistența unor vise făurite de mult, încă din copilărie și adolescență, de puternica impresie lăsată de lectura romanelor lui Jules Verne și mai ales de convingerea că orice inițiativă constructivă, chiar dacă este despărțită de realizarea ei de munți și văi, de mări și oceane, nu trebuie respinsă, ci încurajată».

În cele din urmă, entuziasmul a învins scepticismul manifestat la unele eșaloane inferioare, conducerea superioară, Ministerul Învățămîntului, vădînd deosebit de multă bunăvoință și solitudine pentru această inițiativă. «Cel mai mare merit al acestei expediții — a spus ministrul învățămîntului, Mircea Malița, urînd la despărțire drum bun membrilor ei — este acela de a reînvia spiritul de pionierat al științei românești».

Pentru pionierii români ai brusei, savanei și pădurilor ecuatoriale cunvite au fost un îndemn pe care l-au urmat cu tenacitate.

ÎNTR-UN ANUMIT SENS, O PREMIERĂ!

Deși românii nu sînt un popor de marinari ca norvegienii, englezii sau grecii, bunăoară, spiritul lor de explorare a unor ținuturi depărtate și a tainelor pe care le ascund s-a manifestat de mult, de la spătarul Milescu la Emil Racoviță și Mihai Tican-Rumano. Extremul Orient, Antarctica și chiar Țara de Foc, care poartă denumiri românești date de exploratorul Popper, au fost vizitate și adesea studiate de români. Relativ recent, oameni de știință ca profesorul univ. Eugen Pora, dr. Mihai Băcescu, directorul muzeului «Grigore Antipa», au participat la expediții ale căror rezultate au determinat un viu interes, atît în rîndurile specialiștilor cît și ale «laicilor».

Expediția transafricană avea să reprezinte însă, într-un anumit sens, o premieră, deoarece a fost în întregime organizată de România, cu mijloace exclusiv românești; ea avea să fie nu numai o interesantă experiență pentru oamenii de știință, pentru biologi, dar și pentru tehnica românească. Mașinile românești ARO și T.V., care au transportat de-a curmezișul continentului negru pe membrii expediției, au dat cu acest prilej un adevărat examen, realizînd — în condițiile unor drumuri dificile și înfruntînd condiții climatice variate și grele — o adevărată performanță tehnică. Nu este exclus ca piața africană să manifeste astfel un

ÎN VIZITĂ LA PIGMEI

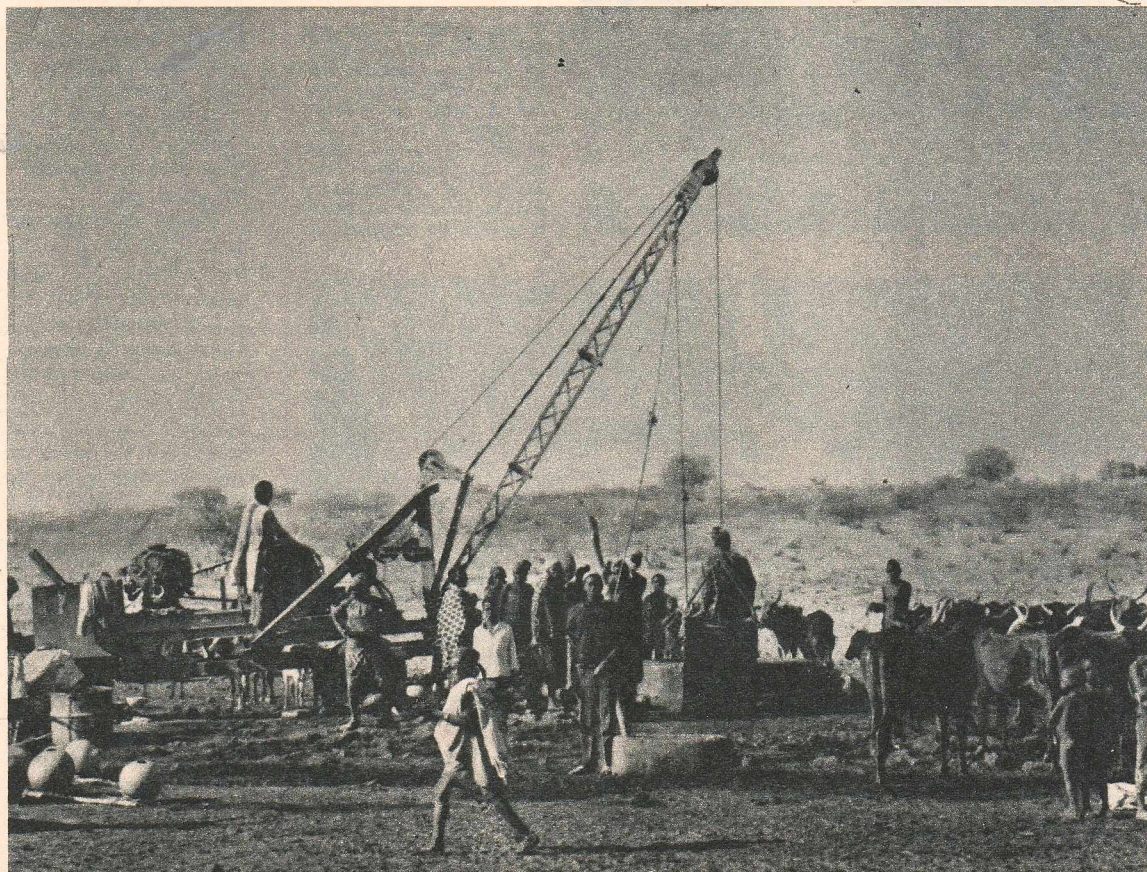
Populația de pigmei trăiește în pădurea ecuatorială din centrul Africii. Efectivul ei este de circa 120 000 de persoane, repartizate în trei mari grupuri. Departe de a fi o rasă degenerată, ei reprezintă sub aspectul particularităților fizice un tip uman special, care era mult mai răspîndit în preistorie, dar pe care vecini mai puternici și ostili l-au obligat să se restrîngă la pădurea ecuatorială de nepătruns. Pădurea a devenit ultimul refugiu al acestei populații năpăstuite și drept recunoștință pigmeii se intitulează «copiii» ei.

Pigmeii trăiesc din vînat și cules, mijloc de trai primitiv, ce-i drept, dar singurul posibil în condițiile lor actuale de existență din pădurea ecuatorială.

Organizarea socială este destul de complexă: populația aparține unor clanuri, fiecare avînd un animal totem (crocodilul, cimpanzeul etc.). În esență, religia lor este monoteistă, pigmeii acceptînd existența unei divinități creatoare supreme unice. Cultul morților este original: ei sînt ascunși în peșteri sau trunchiuri de arbori. Pigmeii cred în nemurire și își imaginează universul înconjurător populat de spiritele strămoșilor. Deși au împrumutat limba bantusă, ei vorbesc și o limbă proprie și au — lucru puțin cunoscut — o literatură originală, plină de poezie și cu frumoase legende.

AURUL INCOLOR

Un document uman sui-generis. E secetă cumplită și singurul puț cu apă din această regiune a Nigerului este cel din fotografie; localnicii vin să ia «aurul incolor», dătător de viață și... de bani pentru fericitul proprietar. Acesta apare în imagine încasînd taxa pentru apa ce-o vinde.

interes sporit față de aceste vlăstare ale industriei românești...

Expediția transafricană a constituit o premieră și pentru fabricile românești de conserve. În adevăr, în cazul conservelor care se prepară pentru țările calde se aplică o tehnologie specială, așa-numita tropicalizare. Deși conservele expediției nu fuseseră supuse acestei operații speciale, ele și-au păstrat toate însușirile, nu s-au alterat, ceea ce reprezintă o remarcabilă reușită pentru sterilizatorii din fabricile respective și în general o bună recomandare pentru aceste produse românești.

«RECOLTĂ» BOGATĂ

Deși este prematur încă pentru cei doi zoologi, pentru botanistul și pentru medicul expediției, să facă un bilanț definitiv al realizărilor ei științifice, se poate totuși afirma deja că principalele obiective științifice au fost atinse. În afara faptului că de-a lungul întregului traseu biologiei au făcut o prospectare generală a faunei și florei africane, au fost de asemenea recoltate valoroase materiale: semințe, fragmente de plante și plante întregi pentru grădinițe și institutele botanice și pentru muzeele botanice, un interesant material hidrozoologic și hidrobotanic, o colecție de pești, cu care va fi dotat Muzeul «Grigore Antipa». Va fi prima colecție de pești din apele continentale ale Africii în țara noastră!

Cercetările hidrobiologice au fost întrucâtva handicaptate de faptul că înainte de expediție și în cursul acesteia timpul a fost foarte secetos. Desigur, aceasta a ușurat călătoria în sine, căci altfel ar fi trebuit înfruntate drumuri complet desfundate, dar în schimb a sărăcit mult hidrofauna și flora. Se știe că viața sub toate formele găsește un excelent «catalizator» în umiditate...

Au putut fi observate în natura africană, relativ puțin modificată și alterată de către factorul uman, acele superbe defilări ale marilor mamifere africane, ale căror cohorte nesfârșite au uimit pe membrii expediției, aducându-i uneori la limitele inefabile dintre vis și realitate.

Interesante au fost și observațiile efectuate asupra unor pești neobișnuiți, *Polypterus* și

Protopterus. Primul face parte dintr-un grup străvechi de pești cu scheletul incomplet osificat și care este înrudit cu sturionii din apele noastre. Sînt cunoscute trei specii: *Polypterus bichir* din Nil, care atinge un metru, și două specii din Africa apuseană. *Polypterus senegalus*, lung de 40 cm, și *Polypterus leprodei*, care măsoară 90 cm.

Celălalt este straniul pește «pulmonat» african, din specia *Protopterus annectens*. Peștii din această specie sînt lungi de 1-2 m. Ei preferă mlaștinile cu stuf și plante abundente înalte iar cînd apele se retrag în sezonul uscat, peștele își sapă cu gura în nămol o vizuină adîncă de 50 cm în care se răsucește, aducînd coada deasupra capului. Corpul se acoperă cu o cămașă de mucus, prelungită cu un tub îngust care aduce oxigenul, în această situație respirația viețuitoarei fiind de tip pulmonar. Instinctul de pregătire a adăpostului este foarte adînc implantat la acești pești, și se manifestă chiar și în acvarii.

Au fost efectuate și interesante observații asupra termitelor, vorace devoratoare de celuloză și iscusite constructoare de galerii. Se știe că termitile sînt gata să devoreze uneori și traverse de cale ferată și construcții de lemn, dar mai puțin cunoscut era obiceiul lor de a construi de-a lungul, bunăoară, al unui trunchi de arbore căzut, și pe care-l rod, galerii destul de largi pentru a permite trecerea în front a 2-3 termite. Aceste galerii complet închise le izolează de mediul ambiant. Pretutindeni în brusă exploratorii români au întîlnit nenumărate asemenea galerii care se întindeau în interiorul, practic, oricărui obiect de lemn. Înăuntrul fortoarelor nesățioasele termite...

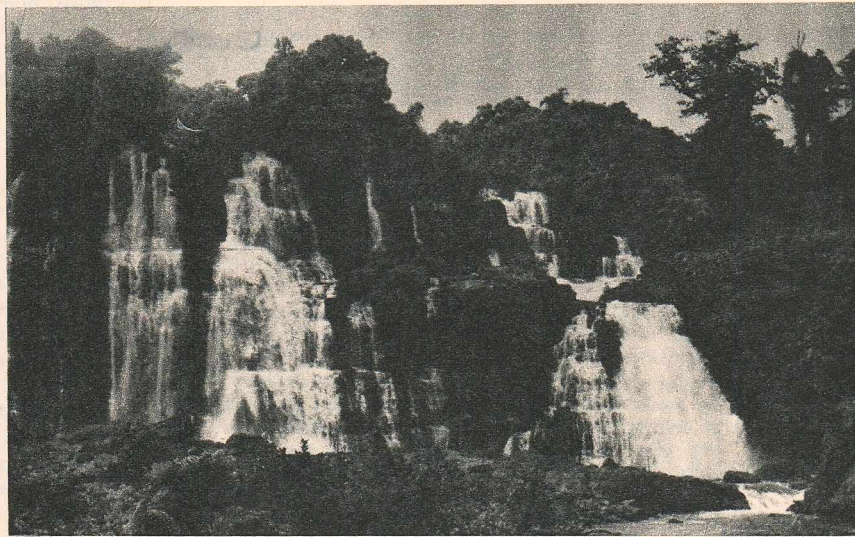
TEME PENTRU VIITOARE CERCETĂRI ȘTIINȚIFICE ROMÂNEȘTI ÎN AFRICA

Expediția a prilejuit o adevărată prospectare a problemelor de interes biologic ce ar putea forma obiectul unor cercetări viitoare. Un fenomen interesant sub aspect hidrografic

ÎN PARCUL ALBERT

Un elefant din Parcul Albert, hrănit de copiii satului. Parcul Albert este, fără îndoială, cel mai cunoscut dintre toate parcurile naționale din Africa. El este constituit dintr-o zonă cu mari păduri umbroase și de munte, din păduri de bambus, din savane ierboase și din formații vegetale de mare altitudine, așa-numitele «brogienias» cu tufişuri arborescente. Parcul reprezintă un ansamblu bine echilibrat care cuprinde toate tipurile de medii naturale. În centrul parcului se află lacul Edward (altitudine 916 m). Suprafața parcului este uriașă: 800 000 ha! În cuprinsul său trăiește și gorila de munte, iar pe malurile riurilor Rwiadi și Rushuru se află cea mai mare concentrare de hipopotami din lume...

Cascadele Boali, o Niagară africană, pe fluviul Chari.

este tendința de captare a unor ape din bazinul Nilului în bazinul Congoului. Acest fenomen implică nu numai un studiu hidrogeologic și geografic, dar și unul biologic, deoarece o asemenea modificare de ordin hidrografic are probabil răsunet și din punct de vedere hidrobiologic. Modificări semnificative în domeniul faunistic sau floristic în bazinul Congoului, apariția acolo a unor specii caracteristice bazi-

nului nilotic, ar putea fi un excelent indicator al fenomenului geologic și geografic; abordarea cu succes a unei asemenea teme ar oferi un câmp fertil de colaborare între diferite domenii științifice.

O altă sferă de investigații promițătoare ar constitui-o explorarea numeroaselor bazine acvatice din interiorul continentului african, în special a întinselor și interesantelor lacuri. În această direcție, expediția a și înregistrat un început fructuos. O atenție deosebită o merită originalul lac Ciad, unde o investigație inițială a fost întreprinsă de către hidrobiologii expediției. Lacul, cercetat pentru prima oară de către misiunea Tilho (1907-1908), a fost cîndva etichetat ca o simplă mlaștină insalubră; această faimă a subzistat multă vreme, dar era nefondată, întrucît explorarea avusese loc în condițiile unei scăderi cu totul neobișnuite a nivelului apelor. Lacul ocupă în prezent o suprafață de 25 670 km² și este considerat a fi restul unei mări care se întindea odată în zona depresionară dintre versanții care limitează la răsărit bazinul Nilului iar la sud-vest bazinul Congoului. Fauna piscicolă este foarte bogată dar insuficient pusă în valoare. Se apreciază chiar că există aci o suprapopulație de pești însoțită de anumite semne de degenerare. Marea varietate de condiții de biotopuri și biocenoze pe care o prezintă lacul Ciad și zonele limitrofe fac din acesta un inepuizabil câmp pentru cercetări fundamentale și aplicative.

Emoționantă a fost pentru profesorul Botnariuc întîlnirea cu un vechi coleg de ramură de cercetare. Claude Dejeux, de la Institutul de cercetări din Fort Lamy, capitala statului Ciad. Cei doi oameni de știință s-au întîlnit mai demult în Europa la un simpozion internațional; amîndoi lucrează în același domeniu: astfel ei studiază chironomidele — o familie de insecte diptere, interesante din punct de vedere științific, biologic, dar și din punct de vedere practic, multe specii în stare larvară constituind o importantă hrană pentru pești.

«EXPEDITIA A DESCHIS DRUM LARG FANTEZIEI TINERETULUI»

O dată cu expediția transafricană, teme legate de explorări geografice îndepărtate revin în atenția biologilor noștri.

Profesorul Botnariuc consideră că sub toate aspectele expediția a corespuns așteptărilor. Ea a avut însă un caracter extensiv, de investigație generală.

Într-o a doua fază s-ar putea trece la explorarea intensivă, pe teme mai restrînse, cu grupuri mai specializate, dar care să permită aprofundarea problemelor.

Este o certitudine că pasiunea expedițiilor depărtate a fost stîrnită. Au fost deja avansate unele proiecte noi, cițiva amatori de expediții mai întreprinzători vizează chiar Oceania.

Recent, profesorul Botnariuc s-a întîlnit cu un grup de copii pionieri, pasionați călători și membri ai echipajului «Floarea de colț» din localitatea Ion Roată, nu departe de Urziceni pe lalomița. Unul din șefii grupului, profesorul de matematică, a exclamat cu ocazia reîntîl-

**DIRECȚIA GENERALĂ
ADAS**
STR. SMÎRDAN 5
BUCUREȘTI

35

rubrică
redactată de
Aurel CRISAN

POSTA
ADAS

N.N. ION, Slatina. Nu, nu aveți dreptate afirmînd că se cuprind în asigurarea «Turist» și tineri sub 16 ani. Comunicați acest lucru și elevilor de la școala ce urmează să organizeze excursia în nordul Moldovei.

MAGDA D., Tg. Mureș. Părinții dv. lucaiesc, după cum am înțeles din rîndurile ce le-ați adresat redacției, într-o comună. Ei sînt membri ai cooperativei agricole de producție și doresc să ia o măsură complexă de prevedere. Pentru astfel de cazuri se recomandă o asigurare cu caracter special, destinată membrilor cooperative-lor agricole de producție: **asigurarea pausală.** Această măsură de prevedere are un caracter complex și răspunde unor interese generale, datorită faptului că cuprinde animalele din gospodărie (trei bovine sau patru porcine sau 10 ovine și caprine), asigurarea complexă a gospodăriilor cetățenilor și asigurarea pentru cazurile de accidente ce se pot întîmpla asiguratului. Vedeți, așadar, cît de utilă este o astfel de măsură de prevedere pentru cei care înțeleg faptul că riscurile sînt numeroase și că în caz de nevoie Administrația Asigurărilor de Stat acordă un ajutor substanțial, cu condiția să se fi încheiat asigurarea respectivă. Pentru a vă edifica asupra altor amănunte, v-am expedit prin poștă cîteva prospecte editate de ADAS. Folosesc acest prilej să comunic tuturor cititorilor că, la solicitarea lor, li se pot trimite tot felul de materiale de popularizare, alții de către Direcția generală ADAS cît și de către direcțiile județene ADAS sau punctele operative de lucru.

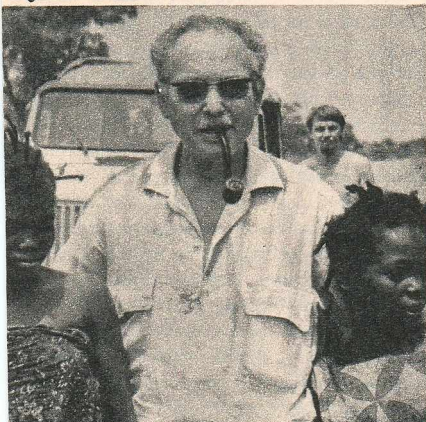
VLAICU NESTORESCU, Hunedoara. Vă interesează, după cum am înțeles din rîndurile dv., cîteva amănunte despre asigurarea mixtă de viață cu pensie pentru urmași. Iată-le: asigurarea se încheie, pentru o sumă de cel puțin 12 000 lei, cu persoane în vîrstă de la 16 la 50 de ani, pe durate de la 10 la 20 de ani. Pe baza contractului de asigurare, cu primele achitate la zi, Administrația Asigurărilor de Stat plătește: la expirarea asigurării — suma asigurată înscrisă în poliță; în caz de amortizare — cîte 1 000 lei pentru fiecare combinație de litere înscrise în polițe și pește la tragerile lunare de amortizare; în caz de invaliditate permanentă a asiguratului ca urmare a unui accident — suma asigurată înscrisă în poliță, în total sau în parte, după cum invaliditatea permanentă este totală sau parțială. În caz de deces al asiguratului, ADAS plătește jumătate din suma asigurată înscrisă în poliță, apoi o pensie de 10 la sută din suma asigurată, începînd după un an de la data decesului asiguratului și pînă la termenul de expirare a asigurării. A doua jumătate a sumei asigurate se plătește termenul de expirare a asigurării, o dată cu plata pensiei pentru ultimul an sau pentru fracțiunea de an rămasă. Din precizările de mai sus sper că vă este clar principala caracteristică a asigurării respective.

MIOARA POP, Vaslui. Prin asigurarea viageră de deces cu primă unică se înțelege că plata primei de asigurare se face dintr-o dată, în momentul semnării contractului. Ca răspuns la întrebarea dv., vă comunic că aceeași persoană poate încheia pînă la cinci contracte de asigurare. Fiecare dintre acestea asigură primirea unei sume de 1 000 lei. Pentru ca să vă fi putut comunica valoarea primei pentru o sumă asigurată în valoare de 1 000 de lei, ar fi fost absolut necesar să imi destăinuți vîrsta dv....

Menționez că prima se plătește avînd în vedere acest amănunt.

IONESCU ST. ION, Sibiu. Dv. doriți să aflați cînd începe răspunderea ADAS, în situația în care s-a încheiat o Asigurare «Turist». Răspunsul este următorul: răspunderea începe după două zile de la ora 24 a zilei în care s-a achitat prima de asigurare și s-a emis polița. Observați, așadar, că în cazul cînd vă pregătiți să plecați pe litoral, pentru a putea beneficia de avantajele asigurării încă din prima zi de concediu este necesar să solicitați încheierea asigurării cu două zile înainte de începerea voiajului.

Întîlnire în inima continentului negru... În centru, conducătorul expediției, prof. N. Botnariuc.

de H. DONA

Un cititor din Reșița (care-și iscălește scrisoarea, dar insistă — nu știm de ce — ca numele să nu-i fie publicat în revistă) reia criticile făcute mai de mult și de alți cititori împotriva reclamelor, care i se par că dețin un spațiu excesiv. Probabil că cel care ne scrie e un cititor de dată foarte recentă al «Flacării», căci altfel n-ar fi putut să nu observe că această chestiune a fost pe larg explicată de noi, nu o dată și nu de două ori. De aceea, pentru a nu-i exaspera pe cititorii noștri obișnuiți, probabil arhisaturăți și arhilămuriți, ne vom abține de a mai reveni asupra unei probleme pe care viața a rezolvat-o de mult. Ceea ce ne-a frapat însă în scrisoarea corespondentului reșițean este un argument revelator pentru o anumită concepție: nu e nevoie de nici o reclamă, deoarece acei sau acele ce cumpără știu ce le trebuie în casă, știu ce trebuie să-și cumpere, cu singura condiție să aibă bani». Probabil că interlocutorul nostru nu este singurul care gîndește în acest fel, nu este singurul care exprimă o asemenea mentalitate tipică pentru o economie de penurie, pentru un consum îngust și înghețat o dată pentru totdeauna, refractar oricărei noutăți. Să ne mai mire că o seamă de sortimente noi, moderne, se lovesc de inerția unora? Diversificarea producției, modernizarea ei, implică obligatoriu și o vastă activitate de educare a consumatorilor (chestiune de care nimeni nu s-a ocupat pînă acum în mod serios), educație care presupune și informare, și instruire și, bineînțeles, publicitate variată, inteligentă, atractivă. Am citat într-un număr trecut din scrisoarea unui cititor care vorbea despre «apărarea consumatorilor». Iată acum un alt aspect al aceleiași importante și dificile probleme a îmbunătățirii desfacerii și consumului.

E interesant că cititorul reșițean citat mai sus are și soluții pentru înlocuirea celor 160—170 pagini de reclamă pe care le publică «Flacăra» anual. Și nu o soluție, ci două: 1) «să publicăm data exactă cînd s-a prăbușit podul lui Apolodor» și 2) «cît a cîntărit (dar exact!) bomba A de la Hiroshima». «Nu fulgi de ovăz», exclamă dumneasa, ci greutatea bombei atomice. Brr... Mare-i grădina lui Dumnezeu!...

Intenții mult mai pașnice demonstrează un alt cititor anonim (și care ne anunță că ne va trimite și «alte corespondențe semnate indescifrabil») de data aceasta din București și autor de versuri. Pașnic, dar prăpăstios nevoie mare. Animat de cele mai bune intenții, dornic să «tragă semnalul de alarmă pentru întreaga omenire» (nici mai mult, nici mai puțin!), dumneasa comite, printre altele, și următoarele versuri (pe care le reproducem în ortografia originală): «Nenorocită lume a ajuns pămînteni./ Omorîndu-se singuri mai rău ca niște dihanii./ Opinie internațională! făți milă și pomană./ De-ntreaga omenire ce-a devenit deacum chioară». Dar dacă față de omenire, privită în ansamblu, autorul manifestă gînduri de pace, față de oameni, luați la bani mărunți, ferocitatea pare să fie de rigoare: «Dar cum oamenii sînt lacomi, hoți și răi./ S-apară legea cu țeapa pentru ei». Așteptăm și celelalte corespondențe indescifrabile.

Amator de o anumită violență (dar temperată de umor) se arată a fi și cititorul N. Teușan din Făgăraș, care ne scrie despre filmele polițiste pe care le-a văzut și despre cele pe care ar dori să le mai vadă. Deși sîntem de acord cu mai toate păreriile exprimate, nu ne putem abține de a nu face și o «corectură». «Surpriză» și «suspens» nu sînt unul și același lucru, așa cum crede tov. Teușan. Dimpotrivă, am putea spune că sînt două procedee exact contrarii. Surpriza se bazează pe faptul că spectatorul nu cunoaște un anumit amănunt senzational (de obicei cunoscut de eroii povestirii filmate) și resimte un șoc emoțional în clipa în care adevărul îi este brusc revelat. «Suspens»-ul, dimpotrivă, pornește de la premisa că spectatorul cunoaște un amănunt (pe care eroii filmului nu-l cunosc) și așteaptă cu înfrigurare momentul în care eroii vor avea, ei, revelația adevărului. Să luăm un exemplu: eroul pătrunde într-o cameră întunecoasă, în care noi știm că se află ascuns un bandit, dar el, eroul, nu știe acest lucru. Așteptarea crispată a ciocnirii ineluctabile, nesiguranta în care ne aflăm cu privire la deznodămîntul acestei ciocniri, iată esența «suspens»-ului. Marii maștri ai acestui procedeu, și în primul rînd Hitchcock, știu, prin gradarea efectelor, prin prelungirea incertitudinii, prin introducerea unor «accidente» care îndepărtează provizoriu deznodămîntul, să se joace cu nervii spectatorilor mai abilit decît dacă ar fi vorba de cine știe ce efect de surpriză. Dar, să nu uităm: ca în orice clasificare rezonabilă, mai există și un al treilea procedeu, oarecum sintetic: și spectatorii știu, și eroii știu. Numele acestui procedeu e de asemenea cunoscut: plictiseala.

de Felicia ANTIP

umorul este atunci cînd...

În timp ce emisiunea «Postmeridian» își asumă nobila și savanta caznă de a defini umorul, acest străvechi prieten al omului necăjit reapare, după o lungă absență, în intruchipări mai mult sau mai puțin izbutite.

«Momentul» de umor din istoria teatrului universal — commedia dell'arte reconstituită de tînărul scriitor și regizor Alexandru Tatos — a fost, țin s-o subliniez din capul locului, magistral. Cîndva, o distracție eminamente populară, o improvizație liberă în care risul era solicitat mai ales de bastonade și de glume pe gustul publicului de bîlci, commedia dell'arte a reinviat ca o formulă rafinată de teatru total. Acrobat, cîntăreț, clown, mim, actorul care trece examenul farsei pregoldoniene nu mai are nimic de învățat în meseria lui. Nu voi uita niciodată superba demonstrație de balet acrobatic — trupurile, vorbele, cîtecele, dansau într-un ritm diavolesc cu o sincronizare de mecanism automat — pe care ne-a făcut-o, cu cîțiva ani în urmă, teatrul Piccolo din Milano.

Spectacolul intitulat «Nebunia lui Pantalone» a fost creat, de la prima pînă la ultima replică, de debutantul Alexandru Tatos. I s-a cerut, pare-se, un spectacol-lecție, o simplă exemplificare a unei conferințe și, adunînd laolaltă toate personajele genului de ilustrat, a imaginat o farsă perfect rotundă, cu un umor verbal atît de modern încît te duce cu gîndul la Eugen Ionescu (cuvintele sînt tratate ca realități autonome, cu efect comic intrinsec) și cu implicarea stilizată a întregului arsenal de gesturi făcute să stîrneasca risul, caracteristice commediei dell'arte. Scurtimea aproape psihedelică a inserțiilor care ne amintea de publicul și de «culisele» commediei dell'arte, scena de scînduri grosolane, toate elementele de decor și de costumație, îmbinarea dintre replică și mișcare au fost gîndite cu minuțiozitate de ceasornicar.

Rezultatul? Strașnic. Pentru că Alexandru Tatos a avut inspirația și privilegiul de a se folosi de contribuția unor comedieni de prima mînă. Marin Moraru e formidabil oricînd, dar mai cu seamă atunci cînd i se încredințează un text care-i permite să mimeze perplexitatea față de ceea ce îi iese din gură. Mihai Pălădescu, Pantalone ridicol pînă la absurd sub zodia sau sub blana berbecului, Gheorghe Dinică, un Brighella escroc sută la sută, Jean Lorin Ionescu în chip de cavaler înfierbîntat și neînfricat, Florian Pittiș, născut parcă anume pentru commedia dell'arte, Nicolae Wolz, avînd întipărită pe față o expresie impasibilă à la Buster Keaton, împreună cu totdeauna admirabila Mariana Mihuț, au constituit o echipă de vis. Alexandru Tatos a avut noroc cu ei. Dar și ei, și televiziunea, și noi, telespectatorii, cu toții am avut noroc cu Alexandru Tatos. N-aș ști să spun cum ne-a plăcut mai mult: ca scenarist (de fapt comedialograf) sau ca regizor. În ambele ipostaze a debutat cu strălucire.

Vorbind despre umor, să consemnăm o meritorie încercare a televiziunii de a se adapta unei situații de fapt. Ne place sau nu, trebuie să acceptăm o realitate statistică: la noi, cele mai prizate de marele public sînt emisiunile de divertisment bazate pe muzica ușoară, așa-numitele «Variatăți». (În alte țări, ele stau destul de jos pe lista preferințelor, după emisiunile de informare și dezbateri politice, după seriile polițiste și după alte multe tipuri de emisiuni.) Trebuia depus deci un efort ca și această categorie de spectacole, prin definiție, Kitsch să-și ridice nivelul. Efortul a fost făcut: și în direcția diversificării (fiecare seară de sîmbătă vine cu o formulă oarecum diferită) și în direcția reducerii rabatului la calitate.

În spațiul care-mi rămîne vreau să aplaud — dintre aceste formule — tipul de show creat de Octavian Sava, M. Maximilian și Sanda Manu pentru a pune în valoare calitățile unei actrițe multilaterale ca Stela Popescu și ale lui Ștefan Bănică. Nu-i ușor, e nevoie de inventivitate ca să reții atenția telespectatorilor timp de trei sferturi de oră, prezentîndu-le tot timpul nu mai mult decît doi actori de revistă. Trebuie să imaginezi o sumedenie de roluri diferite pentru fiecare dintre ei. Prima încercare a izbutit: melodii de mult verificate, aluzii reușite la filme celebre («Telecinemateca») și finalul au fost momentele cele mai bune), farmecul a doi actori foarte populari, s-au însumat pentru a asigura succesul aceluia «Tramvai numit... 14». Nimeni n-a făcut vreodată atît de mult pentru vechea mea slăbiciune, Stela Popescu, sau pentru Ștefan Bănică. Și chiar dacă nu toate poantele au fost pe gustul nostru, să mai trecem cu vederea gaurile atunci cînd cașcavalul e suculent.

de Emanuel VALERIU

falsa și adevărata problemă

Sezonul sportiv este în plină desfășurare și greu te poți decide cînd ai de ales între un program sau altul, la sfîrșit de săptămînă sau în cursul ei. Cu toate acestea fiecare dintre noi este preocupat de situația echipei naționale de fotbal care — după un debut promițător — s-a poticnit la Bratislava unde, după cum se știe, a pierdut la limită de scor și de timp în fața unui adversar care n-a strălucit. A fost suficient acest insucces ca vechile discuții legate de tactica de joc a reprezentativei să renască, dacă nu să izbucnească.

Din nou s-au format cele două tabere, ori chiar trei, dacă ar fi să-i socotim și pe... nehotărîți, și — bineînțeles — discuțiile s-au reactivat. De data aceasta FRF a fost mai inspirată ca în trecut și a convocat urgent o conferință de presă (au venit cei care au fost găsiți, ceilalți...) în care și-a manifestat intenția de a discuta măsura în care echipa noastră a progresat sau nu după turneul final al C.M. din Mexic. Zic că procedeul folosit de FRF a fost bine ales pentru că astfel s-a preîntîmpinat orice intenție de a pune forul tehnic al fotbalului sub un semn acuzator și — pe de altă parte — ni s-a dat de înțeles că pînă la proxumul joc internațional se dorește liniște și calm în jurul echipei naționale.

Cu toate acestea, opiniile ziariștilor de specialitate au și fost inserate în unele rubrici și mi se pare firesc să fie așa. Sper că au rămas mult în urmă acei ani în care loturile reprezentative erau ținute în eprubetă, ferite de orice ar fi putut, după părerea unora, să-i «demobilizeze» înaintea întîlnirilor mai mult sau mai puțin decisive. S-a renunțat, din fericire, și la obiceiul de a fi făcuți responsabili, pentru insuccese, gazetarii. Se pare că își face din ce în ce mai mult loc în sport sistemul folosit și în alte sectoare ale vieții noastre publice, și anume acela al dezbaterilor deschise.

Echipa națională de fotbal ne interesează pe toți și pe cei care se pricep, ca și pe cei care nu se pricep. Cred că orice opinie exprimată despre reprezentativă se cere apreciată într-un fel, eliminîndu-se doar cele, evident, incompetente. Or, în ultimii ani s-a discutat, uneori pe game acute, despre raportul dintre capacitatea reală a echipei și sistemul tactic adoptat de conducerea sa tehnică.

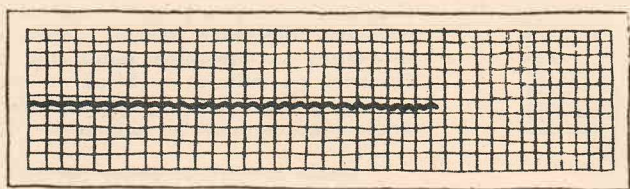
Constat însă, cu surprindere, că de data aceasta cronicarul «României literare», scriitorul Fănuș Neagu (unul dintre vechii combatanți), nu și-a spus părerea (pînă acum) asupra înfrîngerii de la Bratislava, tot astfel cum înregistrez cu satisfacție că Marius Popescu («Sportul») a găsit totuși, după multă vreme, unele accente critice împotriva jocului steril.

În fond, conducerea tehnicea echipei naționale i se reproșează, în esență, că obligă un lot de fotbaliști valoroși să practice un antijoc, că-i «educă» în ideea nesportivă — după părerea noastră — de a distruge, dacă vrei, în loc de a construi jocul. Și mă refer nu la anihilarea acțiunilor adverse, ceea ce este firesc să se petreacă, ci la interzicerea jocului adevărat, dinamic, ofensiv, eficient, atunci cînd balonul este în posesia echipei noastre. Este evident oportunismul unei astfel de tactici care nu poate aduce satisfacții decît unui cerc foarte restrîns de oameni. Recent, Real Madrid a egalat în minutul 90, iar noi am pierdut în minutul 88, deci am avut ambele probe ale celor două moduri de abordare a unei partide. Am citit undeva că spaniolii au pierdut al doilea joc pentru că au preferat atacul cu orice preț. Las la o parte reproșul care se făcea madrilenilor și afirm cu toată convingerea că este de preferat o asemenea înfrîngere celeilalte, care urmează unei atitudini mai curînd lașe decît sportive. Dacă n-am avea jucători de valoare, ar trebui să nu abordăm competiții care ne depășesc pînă nu vom avea și un nivel tehnic corespunzător. A ne «strecura» prin mediocritate, cînd ne putem impune prin altceva — talent sau ingeniozitate tactică — nu mi se pare acceptabil. Cei care gîndesc sau scriu că alt fel s-ar fi vorbit după un 0—0 la Bratislava sînt cel puțin naivi. Evident, într-un fel se cer tratate victoriile, alt fel rezultatele de egalitate și cu totul alt fel înfrîngerile. Dacă pentru schimbarea potențialului de joc va fi necesară înlocuirea antrenorului, aceasta să se facă, chiar dacă, așa cum și cred de altfel, echipa i-a datorat ceva și lui Angelo Niculescu.

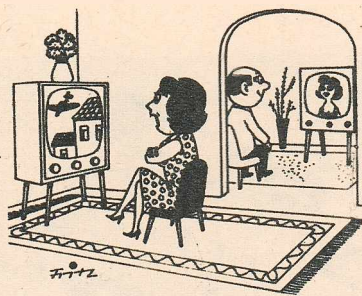
DE PESTE HOTARE

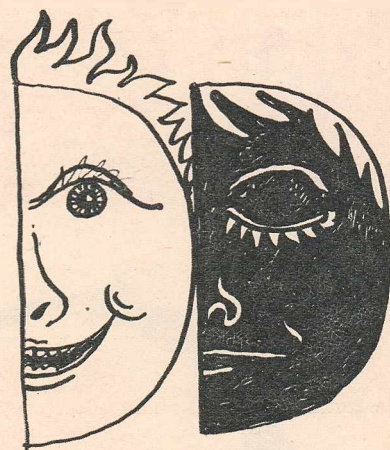
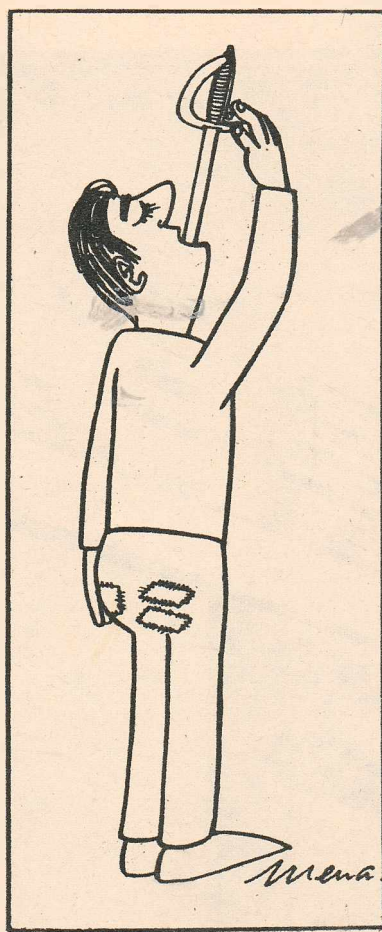
→ Și ce ne facem dacă se înseninează?...

— Nu... nimic nou...

— Ia zi, dragă, și programul II e la fel de plicticos?...

ZILE ȘI NOPTI

1	R	A	S	A	R	I	T	8	9	10
2	O	N	O	M	A	S	T	I	C	A
3	M	I	M		V	I		S	U	R
4	A	N	I	V	E	R	S	A	R	E
5	N		E	O	L		A	G	T	
6		G	R	B		R		E	H	
7	T	O	E		E	V	A			E
8	A	G		A	N	I		A	S	I
9	S	O	A	R	E				A	N
10	E	L	B	A			M	I	I	N

ZILE: 1) Începe ziua — Sec! 2) Ziua numelui. 3) Surdomut pe scenă — Cave! — Cu argint la temple. 4) Zi mare. 5) Flutură vânt — ...poartă ziua, luna, anul... 6) Culoare — Cuire! — Interjecție. 7) Proprietarul unei menajerii plutitoare — Dormitor de la Moldova. 8) Argint — Zile și iar zile — Frunțași. 9) Împăratul zilei — Defalcat pe zile. 10) Insula de unde a pornit Napoleon pentru încă o sută de zile — Ziua ce va veni.
NOPTI: 1) A compus «S-a innop-tat în Cișmigi» — Nune. 2) Esență lemnoasă — Scriitor rus, autorul unei povestiri intitulată «Noapte de

ma». 3) Sub așternut (pl.) — Primele dintr-a-ntia! 4) Antemeridian! — A dori — Răstoarnă pământul. 5) Compozitor francez, creatorul unor «Viziuni nocturne» — Vine seara pe la gene. 6) Pictor român — A ieși la lumină. 7) Parte! — Uvertura nopții (pop.) — 3, 5 nopți! 8) Liric, autorul poeziilor «A nopților» și «Noapte fantastică» — A întâri. 9) Noaptea de vară — Calapod. 10) Vehicule pe cerul nopții — Poet clasic german căruia îi aparține poezia «Innoptate căi străine».

Dumitru IACOBESCU

Dezlegarea jocului «ODA VESELIEI», apărut în numărul trecut:

ORIZONTAL: 1) CHICOT — ANTREN. 2) HOHOT — EMOTIVE. 3) EROS — ALAI — SAM. 4) FA — TINAR — PE — U. 5) L — SENIN — POTIR. 6) ILAR — M — VESELI. 7) IED — SATIRA — AT. 8) OITA — ANICA — O. 9) VP — OCA — UNITAR. 10) OALA — MARI — AGI. 11) IRONII — ITACA. 12) OZ — ESCU — ARAPI. 13) SIR — TARC — STEA.

PENTRU CONSERVAREA UNOR AVERI CONSIDERABILE

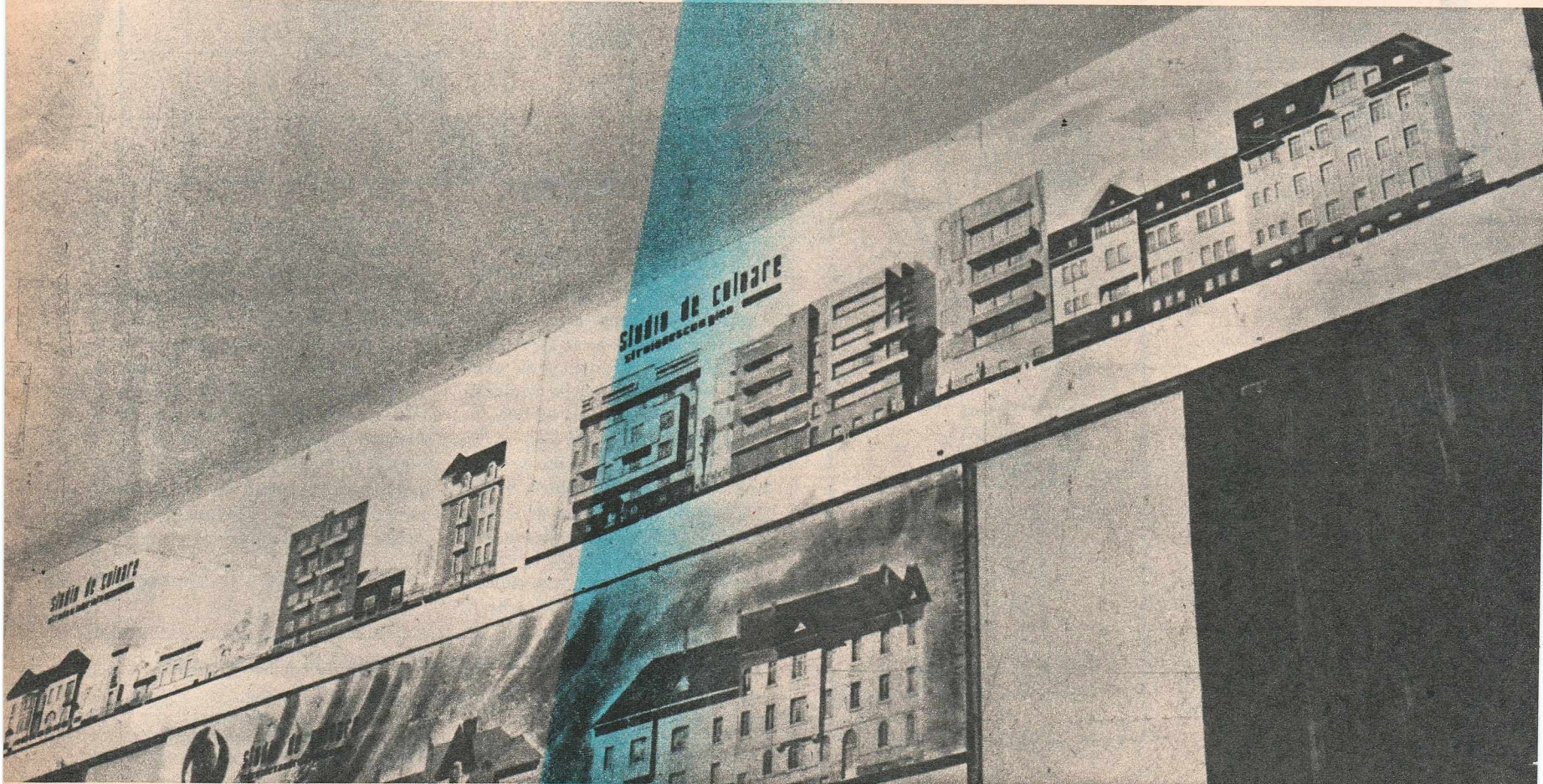

În timp ce I.C.R.-urile sînt întreprinderi specializate pentru construcții și reparații, **ÎNTEPRINDERILE DE ADMINISTRAȚIE LOCATIVĂ** — pe scurt I.A.L. — se ocupă exclusiv de administrarea și întreținerea tuturor imobilelor proprietate de stat pentru locuințe, sau cu alte destinații, deci nu și cu lucrări de construcții și reparații. Totuși, în anumite cazuri, ca bun gospodar, I.A.L. nu așteaptă pe constructor și trece direct și operativ, la remedierea unor defecțiuni care, luînd proporții, ar duce la ruina imobilelor.

I.A.L.-VITAN, care gospodărește o avere de circa șase miliarde lei, compusă din 85 mii apartamente răspîndite pe întinsul sectoarelor IV și V din Capitală, a creat 20 centre de intervenții dotate cu utilaje și mijloace de transport moderne. Peste 350 de meseriași calificați asigură calitatea lucrărilor. Pentru buna conservare a unei mari bogății obștești, I.A.L.-VITAN are în dotare 2 autotururi telescopice, un autoatelier pentru intervenții urgente în cazuri de defecțiuni la instalațiile de încălzire centrală, trei autoservice în care sînt montate bancuri de lucru mobile, transformatoare de sudură ușoare care se pot transporta cu mare viteză oriunde este nevoie, atelier de strungărie pentru recondiționarea pieselor defecte, atelier de mică mecanizare în care se confecționează — prin autoutilare — utilaje și aparate necesare pentru rebobinări de electromotoare, injectoare, atelier propriu de tîmplărie mecanică. La îndemîna publicului, pentru orice lămuriri, s-a înființat un birou de relații unde, cu ajutorul a 90 000 fișe, se poate afla imediat situația fiecărui apartament și raporturile dintre locatar și I.A.L.

În aceste condiții se poate remedia orice defecțiune mărunță în cel mult trei zile.

Numai în cursul anului 1970 I.A.L.-VITAN a executat, cu mijloace proprii, peste 98 000 de reparații pe care I.C.R. le-ar fi considerat nerentabile.

NOU!

**ÎNTEPRINDEREA JU-
DEȚEANĂ DE MORĂRIT
ȘI PANIFICAȚIE-SIBIU**
prezintă noi sortimente de
panificație fabricate după o
tehnologie specială, caracte-
rizată prin:

Valoare alimentară superioară
conferită de:

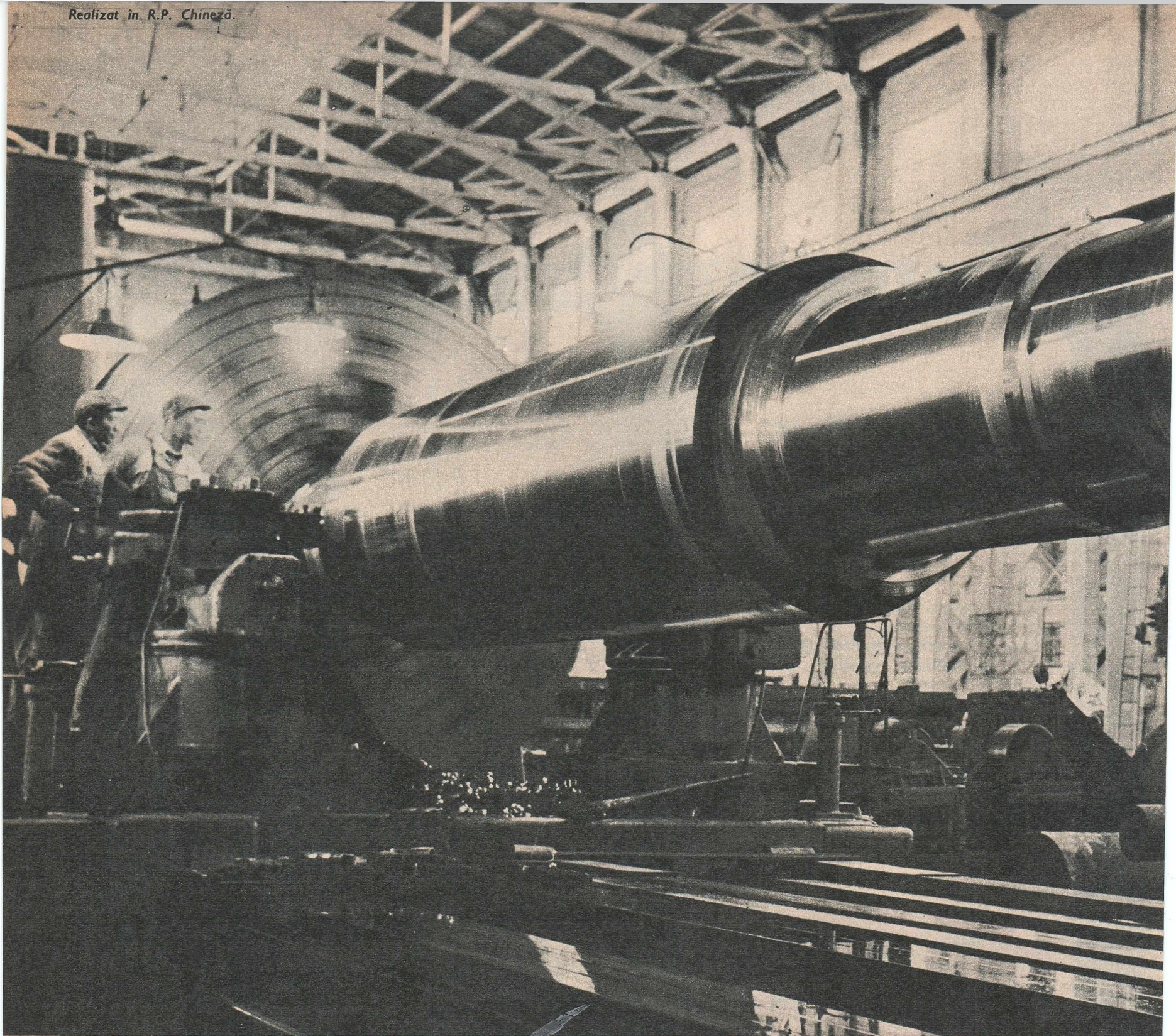
- **compoziția bogată** (fruc-
te confiate, grăsimi, sta-
fide, ouă)
- **durata mare de conser-
vare: 7-21 zile**
- **gust și aromă deosebit de
plăcute**
- **condiții de ambalare: igie-
nice, moderne, atrăgătoa-
re.**

CONSUMAȚI:

- **Panettone 0,500-1,000 kg**
- **Steluțe 0,060-0,100 kg**
- **Savarinblat 0,400 kg**
- **Cozonac Sibiu 0,400 kg**

NOU!

REÎNTÎLNIRI ÎN CHINA NOUĂ

de Al. ANDRIȚOIU

În urmă cu aproape șase ani, într-o imensă clădire din Shanghai, mi-a fost dat să parcurg expoziția industrială a R.P. Chineze. Aveam atunci senzația stenică și fermă că asist la spectacolul unei economii naționale de o sobră măreție, pornită să realizeze, prin gândire și forțe proprii, un întreg ansamblu de produse industriale care să poată concura cu deplin succes pe piața mondială.

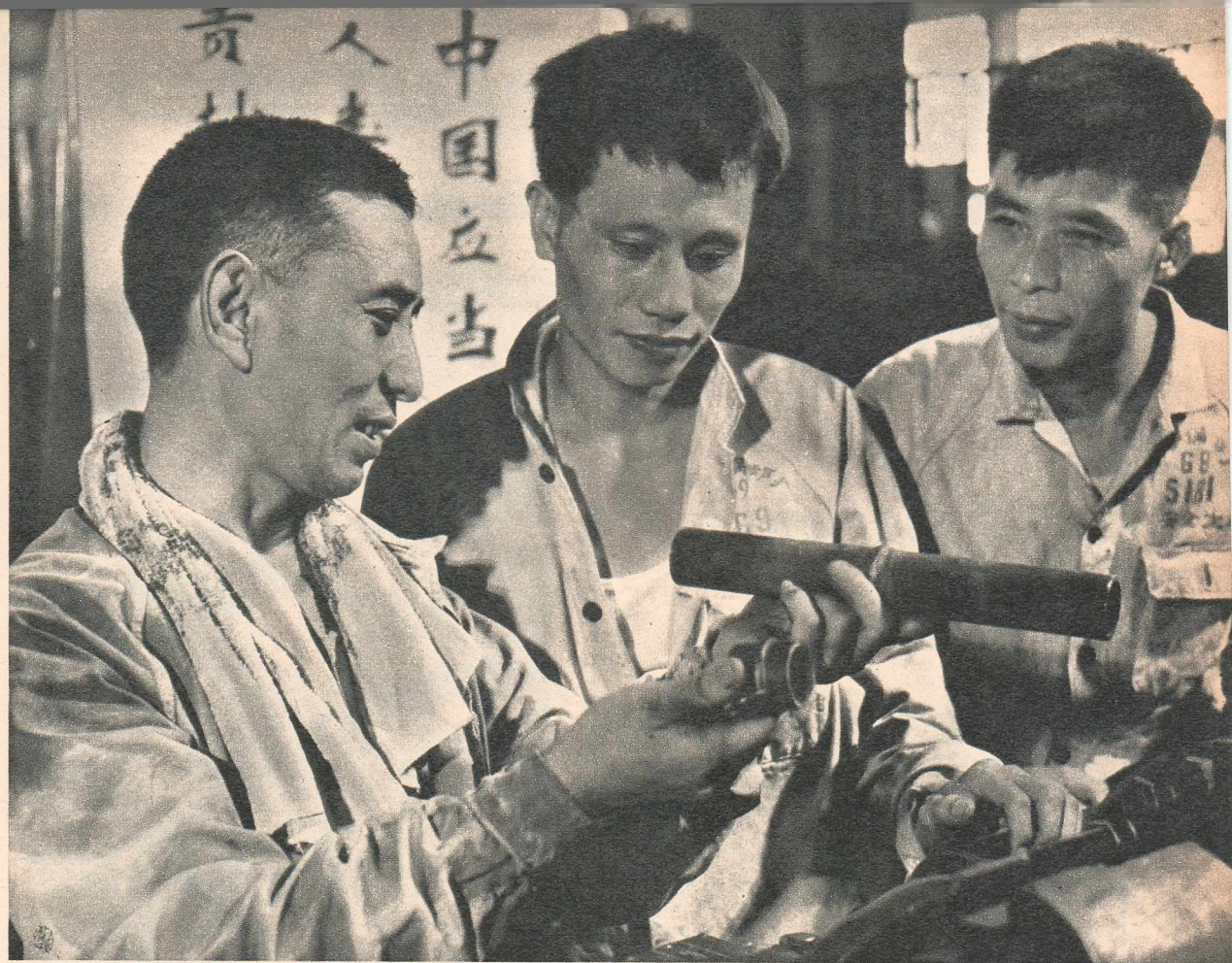
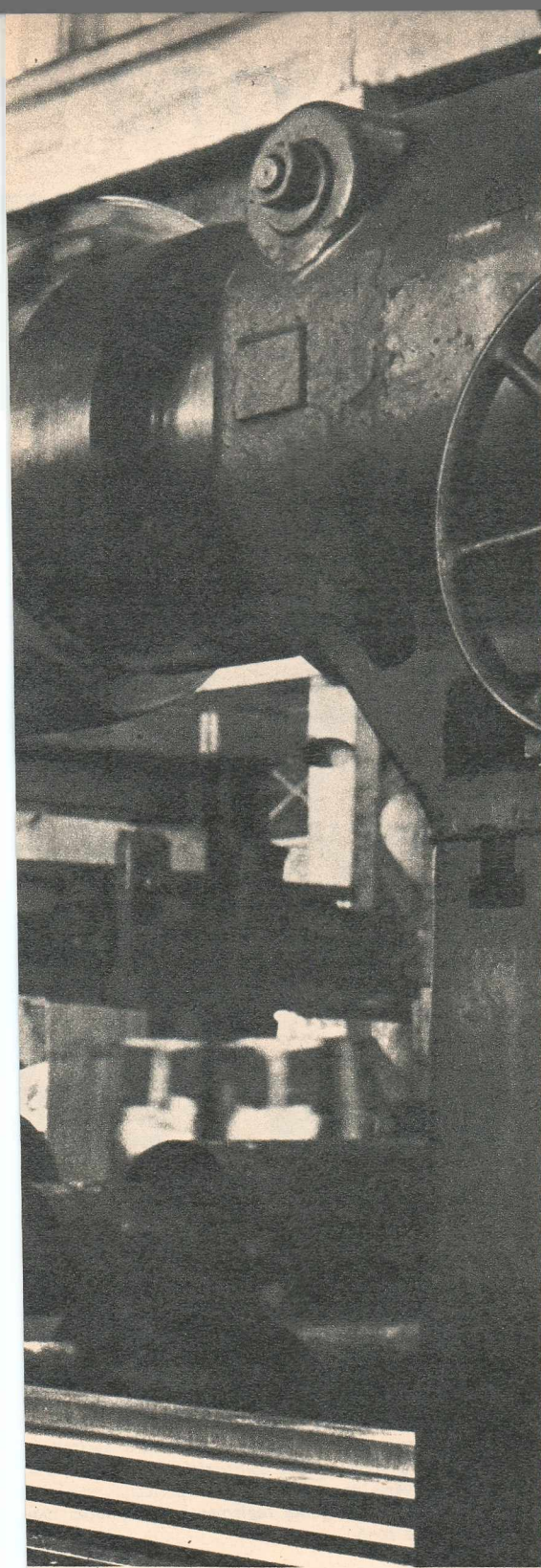
Printr-o coincidență fericită, întorcându-mă mai recent din Vietnam și făcând o escală pe pământul chinez, am întâlnit un grup de specialiști români care tocmai se înapoiu de la Tîrgul internațional din Canton. În avion, pină la Pekin, compatrioții mi-au împărtășit constatările lor în legătură cu dezvoltarea economiei chineze — de la coloșii industriali la finețea electronică, într-o gamă bogată. Numeroase firme străine, participante la tîrg — mi-au spus ei — au încheiat contracte. Mi-am întărit convingerea că poporul chinez reprezintă o forță imensă, dovedind hărnicie, calcul și fantezie în tot ceea ce creează.

De la aeroport spre centru, printr-un peisaj nu foarte deosebit de cel european — cu multe livezi de meri și peri, numai că pigmentate de flori cu culori vii, exotice — eram urmărit de ideea că imposibilul este totuși posibil și că visul meu de a revedea China este realitate. Aceiași oameni pedalînd calmi bicicleta (mii, sute de mii de bicicliști plecînd sau reîntorcîndu-se de la muncă). Aceiași

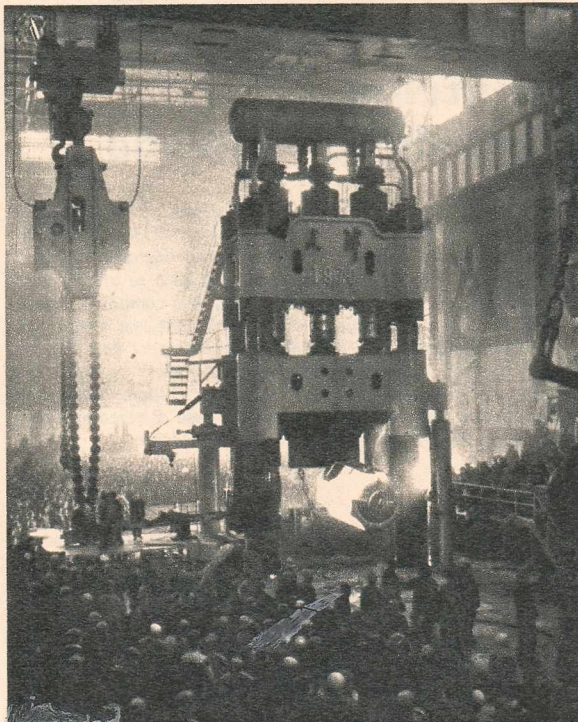
copii jucîndu-se veseli prin vastele spații verzi. Construcții noi. Oameni ieșiți la plimbare în orele înserării. O viață limpede și constelată de bucuria muncii creatoare.

Am fost găzduit la hotelul «Pekin», foarte aproape de piața «Tien An Men». În odaie, pe masă, flori, fructe și nelipsitul pachet de țigări, ca în urmă cu aproape șase ani. Venită din mulțimea secolelor și pornită, în viitor, spre alte secole, ospitalitatea chineză rămîne aceeași, aidoma piinii și sării din tradiția noastră. Mă cucerește forfota străzii. Văzîndu-mă, trecătorii îmi zîmbesc cu acea politețe atît de specifică chinezului, care te face să uiți că ești străin. Reîntînesc câteva fabrici, pe care le-am vizitat la prima mea călătorie în China. Iată fabrica de covoare, acum copios mărită cu clădiri moderne. Admir covoare forfecate în relief, ca un fel de machetă a cîmpiei, cu iarba mai sus, florile și mai sus — în culori de-o armonie perfectă. Care pas de om ar cuteza să calce această frumusețe stratificată? La atelierile de artizanat, aceeași lărgire de spații și iarăși motive artistice spectaculare. Sculpturi în jad și iarăși motive artistice spectaculare. Sculpturi în jad și iarăși motive artistice spectaculare. Sculpturi în jad și iarăși motive artistice spectaculare. Sculpturi în jad și iarăși motive artistice spectaculare. Sculpturi în jad și iarăși motive artistice spectaculare. Sculpturi în jad și iarăși motive artistice spectaculare. Sculpturi în jad și iarăși motive artistice spectaculare.

Vizitez Palatul cărții, o clădire modernă în care stau li

▲ Liu Cin-tang, inovator vestit, și colegii săi mai tineri.

◀ Această uriașă presă hidraulică de 6 000 tone este una dintre realizările recente cu care se mândresc, pe drept cuvânt, muncitorii din Tientsin.

◀ Șanghai, metropola din estul Chinei, una dintre cele mai mari aglomerări urbane ale lumii, cel mai mare oraș al R.P.Chineze, vechi și important centru industrial, comercial și cultural, renăscut la o viață nouă în anii de după eliberare

dispoziția iubitorului de cultură cartea, revista, ziarul, în ambianța spațiului luminos și liniștit, prielnic lecturii și meditației. Pe locul vechiului talcioc, pestriț și sordid, s-a ridicat o hală modernă, vastă cât o piață publică și plină de toate. La intrare, un stand de cărți tehnice care pot fi cumpărate sau împrumutate, apoi, treptat, toate sortimentele mărfurilor strict necesare: articole electrice, țigănițe, textile, pielărie, dulciuri, carne, totul pînă la băncuțe. Există o abundență a pieței chineze în sensul cel mai larg al cuvîntului, și nu numai la Pekin.

A doua zi dis-de-dimineață pornim spre Tientsin, oraș cunoscut și mare port, desfășurat în evantai pe un golf larg și frumos. Utilul și frumosul se logodesc de minune, străzile largi și curate din semicercul maritim, o sumedenie de clădiri și de apoare sub diferite pavilioane poposesc în radă. Sint vizitat pe nava «Răsăritul e roșu», proaspăt lansată la apă. Nava e soră geamănă, de concepție și voință, cu o macara mare și normă care poate prinde în cange greutăți pantagruelice. O macara imensă, printre primele din lume ca putere de ridicare.

Tot la Tientsin am vizitat «Uzina de strunguri numărul 1», imensă și faimoasă fortăreață industrială care exportă peste 20 de țări, printre care România, fel de fel de tipuri de strunguri, de la cele de o gingășie orientală la coloșii care îi măsoară cu pașii. Acoperind nevoile interne și

exportate pe scară largă, aceste mașini constituie noi dovezi ale potențialului industrial al R.P. Chineze. Specialiștii străini cu care am stat de vorbă mi-au mărturisit că toate mașinile importate din China au un palmares excelent. Nu dau probleme. Nu iscă discuții.

Simetria între ce văzusem cu aproape șase ani în urmă și ce am văzut recent denotă acea evoluție consecventă cu sine care a polarizat interesul comercial al multor state și a determinat stima impusă de o economie de sine stătătoare. Exportului prestigios îi corespunde o piață internă bogată. Magazinul universal din Tientsin este vizitat de mii de cumpărători. Femei cu sacose duc zilnic acasă produse alimentare de pe o piață mereu primenită. Totul cu acel zîmbet chinezesc care vrea să spună: trăim bine, într-o țară în care altădată se murea de foame.

Călătoria în China este reconfortantă, oferindu-ți exemplul unei țări vaste ca un continent, care a ieșit din ancestrala ei letargie, pășind cu încredere și eficiență pe drumul unui viitor prosper.

Silviu BRUCAN

Cine ajută pe cine?

Turneul pe care l-a întreprins ministrul de externe chilian Clodomiro Almeyda în România și alte țări socialiste europene marchează o etapă nouă în evoluția relațiilor externe ale regimului popular din Chile. De fapt, este vorba de un fenomen mai profund, de un curent care ciștigă teren pe întreg continentul latino-american, un curent care-și are izvorul în revoluția cubană și care în forme diferite se manifestă cu vigoare în Chile, Bolivia și Peru. Președintele peruvian Alvarado sublinia că «semnificația acestui moment istoric al Americii Latine constă în conștiința tot mai profundă a situației noastre de subdezvoltare și dependență și de hotărârea tot mai puternică de a lupta pentru a le depăși definitiv». Când șeful unei junte militare ajunge să vorbească astfel, înseamnă că ceva s-a schimbat în tradiționala «curte din spate» a Statelor Unite.

De la retorica antiyankee, care blama Statele Unite pentru toate relele din sud — constată cu amărăciune «Newsweek» — s-a trecut la naționalizarea companiilor petroliere străine în Peru și Bolivia, a cuprului în Chile și chiar mica Guyana, fosta colonie britanică, a naționalizat industria de bauxită. Am putea adăuga că și retorica generozității «ajutorului american» s-a dezumflat recent când atât la întilnirea anuală a Organizației Statelor Americane din Costa Rica, precum și la cea a Comisiei O.N.U. din Santiago s-a dezvoltat că între 1961 și 1966 America Latină a primit 6 miliarde dolari în împrumuturi și investiții americane, dar a plătit gigantului din nord o sumă dublă în datorii, dobânzi și profituri ale corporațiilor.

În realitate, problema depășește și continentul latino-american, căci ea constituie în prezent conflictul cel mai acut în ceea ce se numește relații nord-sud. Potrivit unei statistici publicate de respectabila O.E.C.D., care grupează statele capitaliste cele mai bogate, totalul ajutorului acordat în 1969 țărilor în curs de dezvoltare s-a ridicat la 13,3 miliarde dolari, în timp ce sumele anuale plătite în direcție inversă de continentele subdezvoltate s-au ridicat în același an la 9 miliarde dolari. În 1970 și 1971, prima cifră a continuat să scadă, iar a doua să crească, ceea ce înseamnă că al doilea «deceniu al dezvoltării», proclamat atât de pompos la O.N.U., este inaugurat prin... ajutorul pe care-l acordă țărilor sărace celor bogate. Pînă și Robert McNamara, care de cînd a devenit președintele Băncii Mondiale vede lumea cu alți ochi, a recunoscut că este intolerabil ca încasările din export ale țărilor în curs de dezvoltare să crească cu numai 6 la sută în timp ce plățile acestora în contul împrumuturilor cresc cu 17 la sută. Cum remarca și președintele peruvian Alvarado: «În mod paradoxal, țărilor subdezvoltate din America Latină rezultă a fi țări exportatoare de capital. Subdezvoltarea noastră contribuie la finanțarea expansiunii economice a marelui capital».

Sistemul economic nord-sud, stabilit încă în perioada de vîrf a marilor imperii coloniale, n-a încetat să funcționeze o dată cu cucerirea independenței de stat de către popoarele Africii, Asiei și Americii Latine. Mecanismul lui a supraviețuit în comerțul neechivalent (produse industriale-materii prime), credite cu dobânzi mari, investiții cu profituri ridicate care iau calea metropolelor, «ajutoare», bariere vamale etc. Împotriva acestui mecanism dau bătălia cele mai avansate țări ale Americii Latine.

amfitrion: președintele allende

Bucurîndu-se de o incontestabilă popularitate și avînd sprijinul maselor în acțiunile politice, economice și sociale pe care le întreprinde, președintele Republicii Chile, doctorul Salvador Allende, se remarcă prin preocuparea sa de a se afla în permanent contact direct cu cetățenii țării, de a comunica și de a se sfătui cu ei. Atît înainte, cît și după recentele alegeri, la palatul prezidențial La Moneda se perindă zeci de delegații de la orașe și sate care găsesc de fiecare dată un amfitrion apropiat și cald în persoana șefului statului chilian. În imagine, președintele Allende primind în salonul roșu al reședinței sale pe reprezentanții țăranimii din provincia Nuble.

război șomajului!

În fața clădirii Parlamentului federal din Ottawa salariații unor mari întreprinderi canadiene demonstrează împotriva concedierilor în masă, împotriva șomajului — care a atins în primăvara aceasta cel mai ridicat nivel din ultimii zece ani. Manifestanții au cerut măsuri imediate pentru lichidarea plăgii șomajului, pentru salvarea independenței și suveranității Canadei, împotriva intensificării penetrației capitalului american.

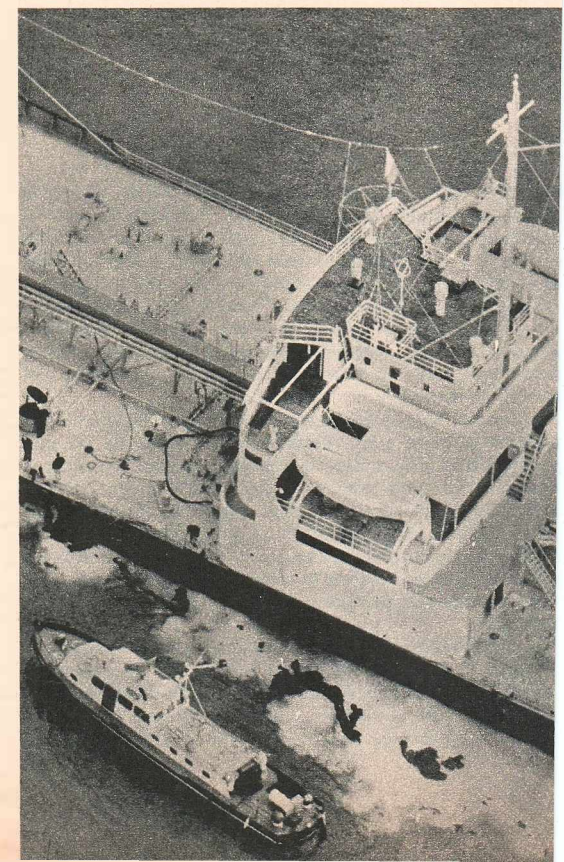
la bursa din frankfurt

Repercusiunile seismului monetar care a zguduit economiile țărilor vest-europene continuă să se facă resimțite în forme și domenii variate. În timp ce Consiliul ministerial al CEE studiază, la cererea Parlamentului european, măsurile susceptibile să neutralizeze actuala criză valutară și să restabilească cursurile de schimb ale monedelor țărilor Pieței comune, activitatea bursieră, în special cea desfășurată în R.F. a Germaniei, care a adoptat, după cum se știe, cursul flotant al mărcii, este atent urmărită de observatori. Fotografia vă înfățișează un moment de tensiune la bursa din Frankfurt.

ciocnire și poluare

Petrolierul norvegian Herluv (în fotografie), transportînd 250 tone țiței, s-a ciocnit cu vasul paraguayean Guarini. Nouă amenințare de poluare a coastelor britanice în districtul Kent, pe porțiunea Broadstairs-Dover. Prea multe nave pe Canalul Mînceii — afirmă observatorii — prea puțin control de pe uscat, un trafic comparabil cu cel al unui aeroport pe care avioanele ar ateriza și decola orbește, fără a fi dirijate de la un turn de control. Într-un singur an, declară societatea «Lloyds Register of Shipping», au naufragiat în Canalul Mînceii 327 vase de diverse tonaje. De unde — pericolul veșnic al poluării, de unde — stringența reglementării circulației maritime în această zonă.

◀ la ora dezastrului

Secundele morții au îndoiat din nou întinse zone din teritoriul Turciei. Cîteva mișcări seismice au transformat localitatea Burdur și împrejurimile acesteia în mormane de ruine. Au fost distruse sau avariate aproape 4 000 de case. Zeci de persoane și-au găsit moartea în urma acestor cutremure, iar numărul răniților și al celor rămași fără adăpost este foarte mare. Un cutremur de patru ori mai puternic a provocat moartea a peste 800 de oameni din sudul și sud-estul țării în zona din jurul orașelor Bingol și Genc pe o suprafață de 200 000 kmp.

Iată aici (în fotografie) dezastrul reflectat în durerea nemărginită a unei sinistrate și în resturile casei în care a trăit, pînă în clipa cînd pămîntul a început să se miște.

mafia și antimafia

Asasinarea lui Pietro Scaglione, procurorul general din Palermo, a readus brutal în actualitate scandalul în jurul activităților criminale ale mafiei siciliene. Încă o dată s-a putut constata că, în ciuda măsurilor represive și cercetărilor intense întreprinse în ultimii ani, banditismul mafiot continuă să facă ravagii, mai ales în sudul Italiei. În timp ce poliția începuse urmărirea pentru descoperirea asasinilor lui Scaglione, bănuieț de altfel de a fi avut el însuși legături ascunse cu «onorabila societate» banditească, comisia parlamentară Antimafia a anunțat că a definitivat raportul asupra activității pe care a desfășurat-o în ultimii opt ani și că este în măsură să furnizeze o amplă informare în legătură cu înfruntările mafiei cu puterile publice și politice. Camera deputaților și Senatul vor putea lua cunoștință de conținutul acestui document la finele lunii iunie. Pînă atunci, există temeri ca alte asasinare să fie săvîrșite, în semn de avertisment și răzbunare, de mina singeroasă a mafiei.

◀ Pietro Scaglione.

Mașina
procurorului
general
din Palermo,
ciuruită
de gloanțe.

ambasadorul captiv

Omul cu barbă nu este altul decît fostul ambasador britanic în Uruguay, Geoffrey Jackson, care se află de la 8 ianuarie — cînd a fost răpit la Montevideo de cîțiva necunoscuți — în captivitatea organizației clandestine «Tupamaros». Recent, un trimis special al agenției «Prensa Latina» a reușit să intre în contact cu răpitorii și să obțină permisiunea de a lua un interviu ambasadorului captiv. Ziarul cubanez «Granma» a publicat textul integral al acestui interviu senzational, în care diplomatul englez își împărtășește opiniile despre sensurile răpirii sale și despre condițiile în care trăiește ca prizonier al organizației «Tupamaros». Complet izolat de lumea exterioară, Geoffrey Jackson a declarat, între altele, că de la răpirea sa a pierdut pînă și noțiunea timpului și spațiului, dar n-a renunțat la speranța că într-o zi se va putea întoarce teafăr acasă.

cargoul misterios

Undeva în larg, aproape de țărmurile Mozambicului a fost... găsit un cargou plutind în derivă, fără echipaj la bord. Vasul, purtînd numele «Angoche» și arborînd pavilion portughez, a fost remorcat de un petrolier care se îndrepta spre Africa de Sud. Cercetările întreprinse pentru identificarea proprietarilor reali ai cargoului n-au dat rezultate. Nu s-a putut afla nici unde a dispărut echipajul. Se presupune însă că «Angoche» era folosit de colonialiștii portughezi pentru transporturi secrete de armament și că a fost atacat în largul oceanului de... pirați, care au reușit să pună mîna pe întreaga încărcătură.

„veto“-ul femeilor engleze

ncă în momentul cînd eforturile guvernului conservator pentru a obține aderarea Angliei la Piața comună par să fi intrat în faza unor finalități, printre cei care se opun mai multe motive — cu precădere economice — actului de integrare se găsesc femeile engleze. Folosind cele mai variate mijloace pentru a-și exprima acest veto categoric, ele participă la numeroase manifestații publice, purtînd pancarte cu inscripția «PIAȚA COMUNĂ? NU!» În multe cazuri, așa cum se poate vedea în această fotografie, ele reușesc să găsească adevizii unor deputați laburiști sau chiar conservatori.

◀ „cuibul de rîndunică“ - azi

La începutul secolului, un mare capitalist rus a cheltuit o avere pentru a-și construi în Crimeea un palat de vară în stil medieval, cocotat pe stîncile crescute parcă din apa mării. A venit Revoluția din 1917 și bogătaşul n-a mai putut savura plăcerea unor veri tihnite în «Cuibul de rîndunică». În 1927, un puternic cutremur a avariat serios clădirea, rămasă de atunci în părăsire... Recent, pe temeiul unui proiect al arhitectului sovietic I.G. Tatiev, palatul a fost în întregime restaurat, după o muncă dificilă și complexă. Un restaurant elegant pentru turiști funcționează acum în incinta «Cuibului de rîndunică».

Foto: APN

Deficitul balanței de plăți externe a S.U.A. este în prezent cu 2,2 miliarde de dolari mai mare decât cel din perioada ultimelor luni ale anului trecut. Îngrijorat de situația creată în urma cifrelor concrete comunicate de ministerul american al comerțului, secretarul trezoreriei S.U.A., **JOHN CONNALLY**, a dat un semnal de alarmă calificînd evoluția balanței de plăți a țării sale drept «foarte proastă».

La invitația guvernului sovietic, premierul Canadei, **PIERRE ELLIOT TRUDEAU**, a făcut o vizită oficială în Uniunea Sovietică. Cu acest prilej a fost semnat la Moscova un protocol care prevede lărgirea și adîncirea, prin intermediul întîlnirilor periodice, a consultărilor în problemele internaționale importante, care prezintă interes reciproc ca și în problemele referitoare la relațiile bilaterale dintre U.R.S.S. și Canada.

Arestată la 1 aprilie la Köln, **BEATE KLARSFELD** a fost pusă în libertate provizorie în urma unei campanii a cercurilor democratice din Franța și R.F. a Germaniei Cetățeană franceză. Beate Klarsfeld — care a făcut pentru prima dată vîlvă în jurul ei în 1968 cînd l-a pîlmuit în Bundestag pe fostul cancelar Kiesinger, cărui îi reproșa trecutul nazist — este acuzată acum de a fi pus la cale răpirea unui fost șef al Gestapoului, Kurt Liska, în scopul de a-l transporta în Franța, unde în 195 acesta a fost condamnat, i contumacie, la închisoare pe viață.

Rezultatele celui mai recent sondaj «Gallup» în legătură cu șansele ce surid principalilor candidați potențiali la viitoarele alegeri prezidențiale din Statele Unite indică pe primul loc, printre posibilității candidați din partea Partidului democrat, pe senatorul **EDWARD KENNEDY**. Fratele fostului președinte a obținut mai multe puncte (29%) decît senatorul Edmund Muskie (21%) și senatorul Hubert Humphrey (18%).

«Republica Federală a Germaniei nu poate să neglijez stabilirea și întreținerea unei relații cu un partener at de important cum este Republica Populară Chineză — a declarat în cadrul unei conferințe publice **GERHARD SCHRÖDER**, vicepreședintele Uniunii creștin-democrate, cel mai mare partid de opoziție din R.F. Germaniei. Schröder, care este și președintele Comisiei de politică externă Bundestagului, s-a pronunțat pentru încheierea unui acord comercial cu R.P. Chineză și stabilirea unor contacte directe în vederea realizării unui asemenea acord».

Relațiile dintre autoritățile de la Atena și multimilionarul **ARISTOTEL ONASSIS** par să cunoască o nouă perioadă de încordare; datorită tergiversării de către cunoscutul armator și om de afaceri a îndeplinirii clauzelor contractului prevăzînd investirea a 600 milioane dolari în industria gresă, incluzînd construirea cu precădere a unei rafinării. «Dacă dl. Onassis — scrie ziarul progubernamental «Nea Politika» — preferă să abandoneze contractul semnat cu guvernul grec și pentru care a depus o cauțiune de 7 milioane dolari în decembrie trecut, guvernul grec nu va face nici o concesie pentru a-l determina să-și schimbe atitudinea».

cronica de trei secunde

BĂTĂLIA PENTRU ULMI (Telegrame)

Arhitectul-șef al orașului Stockholm stop hotărît construit stație metro parc centru. Pentru aceasta stop indicat tăierea stop 14 magnifici ulmi parc. Opoziție dîră stop locuitorii cartierului asociație contestatară stop în apărarea copacilor bătrîni. Vastă mișcare protestatară stop. Consiliul de miniștri stop hotărît construit stație metro parc stop arborii tăiați. Furie locuitori. Idei stop să se taie copacii consilierilor municipali. Răzbunare stop neexecutată. După decizia guvernului gărzi de zi și stop noapte în jurul ulmilor.

Noaptea de 12—13 mai stop orele 2. Apariție parc echipă tăietori ulmi stop o sută polițiști trei patrulare ciini polițiști. 500 persoane tineri adulți stop anunțați telefon noaptea înconjoară ulmii. 10 tineri stop cățărați copaci. Prezența poliției cu ciini stop exasperare. Ciocniri violente stop în noapte parc. Trei manifestații stop trei polițiști stop răniți. Echipa tăietori bătut retragere. 3 ulmi avariați stop dar victorie.

Miercuri dimineața directorul întreprinderii tăiat arbori declară refuz tăiat arbori stop respect opinie publică. Responsabilul transport colectiv din consiliul general impresionat bătălie nocturnă declară evenimente grave care pun în joc stop viitor democrație nu viitor ulmi. Directorul lucrări publice primărie declară stop militanții oponenți minoritate. Protest. Sute apeluri telefon sute telegrame la primărie stop la televiziune stop la ziare. Aflux stockholmzei în parc în jurul 14 ulmi.

Joi dimineața revista presei: Toate ziarele stop consacrat editoriale. Majoritatea susținere opinie publică puternică stop avertisment consilieri municipali ingineri domni arhitecți ținare seamă stop de dorințele populației. Ulmii salvați. Profesor botanică forestieră declarat ulmii sănătoși stop încă 100—150 ani viață.

Să trăiți ca stop merii stop perii stop cît ulmii dorește telegrafistul de serviciu care de aia e telegraf ca să bată, viva Caragiale, viva Maria, viva Villa, viva oraș Stockholm, viva chiar Stockhausen și iar viva stop nea lancu.

Radu COSAȘU

„serviți o porție de iarbă!“

La Londra, în timpul unei demonstrații în amintirea celor 31 milioane victime ale foamei înregistrate anul trecut, clerici cu funcții înalte în ierarhia bisericească au fost invitați de tineri proveniți din Asia și Africa să servească împreună cu ei o farfurie de... iarbă. Sensul invitației nu era extravagant decît pentru cine nu cunoaște realitățile nemiloase ale țărilor subdezvoltate. Iarba — au explicat tinerii — este singurul «aliment» la îndemîna celor mai săraci dintre săracii acestei planete și, adesea, e un aliment care ucide. Iată-l în timpul simbolicei tratații, pe episcopul Sansbury, secretarul general al Consiliului britanic al bisericilor.

școlarii ocupă aeroportul

«Mutai aeroportul!», «Oprîți poluarea!» cer sutele de copii de școală din Copenhaga pe care li vedeți în această fotografie, ocupînd, în semn de protest, aeroportul capitalei daneze. Darea în folosință a unei piste noi, care se întinde pînă în apropierea unuia dintre cartierele rezidențiale ale orașului, a dus la intensificarea poluării și mai ales a zgomotului pe o rază mare în jurul gării aeriene.

FLACĂRA- ALBUM

Întâlnirile noastre cu Jacques Brel, care ar fi putut avea loc nu numai prin intermediul ecranului, dar și prin participarea sa la un concert de muzică ușoară, au fost oricum foarte rare, ca filmul lui André Cayatte, «Riscurile meseriei».

